

TINGBOK FOR RINGERIKE

I-15

1 6 8 0

Utgitt 2012 av Ringerike Slettshistorielag

FORORD

Tingboken 1680 for Ringerike og Hallingdal sorenskriveri er oppbevart i original, og er trolig ført i pennen av sorenskriver Jens Thygessøn Lund. Dette året blir det ført flere rettssaker som gir gode lokal- og personhistoriske opplysninger. Vi har en langvarig tvist om Ågårdslia (Langlia) på Krokskogen, og det brygger også opp til strid om Katnosa. Mellom Marigård og Berger i Jevnaker er det uenighet om sognedelet, og grensene er også uklare ved Bili i Hole. Ellers kjempes det hardt, arving mot arving, om gods og gull i Nedre Berg i Soknedalen. Heller ikke på Heggen klarer slektninger å forlikes med det gode.

Omstreifere er det mange av i østlandsområdet på denne tiden. Hans Tjøstelsen, født på Ringerike i Sørkedalen, blir fengslet for rovmord på Holme Paalsdatter ved Haug kirke. Han sier selv at han bare har vært tilskuer til ugjerningen, og skylder på tre andre, navngitte omstreifere. Nesten vel så alvorlig er det at han etter fengslingen stadig kommer med gudsbespottende utsagn. Slikt kan koste dyrt i 1680.

Vi finner alle typer saker i tingbokreferatene. På Eggemoen drar det seg opp til slagsmål og tumulter. Herr Otte Jacobssøn, sogneprest i Norderhov, vil kaste klokkerenka Inger ut av hennes hus, da hennes sønn Fredrik har stjålet sølvtøy på prestegården. Auen Bjørke finner sin hest død i Bjørnsvika ved Steinsetra i Hole, og er sikker på at det er Per Trondsen Myrstua som har hogd det arme dyret i bena.

Karl Bersund i Ådalen glemmer aldri en fornærmelse. Han besøker den velstående Jørgen Lauridssøn på Hønen og blir godt mottatt, men går så til fysisk angrep på verten slik at denne må rømme sitt hus. Det viser seg at Jørgen ved en tidligere anledning har forulempet ham ved å skjenke ham samme øl som arbeidsfolkene fikk, ikke den finere sorten øl som standspersoner helst konsumerte.

Sakene fra Hallingdal er ikke medtatt i denne kildeskriftutgaven. Alle gårdsnavn og personnavn er skrevet slik de er oppført i tingboken, men konsekvent med stor forbokstav. For å gjøre sakene lettere tilgjengelige er alle romertall endret til arabiske tall.

Innhold

Tingbokreferater

s. 3-55

Registre

s. 56-64.

Steinsfjerdingen i Hole, 12. april 2012

Sten Høyendahl

Gud Forlæhne os Itt Glædeligt och Lychsaligt Nytt aar

RETTERGANG 3. FEBRUAR 1680 PÅ HESLEBERG I NORDERHOV

(fol. 1a) Anno Christi 1680 dend 3 Februarij bleff Retten betiendt paa Hesselberg effter den Wedtegt som Ko: Ma: fouget Sr Christen Christensen och Monsr Peder Simensen aff Bragenes Nestleden 17 Desemb: 1679 till almindelige ting paa Trögstad med hueranden bleff forabschediget at Indstille Sig her i dag udj rette Angaaende deris Imellum verende Reigning och tuistighed War nu offuerVerendis till Rettens betiening effterschr^{ne} Sex Laugrettismend Nemblig

Gunder Gaunum, Haldvor Braag, Engebrit Weisteen, Laurs Weisteen, Knud Biörnstad och Jacob Lij,

War och offuerverendis böigdelensmanden Willadtz Knudsen Trögstad;

Fremstilled Sig da for os udj Rette begge for^{ne} Stridige partter Sr Christen Christensen Och Peder Simensen udj egen personer,

Och fremlagde da först Sr Christen Christensen en byfougden Monsr Christopher Hansens dom udsted aff Bragenes byting d: 24 Julij 1679, Huorudj endeell deris Reigninger Staar Indfördt med der offuer gjorde byfougden Slutning och kiendelse Huorudinden Peder Simensen aff Sr Christen Christensens (fol. 1b) fordring och tilkiendte Summa formodet at Naa endeell affslaug som de ved vanlig Imellumhandling heller end till Wiitlöfftigere trette Saa Sig Imellum lignet och som deris Reigninger Saauit nu medhaffdes Imod huer andre bleff effterseet, da befantes en deell dispüter den: Imellum som vill schee Nermere Rigtigh: och forklaring om, Huoriblant och er Sex vogne som effter byfogdens dom Sr Christen Christensen des halffue verdj aff Peder Simensen schulle antage, Item och en gierdis gaards bekostning ved Steenbro paa Midschougen huilche for^{ne} tuende posters Werdj och bekostning will grandsches och Taxeris huad Peder Simensen derfor kand komme til gode, Med ellers fleere despüter den: imellum som Nermere beraabtes paa Rigtighed och forklaring om, till enten formodlig Wenlig bilæg och foræring eller Rettens kiendelse, Huor fore di nu begge bleff Sambtöchte och Wedtog at Indstille Sig igien her paa Hesselberg i Rette Nestkommende 19 April: till en formodlig Wenlig forEening eller ved Rette at Imellum kiendis.

RETTERGANG 16. MARS 1680 PÅ NEDRE BERG I SOKNEDALEN

(fol. 33a) Dend 16 Martij bleff Retten betiendt paa Nedre Berg i Sougn dalen, War offuer uerendis Ko: Ma: fouget Sr Christen Christensen, Sambt effter^{ne} Laugrettis mend Nemblig, Ole Hoffland, Truls Land, Tosten Modall Fredrich Lundesgaard, Ole Pucherud, Ole Kioes, angaaende en tuistighed Imellum Jon Gundersen Berg paa den Eene: och hans ældste affdöde broders Sl: Siffuer Gundersens Sön, Pouell Siffuersen paa den anden Side, Betreffende for^{ne} Pouell Siffuersens aasæde och arffue rettighed effter hans Sl: fader, Huorom hand och hans Moder Ingebor Wehme Sig her paa Berg indstilled Nestleden 15 Januarij udj begge partters henseende, da ved Mindelig schifftes forretting schulle Worden affhandled; Mens formedelst den: da Imellem fallende Stridighed bleff det till Process och Rettens kiendelse her Remitteret; och partterne vedtog, Sig till nerverende tid vden widere Steffnemaall her at Indstille udj Rette.

Huor effter Sig nu for Retten fremstilled for^{ne} Pouell Siffuersen /: som Citant: eller Sagsøger Sambt hans medhafuende fuldmegtig Jens Castensen, paa den Eene, och wederparten Jon Gundersen Berg paa den anden Side.

Lod da for^{ne} Pouell Siffuersen ved for^{ne} Jens Castensen fremføre hans formeening och paa-stand, at Pouell bör hafue udj hoffuidbölled Berg, saa meget fastegods han: kand paafalde, och dermed Nyde halfparten udj Berg till brugs och besiddelse, och huis Jon meere end hand derudj kand vere eigendis derforre at lade Sig Nöye med landschyld,

Jon Berg derimod Protestered och Wilde det ey paa den maade Sambyche, Mens Satte han: disse tuende wilkaar for, enten at lade Sig Nöye med Blixrud till aasæde och brug och for huis lod hand her i Berg Kand Widere (fol. 33b) paafalde at lade Sig Nöye med landschyld, Eller ochsaa at annamme Sin arffuelod udj Berg och bruge saa megit aff gaarden som samme hans arffuelod kand paalöbe, Och han derimod at Nyde Blixrud etc: Mens som Pouell Sig ey dermed wille lade benöige och Esched ved Rettens kiendelse at adschilles. Bleff aff Jon Berg fremlagt effterschr^{ne} Breffue och Documenter.

1 Saasom först it schiöde hans Söster Birgete Gunders datters mand Kittell Berrig paa en liden Rödstd kaldis Agger, som hendis arffuelig gods, dat: 1 May 1658.

2 Noch for^{ne} Kittell och hans hustruis til Jon Berg udstedde schiöde paa ald deris lod och anpart udi faste gods udj Nedre Berg, och den ödegaard Blixrud saauit den: arffueligen effter hendis Sl: forældre bör tilkomme dat: 12 Sept: 1669: /: effter tilSpörgelse sagde Jon Berg at di ey wahre flere end for^{ne} Trende Södschende - 2 brödre och en Söster effter hans Sl: forældre at arffue /: Bleff saa angifuen och med breffue forklared Sl: Gunder Berg at Vere eyende effter^{ne} faste gods.

3 Saasom effter it pergamentzbreff dat: 1 Decembr 1627 Vdj Berg - 2½ Solds Rente, Neffnis dog ey med nogen böxsell. Noch effter it perga: Kiöbebreff aff Effuen Pedersen och Giertrud Peders datter dat: 24 May 1643 befindis at Vere eyende udj for^{ne} Berg - 5 Settings Rente. Er tilsammen udj Berg - 35 Setting. Huilched gods udj samme breffue ey Neffnis med nogen böxsell:

Den ödegaard Blixrud med böxsell och aasæde effter foreviste landtals breff dat: dagen Nest for Winter natten 1616 befindis at schylde 6 schind Er - 12 Setting.

Een pladtz kaldis Aaker som er Sat udj landschyld for it schind Er - 2 Setting
Er til sammen - 49 Setting.

(fol. 34a) Aff huilched for^{ne} gods kommer paa huer aff de Tuende broderlodder - 19 3/5 Setting
och paa Sösterlodden - 9 4/5 Setting

Dernest forklared Jon Berg huis hand udj for^{ne} gaard Berg Sig haffuer tilforhandlet Och er berrettiget, och derom indgaff it schiöde aff Knud Vlffsen Bölle i Æggedall till hannom udsteed paa - 20 Settinger med böxsell och herligh: dat: 13 9br: 1661 = Noch indgaff Jon it schiöde aff Ole Erichsen Sefflj till han: udsteed paa - 7 Settingers rente i for^{ne} Berg dat: 16 Janvarj 1668.

Effter huilche for^{ne} breffue och beuisligh: War Jon Bergs formeening och paastand at böxsell och aasædis retten herudj Berg War han: alleene berrettiget, och at hans brodersön burde lade Sig Nöye med hans tilfallende aasæde udj Blixrud och huis Widere landschyld han: kand paa- falde, Ellers foregaff Jon Berg at hand i forleden Sommer hafuer ladet Nedrydde paa Blexrud eyedeler en braate som till waaren schall brendis, Huilchen bekostning hand formeente at

hans brodersön han: burde betale. Och end Widere fremlagde Jon Berg en Laugmands Sl: Vit-kind Huses dom dat: 4de sögne effter Paul: convers: 1662.

Jens Castensen paa Pouell Siffuersens Veigne derimod Protestered, och paastoed, at effterdj Pouell er aff Ældste broder, och indted schiffte den: Imellum tilforn opret formener hand at haand aasædet Berg till brugs och besiddelse med böxsell offuer ald hans Sl: farfaders beret-tigede Anpart udj samme gaard Berg, och de Andre hans Sl: faders Södschende at lade Sig Nöye med Landschyld (fol. 34b) effter lougens Arffb: 7 capittell och Jon Bergs fremlagde schiöde paa de 20 Setting ey derudj at komme han: till nogen hinder udj samme hans aasædis och böxsell rettighed som forind bemelt, efftersom breffuit iche formelder om böxsell paa ald gaarden. Item Huis Videre Prætensioner hand till Jon Berg kand haffue, det till Videre Rettens kiendelse at haffue Sig forbeholden, Saa och for denne Process at Erstate en billig kost och tæring, och paa alle for indfördte Prætensioner begiered Rettens kiendelse.

Jon Berg /: ved Jörgen Laursen :/ end Widere derimod Protestered och paastod, at effterdj Jon Berg med Sine i Rettelagde breffue beuiser Sig at hafft at vere berettiget til böxselen off^r gaar-den, och Wederpartten Ey i Ringeste maade enten med breffue eller anden beuislighed forkla-rer hans Sl: farfader nogen böxsell ret der till hafft eller Vered berettiget som hand nu till arffs kunde Prætendere, och effter forig paastand begiered dom i Sagen med Sambt tilforaarsagelig omkostnings Erstatning;

Jens Castensen endWidere Refferered Sig till Sit forige och War paa begge sider dom begie-rendis,

Till betenchning och breffuene at Examinere er Sagen opsatt till Neste almindelige Sage ting for paasche.

TING 16. APRIL 1680 PÅ GOMNES I HOLE

(fol. 35a) Dend 16 April: Holtis almindelige Sageting paa Gomnes tingstue i Hole prestegield paa Ringerige War offueruerendis Ko: Maytz: fouget S^f Christen Christensen, sambt effter^{ne} Laugrettismend Nemblig, Gulbrand Gomnes, Gunvold Wigg, Anders Bye, Johannes Suarstad, Ole Berg och Knud Lehne, sambt Meenige ting almuffue.

Huor da Ermelte Ko: Ma: fouget S^f Christen Christens: lod for almuffuen oplæse och forkynde effterschr^{ne} Kongl: Maytz: och høyöffrigheds forordninger och befalinger.

1. Een videmeret Copie vnder h^r Secreterer Matias Tönsberg hans hand, aff hans Ko: Ma: Naad^{te} han: gifne bestalling, paa at were amptmand offuer Ringerige, Hallingdall, Eeger och Buscherud Iblant andet tilhollende, hans ko: Maytz: høyheder Regalier och Rettig-heder, fligtigst at tage udj agt och forsuahr med widere, dat: 7 Janv: 1680.
2. Kongl: May^{tz} Naad: schatte breff for Nerverende aar, dat: 30 decembr: 1679.
3. Kongl: Ma: Naad^t forordning och paabud om princessinstyr Som til Nestkommende 11 Junj och 11 decembr: schall udgiffuis dat: 31 Martij 1680.
4. Kongl: Ma: forordning om Westindische och Guinéesche handell, dat: 3 Martij 1680.
5. Kongl: May^{tz} Naad^t forordning om høyeste Rettens holdelse i Dan:m(ar)k Som er berammet till d: 16 aug: förstkomendis dat: 19 febr: 1680.
6. Noch lod fogden oplæse h^r Commissar Welb: Hans Kaases schriffuelse till hannom, an-gaende (fol. 35b) de opsichede artigleri hester som till Almuffuen schulle Selgis dat: 14 Janv: 1680.

Ermelte Kongl: Ma: fouget Sr Christen Christensen Effter hiemsteffne i Rette fordred en deell bönder och almuffue som Imod dend Kongl: Confirmerede schou Reglement des forbud haffuer hugged en andeell Smaa bielcher Nemblig Torgier Øffreby Som mötte Sielff udj Rette bekiendte at haffue hugget och fremkiört - 3½ tylt som endnu paa landet er beliggendis, Huilche hand Sagde at Halduor Tollesen haffde han: ombedet och betinget till at hugge och fremdriffue och derpaa giordt han: endeell forstreckning, bekiente ochsaa at hand hug 1 tylt i fior som bleff udfördt och Suend Andersen paa Strömsöen bekom, Sagde ey Widere tilforn deraff at haffue hugget.

Christopher Fecher, Siffuer Gesuold och Ole Fyelsrud schall haffue hugged tilsammen - 8 tylter som i Wandet ved Fyelsrud beliggende Huilched Christopher Fecher paa sambtlig deris Veigne vedgich och sagde at de den: effter Haldvor Tollesens begiering och betingning huggen och aff han: derpaa bekommed forstreckning.

Gulbrand och Hans Löken - 2 tylter. Huilched Christopher Feker paa deris veig tilsuared och vedstod, at de er liggende ved Röeruig stranden.

Tolle Gesuold nu Sielff vedstod at haffue beliggende paa Sundvolden To tylter och Pouell Krogsund - 1 tylt 3 stocher effter nu hans vedgaelse.

(fol. 36a) Christopher Billi vedgich at haffue beliggende ved Trygsle som i Winter huggen - 2 tylter. Sagde och at hand hafde en tylt forleden aar som Halduor Tollesen ochsaa bekom.

Peder Löken vestod ochsaa at hafue liggende ved Trygsle - 1 tylt som hand hugged i aar.

Torgier Trygsle vedstod ochsaa at haffue huggen i Winter 1½ tylt ved Trygsle beliggende.

Noch foregaff lensmanden Laurs Onsagger och Christen Gomnes /: som bielcherne optelt /: at enda schall findis 2 tylter ved Trygsle som endnu ey Wides, huem de tilhörriq.

Christen Röruig vedstod at haffue beliggende ved Röruig - 3 tylter som huggen i Winter. Sagde och at Halduor Tollesen bekom aff han: en tylt forleden aar.

Anders Rud bekiendte at haffue 2 tylter deraff Sagde hand at Halduor Tollesen schulle haffue ½ tylt de öffrige Sagde hand at hafue hugget till hus behoff, = Ellers alle de andre som forindbemelt berette och foregaff at de effter Halduor Tollesens begiering och betingning haffde hugget och udkiördt for^{ne} bielcher.

Ermelte Ko: Maytz: fouget Satte udj Rette och formeente de for Slig begangne bielche hugst tilbörliq bör lide och huis bielcher som forbemelt till Ko: Ma: at Vere forbrut.

Da effterdj det aff fogden Sr Christen Christensen nu i Retten anviste Kongl: Maytz: Naad^{te} Confirmerede schou Reglement dat: 9 Julij 1670. des gienpart eller Copie vnder forig her vice Statholder welb: Ouffue Juls hand, Saa befindis till en huers effterretning her paa (fol. 36b) Stedet till tinge at Were Publiceret och forkyndt, vdj des Tredie part forbiuder ald Slig bielche hugst vnder des forbrydelse, Huorfore det ey heller her udj kand forbigaaes eller frafaldis Mens forefunden at alle forindbemelte derimod hugne bielcher till hans Ko: Ma: bör Were forbrut.

Belangende dend fra Nestleden 22 Decembr opsatte Sagh Imellum Gunder Söffrensen och Ole Hansen Gesuold Saa fremstilled Sig nu i Rette baade Citanten och Wederparten, Huilche om deris Stridighed nu bleffue saa forænet angaaende de 38 tylter bor Som Ole for Gunder Söffrensen forkommed, det efftergaff Gunder paa Tou hundr. Huorfor Ole han: schall betale Tolff Rixdaler, Huilched Ole ochsaa beloffued med alle forderligste at effterkomme, Saauel-

som ochsaa det Gunder han: der foruden forstracht bedragende till - 11 dr 3 ort 12 s: och Er tilsamen - 23 dr 3 ort 12 s: -

Gunder Söffrensen effter hans fligtig anmodning beloffued ey for hastig at schulle Strenghe han: med betalingen, dog till Widere V-mag och bekostning at forekomme Som ved Misbetaling eller effterladenhed kunde foraarsages War hand nu dom begierendis till samme gields Erholdelse.

(fol. 37a) Huorfore Ole Gesuold hermed er til funden for^{ne} 23 Rdr 3 ort 12 s: at betale Inden ½ Maanetz daug med 1½ dr udj omkostning eller ved Worderings adfer hos han: at udsöges effter lougen.

Belangende dend fra Nestleden 22 decembr opsatte Sag Imellum Pouell Pedersen och Johan Tommesen angaaende det Omtuistige tömmer som aff Jens Sax Kiöbt Saa fremstilled Sig nu Citanten Pouell Pedersen och Sagen igien i Rette fordred, och bleff forklared ved böigde lensmanden Laurs Onsagger som nu udj Retten vedstod at hand och Christopher MoesEngen haffde effter opsettelsens foreleg, her till giffued Jens Sax loughlig Warsell, Och Endog huerchen hand eller Jan Tommesen nu möder udj Rette, Saa kunde Pouell Pedersen ey forhindres hans nu tilstedehaffuende prouffs förhör och ædtagelse, aff huilche Sig först fremstilled Torgier Breen Som ved afflagde æd Wedstod och bekreffted hans forig prouffning och tilstand i Sagen som hand Nestleden 22 decembr afflagt och nu igien aff Protocolen for hannom oplæst, i allemaader Sandferdig at vere.

(fol. 37b) Noch fremstilled Pouell Pedersen tuende prouff Nauffnlig Willum Gulbrandsen Hoff och Ole Embritsen Braaten, Huilche effter afflagde æd Samstemmig och Eenhermig prouffued, at nu forleden i vinter som War vngefehr Trej vger for Jull da War di med Pouell Pedersen hos Jens Sax, udj Jenses huus, och hörde at Pouell Pedersen tilspurde Jens Sax om hand iche Wille Staa Wed det kiöb hand hafde giordt med han: om det tömmer der till Suared Jens, Ja Wist gör ieg det och sagde det ey kunde negte, Huorpaa Pouell schiöd den: till Widne, Videre Sagde de Sig ey herudinden haffue at prouffue.

Efftersom det Eene prouff Ole Jonsen Weholt ey nu tilstede, er Sagen forflöt til i Morgen.

TING 17. APRIL 1680 PÅ GOMNES I HOLE

Dend 17 April: Holtis atter almindelige Sageting paa Gomnes tingstue, War offueruerendis Kongl: Ma: fouget St Christen Christensen, sambt effter^{ne} Laugrettismend Nemblig, Gulbrand Gomnes, Johannes Suarstad, Ole Berg, Knud Lehne den ældre, Ole Gesuold och.¹

Pouell Pedersen Sig igien fremstilled och i Rette fordred offuenmelte Sag Imod Jan Tomasen och Jens Sax, aff huilche endnu ingen möder udj Rette, Och bleff saa aff Pouell Pedersen fremstilled det i gaar absente prouff Ole Jonsen Weholt. Huilchen effter aflagde bogeræd bekreffted och Wedstoed dend prouffning och bekiendelse som hand tilforn her i Retten Nestleden 22 decembr haffuer bekiendt och **(fol. 38a)** tilstaaed i alle maader Sandferdig at Vere som nu igien aff Protocolen for hannom bleff oplæst etc: Widere udj Sagen paa enten Sider bleff nu ey indgiffuen eller forebragt, Huorfore Sagen Widere med Pouell Pedersens Consentz till Neste almindelige Sageting er forflöt.

¹ Navnet på den sjette lagrettemannen er ikke innført.

Kongl: Maytz: fouget Sr Christen Christensen effter hiemsteffne udj Rette fordred Suend Haagensen Moen formedelst hand for Nogle Aar siden schall haffue giordt en Nögell till den fange Gulbrand Olsen Huilchen Gulbrand effter hans egen bekiendelse i Retten schall haffue brugt till Tiuffuerie, formeene hand der for wedbörliig bör lide om hand Sin v-schylidigh: ey derudinden kand forklare.

Indsteffnte Suend Haagensen mötte udj Rette och ey benegted at for nogle Aar Siden da hand War hos Christopher Fröoug at lære Smidie hand Werch, da kom for^{ne} Gulbrand Olsen did och haffde en Modell aff træ till en nögell, Huoreffter hand bad Christopher Fröoug at hand Wille giöre en Nögell for Torgier Breen, och som Christopher vndschyldt Sig det hand ey Saa Snart haffde Stunder dertill, Da Tog Suend paa och gjorde samme Nögell som hand ey andet widste end Torgier Breen schulle haffue effter Gulbrands beretning, och hand gaff han: derfor - 12 s: Och Höyelig benegted at hand ey Widste eller kunde tenche dend till noged v-tilbörliig schulle bruges efftersom hand som it vngt Mennische ey derom nogen (fol. 38b) Widenschab haffde, = Alligeuell for denne hans forseelse kunde hand iche Imod Recessen aldels befries, Mens tilfunden at böde till Ko: Ma: 3 mark S. -

Peder Rasmussen Waanhafftig paa Hönen paa Opslo hospitals forstander Monsr Anders Simensens Weigne i Rette Produced en Rigens Citation dat: 20 Janv: 1680. Huorued hand Hidsteffnt Gunder och Tron Horum for landschylds Indesiddelse for Ao: 1678 med des wide-re Protestation etc:

Indsteffnte Gunder och Tron Horum mötte udj Rette, och foregaff Tron at hand nu nogle dage for paasche haffde til Anders Simensen Clared hans landschyld och Rettighed, baade for 78 och 79 och derpaa haffde hans Seddell, huilchen hand dog ey nu medhaffde, = Gunder Horum ey benegted hand Jo Resterer med det paa steffnte aars landschyld, och Sagde at hand haffuer det udj Minde med Anders Simensen Siden Steffningens forkyndelse Mens som di nu ey noged schriffelig derom haffde udj Retten at Producere Da War Peder Rasmusens begiering och Sambtyche Sagen till Neste ting at opsettis, och da i Retten at indgiffue deris paaberaabende Seddell eller huad beuilling de aff Landherren kand haffue: Huorued det ochsaa forbliffuer till Neste almindelige Sageting effter Aandfreden,

(fol. 39a) Ermelte Kongl: Maytz: fouget foregaff at haffue ladet ved hiemsteffne hid Citere corporall Christen Tronsen UdVig, formedelst at i forleden Sommer udj hans huus schulle vere Slagted nogle bucher fougden tilhörriig som hand hafde gaaende paa Vdöen.

Indsteffnte Christen UdWig mötte udj Rette och Höyelig benegted at hand aldels indted derom War beuist och gandsche V-schylidig, efftersom hand samme tid War ude i Kongens tienniste, som huer Er Witterligt, Mens hand Siger at hans quinde haff^f beret for han: at it quindfolch Wed Nauffn Ingebor Mattisdatter /: som tillforn Vered i fogdens tienniste :/ kom til hende forleden Sommer med en Boch och Slagted dend hos hende; = Och Efftersom ey nogen anden beuisligh: eller forklaring derom föris udj Rette; fogden Sagde Sig och for Sin person och for Sin Schade ey Saa Synderlig effter trachter Widere end om noged till Kongl: Interesse derued kunde tilkomme :/ Saa war nu ey noged i samme Sag at wed giöre eller vden bedre och fuldkommeligere beuis, for^{ne} Christen VdWig till nogen brödfeldigh: at kiendis.

Noch foregaff fougden Sr Christen Christensen at haffue baade till dette och forige tinge tit och ofte ladet Indkalde Jens Sax for hand haffuer dult och hellet med Tyffuen Gulbrand Olsen, och endnu ey möder, begierde hand aff Retten motte foreleggis till Neste ting at möde i Rette, Huilched (fol. 39b) hann: ochsaa aff Retten er forelagt och lensmanden Laurs Onsagger tilsagt han: det at ankyndige.

Noch haffde fougden hidsteffnt Anders Biörnstad for Slagsmaall begaaed paa Christen Horum i fior Waares, di mötte begge i Rette, Anders benegted det gandsche, och Christen Sagde at hand indted hafde at klage, Kunde Vden Anden beuis ey noged Wedgiöres.

RETTERGANG 19. APRIL 1680 PÅ HESLEBERG I NORDERHOV

Dend 19 April: Compareret Jeg igien paa Hesselberg effter den Wedtegt som fougden Sr Christen Christensen och Peder Simensen aff Bragenes med huer anden bleff forabschediget Nestleden 3 Febr: Sig i dag her paa Hesselberg at Indstille udj Rette, angaaende deris Imellum verende Stridigh: till enten Mindelig foræning eller ved Retten at adtschillies, War nu med offuer verendis effter^{ne} laugrettismend Nemblig Gunder Gaunum, Ole Siffuersen Wager, Halduor Braag, Engebrit Weisten, Laurs Weisteen och Jacob Lij,

Huor da Ermelte Ko: Ma: fouget Sr Christen Christensen effter samme Vedtegt Præsentered Sig udj Rette, med Erbydning samme deris afscheed, enten Mindelig eller wed Rettens adschillelse at wille fuldbiurde, Huoreffter Sig och nu her indfunden Narffue Wehme och Michell Oppen som wered i deris fellids handling, til formodlig Rigtigheds Erlangelse, Och Anviste Narffue Wehme En Peder Simensens Seddell dat: 18 decembr: 1679 Huor udj Peder kiendis at vere han: schyldig - 64 Rdr 3 ort paa deris handling. Huilchet Narffue beretted at Peder beloffued dj - 30 dr till Nestleden Marchet, och Resten till (fol. 40a) Nestleden Sommerdag at schulle betale som hand Sig dog beklaged ey at Vere effterkommet;

Noch foregaff Sr Christen Christensen effter^{ne} tömer at hafue kiöbt och betalt som med begge deris merche paaslagen kommen till deris fellids brug, Nemblig in Anno 1678 aff Halduor Nykleby - 9 tylt, aff Truls Semen - 17 tylt: 7 Stocher, aff Christopher Tueten - 3 tylter, och Christopher Hallem - 3 tylter af Christopher Röseng - 11 tylt 4 stk: aff Jon Berg - 4 tylt, af Peder Schotland - 3 tylt 10 stk - Noch in Ao: 1679 aff Torgier Nöchleby 12 tylt 6 stk: af Sifuer Wexsall 3½ tylt af Michell Oppen - 20 tylt, aff Amund Wexsall - 10 tylt 5 stk. af Truls Semen - 25 tylt, af Christopher Tueten 12 tylt 3 stk.

Huilched for^{ne} tömmer Christen Christensen Sagde Sig alleene at hafue betalt och Peder Simensen aldellis indted dertill udlagt eller betalt som deris fellids tienner Ved bruged Baard Olsen ochsaa nu her for Retten War gestendig at Peder Simensen aldellis Indted udj samme for^{ne} tömmer betalt, Mens fogden det alt betalt som bönderne for han: beretted, och at der er kommen begge deris Merche paa samme tömmer -

Ellers beretted Christen Christensen at hand derforuden en Stor andeell (fol. 40b) tömmer udj Soungdalen betalt som nu ey Widstes at Specificere och dog Ilige maader med begge deris merche kommen till deris fellids brug, etc:

For^{ne} Peder Simensen effter foromrörte hans affscheed och Wedtegt Möder ey tilstede Ey heller nogen paa hans Veigne Huor fore ey noged dennesinde derudinden Kunde vdrettis, Mens Widere dermed forflöt till Nestkommende 21 Junij.

TING 20. APRIL 1680 PÅ TANBERG I NORDERHOV

Dend 20 April: holtis almindelige ting paa Tandberg tingstue i Nördrehougs prestegield paa Ringerige, War ofuerverendis Ko: Ma: fouget Sr Christen Christensen, sambt effter^{ne} Laug-

rettismend Nemblig, Pouell Aasen, Harald Fraag, Rasmus Weisteen, Jon Hauge, Jon Waagaard och Gunder Gaunum,

Huorda Ermelte Ko: Ma: fouget for almuffuen lod oplæse och forkynde de samme Kongl: Mayt: och høy öfrigheds forordninger och breffue som Indbemelte 16 Hujus paa Gomnes tingstue i Hole giæld er Publicered. Saasom om h^r amptmand Sr Tonsbergs Charge, Schattebreffuit for Nerverende Aar, Princessinstyr, om den Westindische handling, om høyeste Rettes berammelse, Och h^r Commissari Kaases schrifuelse om artigleri hesterne, etc:

Christen Stilleffsen aff Bragenes lod tingliuse It pante breff aff Monsr Jochim Fridrich Jahn (fol. 41a) Huorudj hand han: for - 220 dr 2 ort forsikrer med dend halffue saug som kaldis dend öffre saug udj Hönnefos dat: 14 Janvarij 1680.

Ermelte Kongl: Ma: fouget Sr Christen Christensen lod tingliuse en Contract Imellum han: och Elling Oppegaard, sambt Pouell Oppegaard Anders Oppegaard och Helge Berg, angaaende deris tömmer handling som de udj Sougn dalen driffuer at bruge han: till haande, dat: 26 Junij 1679.

For^{ne} Ingebor Hans datter ved hendis Sön Hans Hansen lod tingliuse hendis beschichelse till Jon Simensen Hönen angaaende 6 Liuspd: udj Sundby udj Ennebach sougn och 4 liusp: udj en Engeteig liggende udj Relingsöen udj Fet Sougn. Med der paafulte hans Suar dat: 6 april: 1680.

Monsr Jacob Söffrensen af Bragenes lod tingliuse it forsichrings breff, aff Gutorm Truelzen till hans /: med hans förste quinde aufflede :/ börn udsted paa $\frac{3}{4}$ udj Nedre saugen paa Ringelige i Hönnefos, Item hans husgeraad, for - 350 Rixdr: Dat: 20 aug: 1677.

TING 21. APRIL 1680 PÅ TANBERG I NORDERHOV

Dend 21 April: Holtes atter almindelige Sageting paa Tandberg tingstue i Nördrehougs prestegield War offuer verendis Kongl: Maytz: fouget Sr Christen Christensen, Sambt effter^{ne} laugrettismend Nemblig Pouell Aasen, Jens Nordby, Harald Fraag, Jacob Lij, Harald Wager och Tore Deellen,

Kongl: Ma: fouget Sr Christen Christensen effter hiemstefne i Rette fordred Ole Hendrichsens quinde Wed Hönnefos Guri, formedelst hun Nest leden (fol. 41b) höst om en Söndag schall haffue Slaged Ole Christophersens quinde i Sit Ansigt med en Steen samme dag hun Nemblig Mari Haagensdatter Vered till alters, = Paa dend Indstefntis Veigne mötte hendis Mand Ole Hendrichsen och samme gierning huerchen wille wedgaa eller benegte, ey heller effter M: HB: 19 capt: wille Sig louverge, Mens foregiffuer och formeener at Ole Christophersens quinde först giordt hans quinde v-fören och offuerlast;

Lensmanden Willads Trögstad her for retten vedstoed at hand mötte for^{ne} Mari Haagensdatter da hun wille gaa ud och beklage Sig for Sougnepresten her Otte, da Wijste hun Willads dend schade som hun sagde at Guri Ole Hendrichsens hafde hende ved it Steen Slaug tilföyet, och hand Saa at det War megit blaaf och ophoffued offuer det ene Øye. = Dend hederlig Mand h^r Otte Jacobsen som nu ochsaa her tilstede Wedstoed at hun ochsaa War hos han: och samme schade anviste som hun Sig beklaged Ole Hendrichsens quinde hende paa Sin Kirchevey it Steenslaug tilföyed. = Ole Christophersen mötte ochsaa udj Rette paa Sin quindis veigne, och formeente hun ey giffued nogen aarsag till samme Slaug etc:

Effter huilchen Leyligh: for^{ne} Ole Hendrichsens Quinde for Slig hendis begangne forseelse /: i Synderligh: paa en Söndag :/ er tilfunden at pleye Sine böder till Ko: Ma: effter MB: 16 capt. Nemblig 8te ört: och 13 mark: Sölff och 1 Rdr i omkostning och dompenge, Och dersom Ole Christophersens quinde derimod nogen v-sömmeligh: paa denne Söndag begaaed, da des tiltale til Hende herved v-formeent.

(fol. 42a) Noch hafde fougden hidsteffnt Peder Gunderssen Berg for hand Nestleden höst schall haffue Slaged Birgete Michelsdatter, Hand mötte Sielff udj Rette sagde at hand gaff hende kun nogle Slaug aff en Widie for hendis banden och Slemme Mund och efftersom det befindis it scharns lös quindfolch der 3 gange besoffued effter hendis egenWedgaaelse, er hans ord mere end hendis derudj troende, effterdj hun ey findis at hafue faaed nogen Saar eller lemster schade.

Den hederlige Mand h^f Otte Jacobsen forklared ved böigde lensmanden Willads Trögstad at hafue wed hiemsteffne hidCiteret Inger Klochers formedelst hun ey effter offte tilsigelse will aff flötte och Rödig giöre det hus paa Nördrehougs kirche Vang, han: til hörrig som hun trodselig Imod hans Wilge udi boer, foregaff at hand aff höyest och v-forbigiengelig Aarsager Vered til Nöed formedelst daglig och idelig schade och forträd han: aff hende och hendis börn tilföyes baade med Tyffueri och Anden v-sömmelighed, huilked Endeell Nestleden ting udj Retten er Worden forklared, Huor for nu hans fastlig paastand War at hun nu vden nogen lenger forhall samme huus och pladtz bör entwige, Och fremlagde hand it pantebreff aff Sl: Michell Klocher till Hans Pedersen Macherub aff Christiania udsted paa samme hus for 9 dr 1 ort 16 s: dat: d: 11 Janvarij 1669. der paa findis betalt 3 dr. Resten med des pants forsichring befindis effter opschrifften paa samme breff aff dito Hans Pederssen till h^f Otte at vere offuer dragen Nemblig 6 dr 1 ort 16 s: der aff Reignes her Otte des Rente fra obligationens dato 11 aar, bedragende till 4 dr 12 s:;

For^{ne} Indsteffnte Inger klochers möder (fol. 42b) ey udj Rette ey heller nogen paa hendis Veigne: Huoruell Lensmanden Willads Trögstad tilstod at hun er loughlig Steffnt, Huorfore h^f Otte paastoed at hendis vdebliffuelse ey burde ansees han: till lenger forhall, efftersom hun dog tit tilforn Steffnt och ey möt, och war nu dom offuer hende begierendis till samme huuses entwigelse.

Da efftersom dend hederlig Mand h^f Otte Jacobsen foregiffuer och Sig beklager, Huorledis for^{ne} Inger Klochers och hendis börn han: och hans huus er till daglig schade och forträd med tyffuerj och andre laster som Nochsom Witterlig och bewijst, och Særlig till Seeniste ting, paa Trögstad Nestleden 16 Decembr: en Stor deell i Retten forklared, och aff hendis Sön /: en liden dreng :/ ved Nauffn Fredrich Michelsen Sielff bekiendt :/ udj hans Moders hosverelse :/ at haffue taged udj h: Ottes huus Tou Sölffstaab och en Sölffschee, och flied hans broder Rasmus de begge Staab som schulle giffue han: schillinger der for. Mens Sölffscheeden Solt till Michell Giles Stiffdatter med Widere som derom udj Protocolen findis Indfördt, Item befindis h^f Otte samme huus vdpant at Were berettiget for Capitall - 6 dr 1 ort 16 s: och des paalöbende Rente - 4 dr: 12 s: Effter huilchen Slig Leyligh: Saaledes for rette er dömbt och affsagt, at h^f Otte Jacobsen först bör lade Taxere och Wordere det for^{ne} huus, om det kand Vere Meere eller Mindre Wærd end for^{ne} hans pante penge med Capitall och Rente - (fol. 43a) findis de aff höyere werdj, da saa megit at tillegge, och om Ringere, Da det hos hende haffue at söge, Och om hun da ey Strax samme hus /: som hun han: till Slig schade och forträd besidder :/ Will Entwige, Da effter L: L: B: 10 capt: wed hielp aff almuffuen at lade före hende fra samme huus och pladtz:

Kongl: Ma: fouget S^f Christen Christensen haffde ladet hidsteffne endeell Bönder och almuffue for bielchehugst imod schou Reglementet, Nemblig Iffuer Hielde som mötte Sielff udj

Rette och bekiendte at hafue som hand for Tou aar Siden hugget, Nj tylter och tou Stocher till 16 allen bielcher. Huilche hand beretted at Anders Olsen och Jens Andersen paa Strömsöen haffuer betinget och bedet Han: hugge och der paa giordt han: forstreckning.

Torgier Breen som och mötte Sielff udj Rette och Ilige maader bekiendte at haffue som hand endeell i fior och endeell for Tou Aar Siden hugget Tretten tylter med 16 allen och dobbelt 12 allen bielcher, Huor aff for^{ne} Tou Mend paa Strömsöen en deell den: ombedet och tilbettinget at hugge och Anders Nielsen 4 tylter deraff.

Ole Weholt som och Sielff mötte och ey fragich at haffue som hand i fior effter for^{ne} Anders Olsen och Jens Andersen aff Strömsöen deris betingning hugget - 13½ tylt 16 allen bielcher dog nogle 12 allinger Iblandt, Sagde och derforvden at haffue hugget - 6½ tylt som hand Will bruge till en Stald som huus tömmer.

Peder Ekunrud mötte Sielff, och vedgich at hafue - 3 tylter til 16 allinger, som for 2 aar Siden hugget till en Stue, Mens for^{ne} Anders Olsen Och Jens Andersen betinged det aff han: till bielcher.

(fol. 43b) Christopher Röseng mötte och Sielff Wedgich at haffue som for 2: a 3 aar Siden hugged - 6 tylter Ringer - 2 stocher 16 allen bielcher aff gran som hand siger hans hosbond Jacob Lut schall haffue.

Harald Wager mötte och bekiendte at hand effter Haldvor Tollesens betingning haffuer hugget Trej tylter Smaabielcher.

Rasmus Weisteen bekiendte at hand effter Halduor Tollesens betingning haffuer hugget - 4 tylter Smaabielcher.

Noch Pouell Klechen, Jon och Ole Klechen Item Peder Berg, aff huilche mötte Pouell Klechen och hans broder Peder Berg Som Sagde Sig at haffue Noget hugget til Smaabielcher, Saasom Peder Trej Tylter som Anders Olsen och Jens Andersen betinget, Och Pouell Ilige maader - 4 tylter som de ochsaa betinget. = Ellers det öffrige som di haffuer tilsammen, sagde di at schall vere till huus tömmer, som Jörgen Laursen aff den: betinget till bygning paa Bierche som forleden aar affbrendt, huilched Jörgen Laursen ochsaa nu i Retten Wedgich saa at Vere.

Knud Biörnstad mötte och Sielff vedgich at haffue som hand effter Laurs Olsen paa Bragenes hans betingning hugget Sex tylter Smaa bielcher.

Jon Schiöruold mötte och wedgich at hafue som hand effter Laurs Olsens och Siffuer Tronsens betingning hugget och fremdreffuen - fire tylter till Smaa Bielcher.

Ermelte Kongl: Maytz: fouget udj (fol. 44a) Retten anwiste det Kongl. Confirmerede schou Reglement dat: 9 Julij 1670.

Huor effter hand Satte udj Rette och formeente at for^{ne} Indsteffnte for Slig forböden bielche hugst tilbörliig bör lide och vndgielde och Huis bielcher de som forindbemelt haffuer huggen och fremdreffuen till Ko: Ma: at Vere forbrut, och derpaa begierede dom.

Da effterdj for^{ne} Kongl: Naad^{le} Confirmerede schou Reglement, som till tinge findis at vere Publicered och forkyndt udj des Tredie post affliuser och forbiuder Slig Sort aff bielcher paa disse Steder ey at maa hugges och ud driffuis Vnder des forbrydelse Huorfore alle Indbemelte Sögte och aff de Indsteffnte Sielff vedgaaende Smaa bielcher, till Ko: Ma: bör vere hiemfalden och forbrut effter same Reglementz tilhold.

Christopher Suendsen Tueten i Rette Producered en Rigens Citation aff dato 10 Janv: 1680 Wed huilchen hans fader Suend Olsen Tueten haffr hidsteffnt Och udj Rette fordred hans broder Jacob Olsen Heggen, formedelst hand Imod en dom och all billighed Sig bemegtiger dend pladtz Heggen som er hans gaard Tuetens eyedeler, med widere v-louglig schouhugst och aawirche etc:

Paa Indsteffnte Jacob Heggens Veigne (fol. 44b) till Steffningen at Suare, mötte hans quinde Ingeleff Knuds datter;

Bleff saa aff Christopher Suendsen i Rette Producered en forig Sorenschriffuers Jacob Bertel-sens Dom om samme tuistige pladtz och eyedeler her aff Tandberg tingstue udsted d: 16 dec-embr: 1668.

For^{ne} Ingeleff Knudsdatter Sagde Sig ey andet udj Sagen at haffue, end hun forschyder Sig till Kongl: Ma: fouget som hun och hendis Mand haffuer betalt deris landschyld och Rettighed, och formeener hand det vell forsuahter.

Huorfore denne Sagh er optagen och forflöt till Neste Almindelige Sageting offuer NestAn-stundende Aandfred.

Kongl: Ma: fouget lod oplæse Sin Restands hos almuffuen her i Nördrehougs prestegield.

Jon Gundersen Berg aff Sougndalen, lod tingliuse en Contract och foræning Imellum han: och hans broderSön Pouell Siffuersen, angaaende deris Imellem verdtte Strijdighed om huis odels gods den: till arffs berettiget effter deris Sl: fader och farfader Gunder Jonsen Berg dat: 17 Martij 1680.

Noch lod Jon Berg for Truls Land tingliuse it kiöbebreff aff Anders Erichsen tilforn boende paa Land, huorued hand till Truls Narffuesen afhender, hans tilforn brugende pladtz Land, Huorimod Truls Haffuer Igien for Anders opladt dend gaard Biercke som Trugels tilforn paaboede, dat: 3 April: 1675.

Noch lod for^{ne} Truls Land tingliuse it kiöbebreff aff Erich Knudsen boende paa (fol. 45a) Krogsrud i Sougndall udsted paa en platz: kaldis Land udj bem^{te} Sougndahll dat: Berg d: 14 7br: 1678.

Claus Dinesen schredder lod tingliuse Hans Laursens affstaaelse till hans yngste datter Anne Hans datter paa hans huuse och Waaninger ved Hönnefossen, Nemblig den nye och gamle Stuehuus, med Stald, Störhuus med des widere, dat: d: 24 octobr: 1679 vnder hans haand, sambt Jörgen Laursen och Niels Pedersen till witterligh:

Noch lod for^{ne} Claus Dinesen tingliuse en Transport. Huorued be^{te} Hans Laursen ald hans Restandtz effter hans Regenschabsbögers Indhold med huis widere Rigtigheds beuisning Transporterer och offuerdrager till Anders Jörgensen och haffue fuldmagt det at Indfordre och oppeberge etc: dat: 18 decembr: 1679.

RETTERGANG 7. MAI 1680 PÅ TANBERG I NORDERHOV

Dend 7 May War Jeg effter en Rigens Citation till Rettens betienelse paa Tandberrig Tingstue i Nördrehougs prestegield, var hosverende böigdelensmanden Willadtz Trögstad, Sambt effter^{ne} Laugrettis mend Nemblig Tomas Tandberg, Gunder Gaunum, Harald Wager, Halduor Braag, Engebrit Weisteen, och Laurs Weisteen.

Kom da for os udj Rette Höyachtbahre h^f Lagm: S^f Jörgen Phillipsen, och udj Rette Produce-red en Rigens Citation dat: 29 Martij Sidst afvig, wed Huilchen hand haffde hidstefnt Ole Andersen och Peder Knestang, Knud Erichsen Hesselberg Simen Olsen Ægge, Alff Amundsen Lo, Gulbrand och Harald Øren, Item Peder Gundersen Berg etc: Sögende deris prouff och Vidnisbiurd om it samenrotted partj som medt adtschillig (fol. 45b) gewæhr schall haffue vered sambled paa Wioll och Ægge Moen, till at Maintinere dem som kiorde det saugtømmer som udj hans gaarders schouffue huggen etc: Med sambt widere om deris adfart at prouffue,

Till samme prouff at paahöre ved same Steffning hidstefnt Anders Fugerlj Hendrich Biörge Jens Saugmester fra Heyeren, Erich Jacobsen Anders Jacobsen, Christopher saugmester, Söffren Smed, Erich Jempt, Item Halduor Lundstad, Vellum och Tosten Gulbrandsønner Hoff etc: effter derom samme Steffnings Widere bemeld.

Aff de Indsteffnte prouff mötte personlig tilstede disse effter^{ne} Ole Knæstang, Knud Erichsen Hesselberg, Simen Olsen Ægge.

Paa de andre Indsteffnte prouffs Veigne Nemblig Peder Knestang, Alff Lo Gulbrand och Haluor Øren sambt Peder Gundersen Berg, Indgaff Jörgen Laursen deris schriftlig Indleg dat: i dag som Jörgen vedgich Sielff for den: schreffuen.

H^f LaugM: Imod samme deris Indleg protestered Saasom först imod det di foregiffuer at schall vere interessered udj hoffuedsagen och derfor aff han: angreben, Huilched hand foregaff at hand den: ey Sögt eller angreben udj denne Sag om det sammen rotted partj som dette Steffne maall alleene vedkommer, Mens de er ey Steffnt for andet end schouhugsten i Sigsielff, och derfor formeente same deris paaschud ey han: till hinder burde ansees, ey heller udi det di om Aandfreden foregiffuer, beraabende Sig i des fald paa C4 Recessis Tredie Boeg som tillader ting at maa holdis huer Maanet, Saa och denne Sags Særdelis beschaffenh:, Och foregaff at di alleene er Steffnt till at Widne deris Sandhed huad di haffuer Seet och hört aff det for^{ne} samen rottede partj, Och formedelst de ey möder effter en Rigens Citation same deris prouffning - at præstere, huad den: om dend paasteffnte (fol. 46a) handell er beuist, War hans formening och paastand, at di burde effter lougen were forfalden med deris Sigt och böder till Ko: Ma: Sambt han: Kost och tæring at Erstate;

Aff de som ved for^{ne} Steffning er indsteffnt till prouffuen at paahöre /: huis Nauffne udj Steffningen benefnt /: mötte nu ey nogen personlig tilstede. Mens Ilige maade Wed Jörgen Laursen lod indgiffue deris schriftlig Indleg, dat: i dag.

Noch Indgaff Jörgen Laursen Sin schriftlig indsigelse udi for^{ne} paasteffnte Sagh, Huorudinden hand ochsaa Nauffngiffuer en deell prouff om det samme at vill Indsteffne Efftersom hand foregiffuer Sagen han: anrörer,

Derimod protestered h^f Laugm: S^f Jörgen Phillipsen som tilforn, at Hand disse for^{ne} prouff alleene indsteffnet till at prouffue deris Sandhed och Widenschab om det sammen rottede partj, Och ey förend nu bekiendt at Jörgen Laursen noged derudj schulle vered interessered och derfor ey Widst han: noged i des fald at Söge eller Steffne, förend Jörgen Laursen Sligt udj hans Indsigelse foregiffuer,

Dog var h^f Laugm: formeening och paastand at samme Jörgen Laursens foregiffuende ey burde hindre de nu tilstede verende prouff ved æed at tages til forhör, I Synderlighed Jörgen Laursen nu ochsaa Sielff personlig udj Retten tilstede;

Jörgen Laursen Refferered Sig till for^{ne} hans Indsigelse, = S^f Jörgen Phillipsens begiering och paastand med de tilstede verende prouff Wed æed at tages til forhör, Kunde han: ey med

billigh: weigres, Huilche effter afflagde bogeræed en huer for Sig (fol. 46b) prouffued och tilstod Som effter følger.

Ole Andersen Knæstang prouffued, at en dag nu udi forleden faste /: huad dag det war kand hand ey schiellig Mindis /: Gich hand och Knud Erichsen Hesselberg op ad Ægge Moen at schulle merche nogen træer som war huggen i Berger schougen, och som di kom Nord Imod Berger Moen, da mötte den: disse efftersch^{ne} Karle Nemblig Anders Fulelj gaaende med en öxse, Hendrich Biörge som hafde en Kromsabbell i haanden, Jens Saugmester, Erich Jacobsen haffde en öxse, Anders Jacobsen, hafde och en öxse. Christopher Saugmester, Söffren Smid som war Ridendis til hest med Kaare och pistoler, Erich Jempt, Niels Saugmester ved Hönnefos som haffde en öxse, Huem der var flere med Kand hand ey Mindis, och dend tid alle for^{ne} gich han: och Knud Erichsen forbi /: som di stod och merched paa nogle Stocher :/ Spurde nogle aff den: Ole och for^{ne} Knud om di war hallendinge, da schulde i faa hug, och lo derved, och hördte ey Widere aff den: prouffued ochsaa at hand saa liggende i deris hytte i schougen som di kom ifra en tom Ancher som Peder Knestang och Ørendrengene sagde at hafue vered Øll udj. Widere Sagde hand Sig ey herudinden haffde at prouffue.

Knud Erichsen Hesselberg prouffued Eenstemmig med for^{ne} Ole Andersen at haffue med vered, Seet och hört ligesom Ole supra Indfördt derom prouffued haffuer.

Simen Ægge prouffued at den dag det forindförte omprouffde partj gich forbi hans hus paa Ægge och op ad Ægge Moen /: Mens hand saa dem iche alle dendtid di gich op effter, efftersom hand iche var vde hos den: /: Mens endeell war inde at tende (fol. 47a) ild i Tobach och hand hördte inted noged ont eller v-schicheligt aff nogen aff den: Mens som di war bortgaaen op ad bachen, Da kom Willum Gulbrandsen Hoff heyendis och schrigendis som it galt Menische löbendis ind ad hans Suale och i forstuen med en öxse i haanden och wilde vered inde i Stuen till Simen Mens Simens quinde mötte han: i forstuen som hindred han: och bad han: gaa ud, som hand och gjorde, och effter ad hand kom ud paa gaarden Raabte och schræg hand effter de andre som war gaaen op ad bachen och bad den: bije och bad den: bije ded dend mand besette den: och Sagde Jeg schall bije enhuer Een Jeg, Hujende och schrigende Hug nogle hug udj Simens dör och Suale, Sagde hand schulle bije enhuer, Saaoch Jörgen Phillip-sens Compagnie eller Partij, gich saa fra Sualen hen till laden och hug der Sönder en dörschee, och dermed gich hand Sin kaas ad schougen effter di Andre, Widere Sagde hand Sig ey der udinden haffue at prouffue,

Jörgen Laursen begiered Indfördt Imod Simens prouffning, Saasom foregaff at Willum haffuer ½ parten aff gaarden Ægge i böxsell.

Dette offuen melte som i dag her i Retten passeret begierde h^r Laugm: Sr Jörgen Phillipsen beschreffuen, Och dend öffrig question med de indsteffnte prouff som ey möder Remittered hand des Sögning och paatale till Ko: Ma: fouget for Slig deris udebliffuelse och offuerhörighed.

RETTERGANG 11. JUNI 1680 VED MARIGÅRD I ULLERÅL

(fol. 47b) Dend 11 Junij war Jeg till Rettens betienelse paa Om tuistige Eyedeler Imellum Marigaard paa den Eene, Sampt Bergers eyedeler paa den anden side, angaaende nogen paa Anchende schougerhugst, War offuer verendis böigde lensmanden Willads Trögstad, sambt effter^{ne} Laugrettismend Nemblig Ole Schöyen Ole Westren, Laurs Weisteen, Engebrit Weisteen Rasmus Weisteen Halduord Braag;

Huor Sig da for os udj Rette præsentere Monsr Jörgen Laursen Wonhafftig paa Hönen och först i Rette lod oplæse en Rigens Steffning dat: 1 febr: 80 ved huilchen Sr Peder Nielsen Kongsberg aff Christiania ladet hidsteffne Börge Berger aff Hadeland for schoughugst i Mari-gaards eyedeler Item och at höre paa prouff och Widnisbiurd /: som dog ey i same steffning Nauffngiffuen, Huilchen Stefning Haffuer wered her paa aasteden Nestleden 19 April: och aff Willads Trögstad paa mine veigne till i dag for forflöt etc: for^{ne} 19 April: Hafuer Börge Ber-ger imod same stefning i Rette lagt Sit Indleg etc:

Noch i Rette præsentere nu Jörgen Laursen en Anden Rigens Citation dat: 3 May 80 Wed huilchen Sr Peder Nielsen Ilige maade hidsteffnt, Börge Berger for for^{ne} Sag och schouhugst i Marig: schouff; Och till prouffs i Sagen hidsteffnt Simen Slore, Østen Alme Hans Rud, Gulbrand Hoff, Marta Lundstad, Effuind paa Röseng eyedeler, Anders Aslesrud och Jon Waagaard, = Item ved same stefning till i dag hidsteffnt h^r laugm: Sr Jörgen Phillipsen och Rolff Nychleby om di noged der till kand haffue at suare; Med Widere des Indhold etc:

Bleff saa aff Jörgen Laursen fremlagt hans fuldmagt aff Sr Peder Nielsen denne sag for han: at Procedere, dat: d: 5 decembr: 1679.

Indsteffnte Börge Berger mötte udi egen person udj Rette, Saauelsom ochsaa Rolff Nychleby, Mens paa h^r Laugm: Sr Jörgen Phillipsens Weigne mötte hans fuldmegtige tienner Peder Madtzen och udj Retten lod oplæse en Riigens Citation aff (fol. 48a) dato 28 febr: 1680 Wed huilchen Sr Phillipsen och Börge Berger til Nestkommende 5 Julij for Bendt Pedersen och Rettens Midler paa Hadeland lader Steffne Peder Knestang, Peder Berg, och Alff Lo, for schouhugst i deris gaarders eyedeler till Hadeland, Item och der till Steffnt Ermelte Jörgen Laursen etc:

Noch indgaff Peder Madsen en anden steffning dat: d: 14 April: 80 Huorued Börge Berger til for^{ne} 5 Julj lader Steffne Sr Peder Nielsen, Item och derued Steffner endeell prouff Nemlig Anders Aslaxrud, Simen Ægge Anne Jamerdall, Marta Lundstad, Gulbrand Berger och Laurs Olsen Brörby etc: = Noch Indgaff hand en Stefning dat. 7 Junj 80 Huorued Laugm: Sr Jörgen Phillipsen och Börge Berger til 5 Julj lade Stefne Sr Peder Nielsen for v-louglig schoughugst.

Noch fremlagde Peder Madtsen en aff Sr Phillipsen udvirchede arrestZeddell paa omtuistige tömer dat: 2 och 13 Martj 1680.

Noch fremlagde Peder Madtsen En Sorenschriffuer Bendt Pedersens dom dat: 12 Junj 79 huor udj /: udj en anden der udj Indförte forretning dat: 22 Junj 1661 (?) :/ findis Indfördt endeell udveigs breffue till Nykleby och Berger; = Och for det Sidste Indgaff hand it Indleg vnder h^r Laugm: Sr Jörgen Phillipsens och Börge Bergers hender, dat: 7 Junj 1680.

Der effter tilspurdte Jörgen Laursen Börge Berger Huoruit hand kiender Sig med Sine eyedeler, der till Suared hand at hand holder Sig effter det dele effter det udj dend i rette lagde dom indfördte udveigs breff alt östen for den bech som udlöber aff Bötnekiens oset, och op i Grafuerdalen och alt till den deele Steen som Kaldis Ruggesteenen det holder och kiender hand for Sin hiem rast, Mens Huis der er westen for Ruggesteenen Det holder di for almindig till Hadeland.

(fol. 48b) Item tilspurdte Jörgen Börge Berger, Om hand kiender Sig Nogen eyedeler fra Grafuerdall och till Katle bro eller om hand haffued forloffued eller hiemled nogen nogen hugst, derudj, der till Suared hand Ney at hand Sig ingen eydeler der tilkiender ey heller hiemler nogen, nogen hugst paa di steder;

Det samme War ochsaa Rolff Nyklebyes tilstand, effter Jörgen Laursens tilspörgelse.

Widere med Sagen eller de Indsteffnte prouffs forhör Kunde nu ey i afften foretages Mens der med beroer till i Morgen, efftersom dagen forlöben och Wj forbliffuer her paa aasteden i Nat och paa HoffSetter.

RETTERGANG 12. JUNI 1680 VED HOVSETRA I HAUG

Dend 12 Junj med forind bemelte Laugrettis mend vdinden Samme Sag Retten igien betiendt paa Hoff Setter, Huor Sig da atter i Rette Præsenteret, for indbemelte Stridige parter, Nemblig Jörgen Laursen paa Citanten Sr Peder Nielsens Weigne, Item Börge Berger och Rolff Nykleby, och paa h^r Laugm: Sr Jörgen Philipsens Weigne hans fuldmegtig tienner Peder Madtsen;

Huor da Jörgen Laursen War begierendis at de tilstedeverende hans Indsteffnte prouff motte tages til forhör ved Æed, Huor hand formeente ved Sr Jörgen Phillipsens paastand udj hans Indleg Om den dom Angaaende Waagaards eyedeler ey burde eller Kunde giöre nogen hinder, efftersom denne Process och disse prouff ey udj nogen maade anrörer Waagaard udi des Rette eyedeler, Beklaged Sig och hans prouff /: de som nu tilstede :/ at Were gamell folch, och ey Kunde Wide en anden tid at Erlange den: i Retten tilstede, Saa hans ret i saa maader der udoffuer schulle forhindres, Mens paastod samme hans prouff effter Steffningens tilhold burde tages till forhör, etc: Huilched aff des aarsager han: ey heller med billighed kunde Weigres eller hindres; Och haffuer samme tilstede verende prouff effter aflagde Æed en huer for Sig prouffued som følger.

Simen Olsen Slore prouffued at Rette schielne (fol. 49a) Imellum Marigaard och Berger eige /: alt dend Stund hand kand Mindis och aff forfædre hördt :/ haffuer vered holdet och fuldt Saaledis at det begyndis först ved Langdals Rabben /: som nu en Korsfure er bestaaende :/ och saa der fra och lige till Butne kiends becken, och saa langs op med Butnekiends bechen och alt op i Oset aff Butne kiernet, som samme bech haffuer Sit udlöb, och der i fra och lige till Ruggesteenen, och at samme Ruggesteenen /: som ligger i Aasen paa den Andre Side Butne Kiernet :/ alt det hand kand Mindis och haffuer aff Sine forfædre hördt at Were Rette schielne och deele Imellum Ringeriges och Hadelands eyedeler, Samme Simen Olsen Sagde Sig nu at Vere ved fem och tredsindstiuftge aar gamell, Och Sagde Sig widere derom haffue at prouffue.

Østen Alme och Marta Lundstad prouffued lige ord och Eenstemmig med for^{ne} Simen Olsen Slore om for^{ne} Skielne och deele alt deris tid at haffue hört och widst at vere fuldt for Rette schielne och deele som de och, aff deris forældre och gamle forfædre haffuer hördt, efftersom dj Siger Sig at baade di och deris forældre er föd och opföd Her i böigden i Vlleraall, och Sagde Østen Alme Sig nu at vere paa det Siuffuende ochTredsindstiuftge aar gammell och Marta Lundstad Sagde Sig Nogle offuer It halff hundred aar gammell; dog dend Korsfure ved Langdals Rabben som for^{ne} Simen Olsen omproffued Vidste di iche aff at Sige, Mens ellers udj alt det öffrige war deris prouffning, lige ved hans, Samhermig.

Hans Ru /: som och nu tilstede :/ Sagde Sig aldellis Indted om disse deele eller schielne at vere beuist eller der om haffuer at prouffue.

Flere aff de i Steffningen indfördte prouff mötte ey nu tilstede /: dog lod Gulbrand Hoff ved hans Sön Tosten lyse Sit forfald aff Siugdum och Suaghed, Effuen Röseng Siges ochsaa at ligge Siug :/ Mens di andres forfald ey endnu belyst huad den: kand (fol. 49b) forhindre och med huad billigh: och loumessigh: det Kand offuerEens komme, Som de Sielff Widere maa forklare.

Jörgen Laursen protestered och paastod, at effterdj Wi Sambtlig i gaar, da wi opdrog fra Langdals Rabben och op till Butne kienned langs op med den om prouffuede Butnekiends bech, At da offuer same dele ind paa Marigaards eyer Synden for ButneKienned befantes en Stor deell gammell Stubber aff tömmer hugst, Huilchen hugst hand formeente och paastoed att Börge Berger /: som der til Nestgrendsende :/ haffuer giordt eller ladet giöre, efftersom Marigaards eyere eller besiddere ey noged paa di steder ladet hugge förend Huis Nest forleden aar Kand were scheid Saa langt Nord, och Börge derfor vedbörlig burde Indstaa.

Börge Berger derimod Suared, och benegted at hand ey nogen hugst paa det Sted eller offuer deelet at haffue giordt eller ladet giöre, Mens paastoed at huem han: Sligt Will tillegge, bör det loughlig beuisse, = Jörgen Laursen derimod Refferered Sig till L: L: Balchens 19 cappittell etc:

Widere bleff nu ey i Sagen Indgiffuen eller forklared. Huorfor Sagen nu bleff opsat och forflöt till Nestkommende 1 Julj och parterne da at möde ved Butnekienned och Retten at betienes med Tolff Laugrettismend.

TING 21. JUNI 1680 PÅ TANBERG I NORDERHOV

Den 21 Junij Holtes almindelige schatteting paa Tandberg tingstue i Nördrehougs prestegield paa Ringerige War offuer verendis Kongl: Ma: fouget Sr Christen Christensen sambt effter^{ne} Laugrettismend Nemblig Peder Hallingby Anders Nedre Hallingby, Laurs Rachestad, Jens Grönvold, Knud Wee, och Knud Weyen.

Belangende dend Wedtegt som Imellum Ermelte Kongl: Ma: fouget Sr Christen Christensen och (fol. 50a) Peder Simensen med huerandre abschediget om deris tuistighed angaaende deris fellids brug i Heyeren som först scheidde paa Trögstad d: 17 decembr 1679: At de derom med huer andre schulle gifue Sig udj Rette paa Hesselberg d: 3 febr: 1680 och for^{ne} 3 febr: Widere abschediget at schulle Sig igien i Rette Indstille paa Hesselberg d: 19 April:

Huor da Sr Christen Christensen Compareret och Erböd Sig udj Rette Mens da ingen paa Peder Simensens Wegne möt eller Suared, och som ey Widstes huad forfald hand kunde hafue, bleff der med forflöt till i dag, Huorfore Halduor Braag och Jens Nordby er afferdiget herfra tingstuen och till Hesselberg at fornemme om Peder Simensen eller nogen paa hans Weigne der i dag möder eller lader Suahre Huilche effter der fra kommende, Sagde at de der ingen paa Peder Simensens Veigne fornummen,

H^r Assessor och Laugmand Sr Laurs Christensen lod tingliuse Sit schiöde aff Eylerich Mogensens paa Ousby her paa Ringerige schyllende Itt Sold korn med böxsell, Item RosEcheren paa Hadeland en f:ring korn, samme breff dateret Maas d: 17 Septembr: 1679;

Sr Edvard Frans de Place lod tingliuse Sit schiöde af ko: Ma: fouget Sr Christen Christensen, paa Een eyedeell, Skoufue och Marcher, Lier och vdweyer Wand och Wasdrag udj Sougn-dall och Hallingdals Aal mercher beliggende som hand af Monsr Jacob Lut Sig tilforhandlet, Nemblig Øfste vand, Langevand Buevand, Frijsvand och Songawand, sambt it der ostenfra liggende Wand och wasdrag kaldis Sande med deraf dependerende och alle udj bemelte Sommevand fallende Smaavand tillige (fol. 50b) med tuerElffuer och Sielffue Elffuen Nauffn-lig Songen saauelsom it stöche schouff kaldis Raadals marchen och Aal merche. Item ochsaa en ödegaard kaldis Halstenrud schyldende Trej schind samme schiöde dateret Christiania d: 12 Februarij 1680.

TING 22. JUNI 1680 PÅ TANBERG I NORDERHOV

Dend 22 Junij Holtis almindelige Sage och schatteting paa Tandberg tingstue i Nördrehougs prestegield. War ofuer Verendis Ko: Ma: fouget S^f Christen Christensen sambt effter^{ne} Laugrettismend Nemblig Peder Hallingby, Anders Nedre Hallingby, Knud Weyen, Jens GrönVold, Jens Nordby, Malte Kittelsby, Johannes Grönvold, Gunder Gaunum Ole Schöyen Laurs Weisteen, Olluff Siffuersen Wager och Ole Weholt, Sambt Endeell tilstedeverende tingalmuffue.

Huor da Ermelte Kongl: Ma: fouget effter oplæst Schatt mandtall lod Taxere och legge dend ordinarie kongl: Ma: paabudne schatt effter schattebreffuetz Indhold och medför, Dereffter tilspurdte fougden de tilstede verende almuffue och offuen melte 12 laug rettismend, om her War nogen tiennistedrenge som effter Ko: Ma: schattebreff for schatt Kunde Indföris, Huortill di Suarede Ney at di ingen Widste /: som er Woxsen tieniste drenge :/ vden di ere Soldater. Ey heller Widste nogen Husmend uden di boer paa Leylending grund, eller er udj andres tienniste Ved brug och deslige.

Belangende dend fra Nestleden 21 April satte Sagh Imellum Suend Tueten som Citant paa den Eene: och hans broder Jacob Heggen angaaende dend pladtz Heggen, Saa fremstilled Sig nu udj Rette Suend Tuetens Sön Christopher och fordred dom i Sagen effter huis hand forhen i Sagen Indgiffuen och Proponeret.

Paa Jacob Heggens Weigne mötte hans quinde Ingelöff Knuds datter, och effter tilspörgelse Sagde Sig ey Widere udj Sagen haffue (fol. 51a) at indgiffue eller forklare Mens forschiod Sig till Ko: Ma: fouget som Hun sagde at di haffuer betalt deris landschyld och Rettighed till for samme pladtz Heggen. Huilchet och Ko: Ma. fouget S^f Christen Christensen nu vedstod at Jacob Heggen haffuer betalt Sin landschyld och Rettigh: till han: paa Ko: Ma: Veigne och formeente samme pladtz burde som hidtill forbliffue Vnder hans Kongl: May^{tz} efftersom det och i Ko: Ma: Jordeboeg er Indfört och des Rettigh: Kongl: Ma: aarlig till Regenschab fördt;

Da Effter tiltale giensuahr och denne forberörte Sags Leylighed, och effterdj Citanten Suend Tueten haffuer ladet udj Rette Producere en forig Soren schriffuers Jacob Bertelsens och Lougretz Dom /: som forind bemelt :/ Huoruend befindis denne omtuistige och paasteffnte pladtz Heggen at vere Eragtet, Sambt kiendt och dömbt at Were Tuetens Rette tilliggende Eyedeeler, Dog effter sambychelse at Suend Tueten schulle lade Sin broder Jacob Sidde paa pladzen hans liffs tid for Leye och landschyld, och Effter hans död pladzen at följe vnder Tueten som aff arrilds tid, Och Jacob Imidlertid ey noged V-lougligh: i schou eller march at bedriffue vden hans broders tilladelse vnder des forbrydelse etc: Och Efftersom samme Dom ey beuises eller fornemmis aff des offuer dommere i nogen maader at Were Suechet eller VnderKiendt, Och Jacob Heggen den dog ey i nogen maade holdet Sig effter retlig, Mens Saasom (fol. 51b) hans broder Suend Tueten till trodtz Och fortrensell, samme pladtz Heggen brugt och besiddet, Med sampt aawirche och hugst udj schougen Vden nogen beuislig forloff ey heller Siden same doms dato nogen leye eller landschyld till hans broder Suend aff samme pladtz betalt effter domens tilhold. Mens alleene beraaber Sig paa det till Ko: Ma: fouget at hafue betalt etc:

Da er her om saaledis for rette dömbt och affsagt at Jacob Heggen bör betale till sin broder Suend Tueten Huis leye och landschyld deraff kand vere forfalden siden for^{ne} doms dato, Item at Staa han: till Rette for huis v-louglig hugst och brug hand i desen schoug Vden Suends forloff haffuer begaaed. Saa och huis der nu eller her effter, vden hans Minde :/ befindis aawirchet: eller hugges Da det Suend at vere tilhörriq effter L: L: B: 19 cap: Och dersom Jacob Heggen agter samme pladtz lenger at beboe och bruge, Da bör hand haffue det udj Suend Tuetens Minde, och for denne processes omkostning at Erstate hannem Fem Rixdaler.

Den Hederlig Mand h^r Otte Jacobsen for Retten fremkom Som forklared at haffue ved hiem-
steffne hidsteffnt effter^{ne} hans Landbönder aff Oudalen /: till Nördre houg prestebøll belig-
gende /: for v-louglig schoug och tömmerhugst udj prestebolens schoug Nemblig Iffuer Enger
som mötte Sielff udj Rette Som Sielff tilstod och bekiendte at Som nu i Sommer er Trej aar
Siden da (fol. 52a) hug hand i Enger schoug effter Sl: Hans Hansens befaling /: som dendtid
hafde ombud paa Samme prestebolens gods /: Tiuffge tylter tömmer, och Hans Hansen lod
Sielff hugge der - förgetiuffge tylter, Mens Iffuer kiördte och dreff det frem for han: alt
sammen effter hans befaling. Huor aff Nu er udslupped i Stor Elffuen - 23 tylter, aff huilche
- 23 tylter Carll Bersund berette at haffue effter fougdens Sr Christen Christensens befaling
och med hans Arrest eller Crone öxse udj tuende vidners, Nemlig Laurs Bersund och Engebrit
Busterud deris offuer verelse for 8te dage Siden Merchet same - 23 tylter -

De öffrige - 37 tylter Sagde Iffuer Enger endnu at were beliggende udi den bech som det först
bleff fremkiördt udj, och besuerlig derfra er at udbringe,

Item Iligemaadr Steffnt och tiltalte Tore Blaxtued som mötte Sielff udj Rette och Tilstod och
bekiendte, at hand Iligemaade for vngefer Trej Aar Siden effter Sl: Hans Hansens befaling
hug udj Blaxtuedschoug Tiuffge tylter tömmer, Huor aff i Stor Elffuen udkommen Nj tylter,
Huilche Nj tylter Carll Bersund sagde med for^{ne} arrest öxse och Widnes hos Verelse at haffue
merchet, Di öffrige 11 tylter sagde hand i offuen melte bech /: hos Iffuer Engers tömer /: at
Were beliggende.

Iligemaadr Olle Gulbrandsen Blaxtued som och mötte Sielff udj Rette och sagde ved samme
tide effter Sl: Hans Hansens befaling at haffue hugget udj Blaxtuedschoug Tiuffge tylter
tömer, huoraff ochsaa nu udj Stor Elffuen udkomen som Carl Bersund Sagde udj for^{ne} Widners
hoswerelse med Crone öxsen at haffue merchet Nj tylter.

Den Hederlig Mand h^r Ottho Jacobsen /: sambt Kongl: Ma: fouget Sr Christen Christensen /:
(fol. 52b) paa hans och prestebolens weigne formeente och paastoed at efftersom for^{ne} Ind-
steffnte bönder baade i mod Landslougen och Kongl: forordninger haffuer udj it aar begaaed
Slig v-louglig och v-billig schoughugst udj prestebolens schouff vden h^r Ottes dertill giffne
Lou eller Minde at der for for^{ne} tömmer huor det findis iche alleene till han: som landdrot paa
prestebolens Veigne bör vere forbrut och hiemfalden, Mens end och for Slig v-louglig aawir-
che och brug tilbörig at lide, Med sambt kost och tærings Erstatning, Och dersom di kand
haffue nogen hiemell aff Sl: Hans Hansen til samme schouhugst som de Sig paaberaaber, Da
deris opretning hos hans arffuinger at Söge, efftersom hand dend Sl: Mand eller hans arffuin-
ger Ingen schouhugst beuilged eller tilladt, och end fremviste her Otte Sl: Hans Hansens
schriffuelse till han: om samme prestebolens gods des forpachtning, huorudj ey Meldis om
nogen schouhugst dat: 27 octobr: 1676.

Effter huilchen Leylighed och Efftersom for^{ne} Indsteffnte bönder beraaber Sig paa at haffue
hugget for^{ne} tömer effter Sl: Hans Hansens befaling som godset i de tider hafft i forvaltning;
Da till at fornemme huad forloff eller fuldmagt Sl: Hans Hansen aff h^r Otte der till hafft, Och
paa det di ey schall Sige Sig med Retten at hastes eller offuerjles /: som dog ey lang udstuell
kand taale efftersom tömmeret udj och paa v-sichre Steder och flydende Elffuer er beliggen-
de /: Da er denne Sagh optagen och forflöt till i dag trej vger som er den 13 Julij Nestkommen-
de, Och for^{ne} bönder forelagt at giffue Sl: Hans Hansens Arffuinger det tilkiende, at de (fol. 53a)
till samme tid her udj Retten kand producere och forklare huad hiemell eller forloff de kand
formeene eller wide Sig Sl: Hans Hansen till denne tömerhugst aff h^r Otte at hafue hafft; Des-
forinden och Imidlertid bör for^{ne} tömmer at forbliffue udj Lou festning och arrest, Saa at ingen
aff parterne till nogen brug eller schiörsell bör Sig dermed befatte, Widere end huis till des be-

reigning och Waretegt kand giöres fornöden som enhuer aff den: v-hindred der for at drage Nödvendig omsorg.

Noch foregaff h^r Otte Iligemaade at haffue ved hiemsteffne hidsteffnt hans landbonde Niels Wiger aff Oudalen, Iligemaade for v-louglig schoug hugst udj prestebolens schouff; Möder ey Sielff tilstede mens ved Carl Bersund lader Suahre at huis hugst hand hafuer giordt er scheid udj Sl: Hans Hansens egen schoug till Buttingsrud och ey udj prestebolens schouff.

Er forelagt at möde her Sielff tilstede till offuenmelte tid Nemblig d: 13 Julj Nestkommende -

Noch hafde WelErmelte h^r Otte Jacobsen ved hiemsteffne hidsteffnt Ole Andersen Bierche for v-louglig bielchegugst udj prestebolens schouff till for^{ne} Bierche. Samme Ole Bierche Möder ey tilstede. Huoruell böigdelensmanden Willads Trögstad Och (fol. 53b) Michell Gile nu her for Retten tilstod at haffue han: Louglig Steffnt; Saa er hand effter h^r Ottes sambt fougden paastand tilfunden at böde hans Sigt till Ko: Ma: for Steffnemaalez offuerhörrighed Nemblig - 1 mark Sölff.

Ingeborg Sl: Hans Hansens af Bragenes ved hendis Sön Hans Hansen i Rette Producered en Rigens Cition aff dato 30 Januarij 80. wed huilken hun ladet hidstefnt endeell bönder for gield till hende schyldig. Nemblig Johannes Strande aff Oudalen for - 16 Rdr 16 s: effter hendis Regenschabsboeg, = for^{ne} Johannes mötte Sielff udj rette och gielden wedgich Mens Sagde at haffue endeell tömer der paa som med hendis merche er paaslagen. = Noch derfor uden schyldig 3 aars landschyld aff ½ schippd: och en holding er tilsamen - 10 dr. Noch it Maar-schind for - 1½ Rdr. Noch for böxsell - Treduffue tylter tömer paa Aadall Slepningen at leffu-ere. Reignende tölter /: som dögtig /: for 5 ort Er saa tilsammen - 27 dr 2 ort 16 s: foruden for^{ne} Treduffue tylter tömmer som bedrager til - 37½ dr Huilchet alt sammen for^{ne} Johannes nu her for retten Vedstod och bekiende at vere Rigtig, Dog Sagde hand at haffue hugget och frem kiördt till en tuer elff, en Stor deell tömmer som for^{ne} hendis Sön Hans Hansen haffuer Merchet, Mens Hans Hansen Sagde Sig vell noged tömmer for han: merched udj en tuerElff forleden aar, Mens efftersom Indted deraff fremkommen er hand iche dermed fornöyed, Mens war dom offuer han: begierendis till gieldens betaling eller ved Namb och Wordering at udsöges. Dog huis tömmer hand kand frembringe schall hand han: som billigt got giöre. Huorfore for^{ne} Johannes Strande er tilfunden samme for^{ne} (fol. 54a) schyldige gield at betale Inden ½ Maanetz daug med Trej dr i omkostning Saa frembt det iche ved worderings adferd hos han: schall udsöges effter lougen, Och huis tömmer hand kand faa fremfördt at komme han: til gode som ret och billigt.

Noch Knud Sommedall paa hans quindis Weigne effter afreigning med hende 1665 den 16 Martj Kreffuis - 75 dr 2 ort 16 s: och 5 stk tömer, der paa schall vere leffuered 4 tylter 1 stk tömer.

For^{ne} Knud mötte och sagde hans quinde gandsche benegter samme gield, Er der forelagt at quinden kommer Sielff tilstede i Rette till förste almindelige Sageting.

Steener Marigaard paa Anders Aslaxruds Veigne lod tingliuse it schiöde udsted af Gunder Andersen Deelen till han: paa for^{ne} hans paaboende gaard schyllende Otte Settinger med böx-sell datered Klechen d: 14 May 1673.

Kongl: Maytz: fouget Sr Christen Christensen effter schatteMandtalet lod opraae och fremkalde almuffuen till at betale huis Resterende och forfalden Ko: Ma: schatter och Rettigh: en huer kunde vere forpligtet, Huilched hand baade i gaar och i dag her paa tinget ladet paaraabe, Huortill Suare faa och Ringe med nogen betaling lod Sig finde som fougden Sig höyelig offuer besuerged;

TING 23. JUNI 1680 PÅ GOMNES I HOLE

Dend 23 Junj Holtis almindelige Sage och och schatteting paa Gomnes tingstue i Hole prestegield paa Ringerige, War offuuerendis (fol. 54b) Ko: Ma: fouget Sr Christen Christensen, Sambt effter^{ne} Laugrettis mend Nemblig, Gulbrand Piokerud Hoffuor Mo, Anders By, Heloug Field, Jull Rud Tron Horum, Tron Sörum, Söffren Horum, Tolle Gesvold, Torgier Øffreby, Ouffuen Bierche och Knud Lehne, Sambt Mestedelen tilstedeverende ting almuffue.

Huor da Ermelte Ko: Ma: fouget effter oplæste schattemandtall lod Taxere och legge dend ordinarie Ko: Ma: paabudne schatt effter schattebreffuitz Indhold och medför. Dereffter hand /: lige som i gaar paa Tandberg tingstue :/ tilspurdte almuffuen saauelsom for^{ne} Laugretted, om her War nogen fuld voxsen tienniste dreng som effter schattebreffuit for schat kunde Indföris. Huortill de Suared den: ingen beuist vden de som ere Soldater, ey heller nogen husmend vden de som bor paa Leylending grund.

Ermelte Ko: Ma: fouget effter schatte mandtalet lod opraabe och fremkalde Almuffuen till at betale huis Resterende och forfaldene Ko: Ma: schatter och Rettighed enhuer kunde vere forpligted, Huortill Suare faa och Ringe med nogen betaling lod Sig finde som fougden sig höyelig off^r besuerged.

Noch lod fougden Sr Christen Christensen tingliuse Sit schiöde aff Torchell Olsen Hönen huorued hand till han: affhendr it halff schippd: odels gods udj Fröshoug, dat: 13 decembr: 1675.

Knud Bæregaarden lod tingliuse Sit schiöde aff Kittell Olluffsen Ramstad paa it Lisp: och 5½ Bism:m(er)ker gods udj for^{ne} Beregaarden dat: 18 Junij 1679.

Ouffuen Bierche Wed hiemsteffne hidsteffnt (fol. 55a) Peder Trondsen Myrstuen han: tiltalende formedelst hand /: som Ouffuen formeener :/ schall haffue hugget hans hest Saasom gandsche af hugget Seenerne paa det Wenstre frem been, huoraff tuende prouff Nemblig Söffren Horum och Ole Haagensen Bierche, Huilche udj for^{ne} Peder Myrstuens Neruerelse och paahör effter afflagde æd prouffued som fölger.

Söffren Horum prouffued, at i dag 8te dage Siden, da gich hand och Ole Bierche med Ouffuen effter hans begiering at besigte samme hestis schade som di da befant at ligge död i Biörnsvigen I en braate Imellum Muggeru och Steens Setter, och da Saa di at hesten War huggen aff ÆgJern i den Wenstre fremfod Imellum Knæed och houffschægget och ald aarer och Sæner War aff huggen och haarene War ochsaa afhuggen som det haffde Wered Klipt, och der war noged blod som hesten laa der effter forfoer di blod Weyen fra hesten och lige bort paa Steens Setter som Peder Myrstuen bruger och fandt blod Weyen alt fra hesten och strax inden for enge gaarden paa Steenssetter, och Peder Myrstuen Var paa Steenssetter samme tid, och di gich till han: och sagde han: deraff da Suared hand den: at hand Saa der ingen hester, Widere end om Mandags afften Nestfor, da hörde hand en bielde och bad Sin quinde gaa hen at See huad det war for bielde, och effter hun igien kommen schulle Suared at det war Elvig Creaturen widere Sagde hand sig ey derom beuist.

Ole Haagensen Bierche prouffued (fol. 55b) Lige ord och Eenstemmig ved for^{ne} Söffren Horum at haffue med vered, Seet och hört i alle maader som for bemelt hand om prouffued haffuer.

Alff Horum Iligemaader effter afflagde æd prouffued, at nu forleden mandaug 8te dage Siden da War hand ved Steen Setter /: strax ved Steenssetters engegaard :/ och hand War der fra Morgenen och alt till offuer midaftens tid, och quisted Wjer, da saa hand for^{ne} Ouffuen Bierches hest gaaende der och haffde it schiud hos sig med en bielde paa /: som ochsaa var Ouffuen Bierches schiud :/ och samme hest och schiud gich fra han: der som hand War, och

gich op mod Steensetters engegaard, der som blodVeyen siden befantes, da Saa hand at hesten War frisch och det war noged offuer Middagstid. Siden Wid hand ey at haffue Seet samme hest, prouffued och at Peder Myrstuen och hans quinde war paa Steensetter samme dag. Widere Sagde hand Sig ey derom beuist.

Anders Horum effter afflagde Æed prouffued at om tisdagen som war i gaar 8te dage siden da Sad hand paa MuggerudsVolden Och quisted Wier, da kom Ouffuen Bierches gente /: ved Naffn Birgete Löchs datter :/ till han: och begiered hand wille gaa med hende at See paa Ouffuens hest Som laa och blödde Sig forderffued, gich Saa med hende och fant hesten liggende i en braate mellum Muggeru och Steensetter och blödde megit, och Saae at hand War huggen eller schaaren aff ægJern alle aarer och Seener aff Indtill bare benet Imellum Knæed och (fol. 56a) houffschægget, och haarene war ochsaa afschaaren i Saared, Mens hesten War end da udj liffue och han bant en Klud om benet paa hannom mens blodet flöd enda lige fast af Saaret Widere Sagde hand sig ey derom beuist.

Birgete Löchs datter effter aflagde æd prouffued at om tisdagen som war i gaar 8te dage Siden ved halffgaaen Middag, da fant hun for^{ne} hest Staaendis i forbemelte braate och War huggen eller schaaren i det Wenstre frembeen lige som for^{ne} Anders derom prouffued och ellers i det öfrige prouffued lige Eenstemmig med hannom och ey Widste huem samme schade hafde giordt.

Indsteffnte Peder Myrstuen som Sielff War tilstede och for^{ne} prouff Anhörde, benegted aldellis at hand ey hafde tilföyed for^{ne} Ouffuen Bierches hest nogen schade,

Widere bleff nu ey derom i Retten forklared. Huorfore samme Sagh er opsat till Neste almindelige Sageting -

Belangende dend fra Nestleden 17 April: opsatte Sag, som Opslo hospitalforstander Anders Simensen Steffnt Gunder och Tron Horum for landschylds Indesiddelse aff deris paaboende gaard Horum och söger den: till gaardens forbrydelse med videre effter same Stefnings medför Huor effter Peder Rasmussen paa hans Veigne nu fordred dom i samme Sag etc:

Aff de Indsteffnte mötte udj rette (fol. 56b) Tron Gundersen Horum Som paa Sin fader Gunder Horums Veigne Suared at hand haffuer bröt Sit been forderffued och derfor ey Kand Möde, Och effter tilspörgelse sagde hand Sig ey noged paa hans veigne at haffue /: effter Seeniste paaberaabende :/ udj Retten at fremuise, enten om hans landschylds betaling eller bedagning.

Huorfore /: och Saafrembt den foregaaende haarde och besuerlige Krigs tid med sambt dette Steds Misvext och haarde Aaringer ey kand beuege Citanten til nogen Condolentz och Midlidenhed :/ da wides iche lougens vdtrychelige ord och formalia i dennefald at Kand frafalde, at Jo Gunder Horum for hans landschylds Misbetaling Sin gaards feste haff^f forbrut effter L: L: B: 1 capt: och dend Resterende landschyld at betale Inden halffMaanetz daug med sambt Tou Rixdr i omkostning Saafrembt det iche ved Worderings adferd hos han: schall udsöges, och till gaardens Widere brug och besiddelse at haffue udj landherrens Minde.

Mens huad Sig belanger det Tron Horum ochsaa Iligemaade Söges, da fremlagde Tron Horum nu i Rette en Quitantz Seddell aff Monsr Anders Simensen paa hans landschyld for Ao: 1678 och 1679 at haffue betalt effter (fol. 57a) samme quiterings udvisning dat: 8 april: 1680. Huor aff ey kand Sluttes eller fornemmis hand Sin landschyld aff Motuillighed Indeholdet, Och derfor ey kand Wides at Med billigh: at kiende han: fra hans gaards feste, dog efftersom hand er Steffnt förend quiteringens Erlangelse, och tillige for des omkostning Söges, da haffuer hand och for Sin part derudj at Erstate 1½ dr.

RETTERGANG 30. JUNI 1680 PÅ TANBERG I NORDERHOV

Dend 30 Junij bleff Retten betiendt paa Tandberrig tingstue med effter^{ne} Laugrettis mend Nemblig Gunder Gaunum, Ole Siffuersen Wager, Engebrit Weisteen, Laurs Weisteen, Harall Wager och Jacob Lij, War offuer Verendis böigde lensmanden Halduor Settrang.

Kom da for os udj Rette Monsr Jörgen Laursen waanhafftig paa Hönen och Indgaff en Rigens Citation af dato 8 Junj 1680. Wed huilchen hand hafde till i dag ladet hidCitere endeell prouff Nemblig, Mette Andersdatter, Peder Tronsen, Malene Østensdatter och Halduor Hielmerud, angaaaende offuerlast som for^{ne} Jörgen Laursen aff Carll Halduorsen Bersund schall Vere tilföyed, som med Kniff Sögt han: paa liffued etc:

Item hidsteffnt en deell fleere prouff Nemblig Tord saugfouget, Knud Olsen, Söffren Andersen, Gunild Jacobsdatter ved Hönnfos Saugen, Anders Hengsle och hans quinde, Knud och Laurs Sommedall, och till samme prouff at paahöre hidsteffnt for^{ne} Carll Bersund, effter derom samme Steffnings widere bemeld. Huilchen effter des opschrifts (fol. 57b) vdwisning befundis for di vedkommende med widne louglig at vere forkyndt.

De for^{ne} Indsteffnte prouff Mötte nu Mesten samtlig tilstede, Vndtagen Knud och Laurs Sommedall, Anders Hengsles quinde /: som dog ved sin Mand lader Suare at hendis prouffning er lige ved hans, Noch Gunild Jacobs datter Som dog ved sin mand Niels Pedersen lader Suare till Steffningen.

Carll Bersund /: som for sagen och widnisbiurden at paahöre er Steffnt, möder ey tilstede Mens Anders Nielsen Mosses tienner Erich Jacobsen mötte for retten och sagde at Carll Bersunds dreng War i dag hos Niels Willadsen med en Copie aff for^{ne} Steffning, och for^{ne} Erich Sagde at hand effter for^{ne} Niels Willadsens begiering /: ved hans bud /: mötte nu her i Retten och i Retten fra Sig leffuered samme Copie, efftersom Carll Bersunds quinde saadan bud medschiched at Carll ey wered hiemme Siden hun fich Copie aff Steffningen etc:

Jörgen Laursen protesteret, och Paastoed, at effterdj Carll Bersund befindis Louglig Steffnt formeente hand at hans vde bliffuelse eller vdflugter ey burde eller kunde hindre han: Sine nu tilstedeVerende prouff at tages til forhör och udj saa maade Retten forhindres effter som muelig de ved adtschillige tilfelde kunde hindres, en anden tid ey at bringes til veye Huilchen hans paastand ey med billighed kunde veigres eller negtes hans tilstede Verende prouff Jo at tages till forhör. Huilche effter afflagde Æed enhuer Sig prouffued som effterfølger.

Mette Andersdatter /: Tienende Jörgen Laursen (fol. 58a) prouffued, at nu forleden i Waar /: som ey Rettere Mindis /: war om en Onsdag /: da kom Carll Bersund Ridendis ind i Jörgen Laursens Gaard och hand Reed ind for bandhunden som dog ey War oplenchet och hun stod ude paa gaarden, da Spurdte Carll hende om Jörgen Laursen War hiemme och hun Suared Ja, dereffter spurte hand huor hand schulle sette sin hest, da bad hun han: Stige aff hesten, der schulle vell bliffue nogen Raad till at Sette hesten, dermed Steg hand af hesten och lidde hesten ud aff portten, dereffter gich hun ind i kökenet, och Jörgen och Carll gich da inde i stuen sammen, och hun hördte den: Well Snache sammen och Nefnte Laurs Laursen, Mens hun gaff iche agt paa huad deris Snach War och ey hördte da noged Wredagtig aff dennom, it lidet stund dereffter gich di begge ud i gaarden igien och hun brede dugen Imidlertid di War vde /: till afftens Maaltid /: der effter kom Jörgen Laursen först ind i stuen igien och Satte Sig for bordEnden och Carll kom ochsaa ind Strax der effter och bleff Staaendis paa gulffued med den Eene haand i Lummen, och Sagde till Jörgen Laursen, det er nu to gange i haffuer giort mig det, Engang kom Jeg till Jer, da bad I at di schulle schenche mig af folchens öll och med det samme löb hand till Jörgen Laursen som da Sad med it Krus i haanden, och Carl Slog Vnder bunden paa Kruset saa öllet flöy op i ansigtet paa Jörgen, och med det samme spendte

effter Jörgen med Sin fod, och som Mette fornam det da tog hun och holt Carll i Armen och Jörgen Imidlertid Wigte omkring bordet, da tog Carll Maden som stod paa bordet och (fol. 58b) Slog effter Jörgen med saa Maden fløy om paa gulffued, Och som Jörgen kom omkring bordet och hun endda holt Carll om armen, da bleff hun först War at Carll haffde en lang kniff i haanden, Huilchen hun iche tilforn bleff war thj hun Var for Wixsen aff Slig adfart, Och Ret som Jörgen War kommen ud igiennem dören, da Slead Carll Sig fra hende och spranch til dören, och ey kunde faa den op, da bad han hende at Sleppe Sig ud, ellers schulle hun ingen baade haffue deraff och hand haffde end da kniffuen i haanden, en liden stund der effter fich hand dören op och löb ud ad gaarden, Siden Saa hun ey mere till hannom, och sagde Sig ey Widere herom haffue at prouffue.

Peder Tronsen prouffued, at samme for^{ne} tid da Carll Bersund War hos Jörgen Laursen, da kom hand imod quelden gaarden aff Marchen som hand hafde vered i Jörgen Laursens arbeid, och som hand kom i fægaarden der mötte Jörgen Laursen och Carll Bersund han: Ved porten som hunden Stod bunden Wed, och Carll sagde da huor er min hest, huor har di giort aff hannem, och hesten Stod da i it schiull, och war tagen Sadelen aff, och som Carll det fornam, Sagde hand, huor for tager di Sadelen aff hesten, kand di iche lade dend staa med sadelen paa, der till sagde Jörgen i Kand bliffue hos mig i Nat och sagde di schulle Sette hans hest i stalden, Der med tog Carll Sielff hesten och lagde Sadelen paa och lidde han: ud aff schiulet och Slog Jernbindselet i en Stabbe, och som for^{ne} Peder da kom med höe at Ville giffue hesten, Da sagde Carll fanden kom i mig dersom hand schall haffue it straa, och sagde till Peder at hand iche schulle Röre hans hest, Dereffter gich Jörgen och Carll ind och Jörgen (fol. 59a) endda bad Carll bliffue derom Natten, och at di schulle Sette hans hest i Stalden. Da sagde hand atter at di schulle lade hans hest staa och indted Æde giffue han: der med gich di ind i stuen sammen, och effter ad di War indgaaen, da gich Peder ligeuell hen at giffue hesten æde och stopped höe i en tönde till hannom och hand haffde Iche faaed sat det for hesten saa hastig förend Jörgen da strax Raabte paa han: at han schulle komme till han: och som hand da kom till Jörgen, da Stod hand i gaarden ved stue dören och holdt den och Carll Stod indenfor och drog paa dören at wille haffue den op, och Jörgen bad Peder holde paa dören med Sig at Carll iche schulle faa den op, och Jörgen sagde Jeg staa med tomme hender och hand kom med en Kniff at Wille Slaa till mig med, och hand saa at Jörgen war megid Waad baade i hans haar, ansigt och Klederne saa det enda Rant aff hannom, och Jörgen da sagde at Carll hafde slaged öll offuer hannom och sögte han: med en Kniff at Wille hiertstuched hannom, Med det samme löb Jörgen bort fra han: och Peder bleff staaendis at holde paa dören och hörde Carll Rumstere med quindfolchen indenfor dören och bad dem luche op, och som Peder fornam at Carll gich lidt fra dören, da Slap Peder ochsaa dören och löb ud til porten, och Carl Kom Strax ud effter och haffde Een lang Kniff i haanden, och löb lige til Sin hest, och med det samme Raabte och Sagde, huor est du Jeg Naar dig Well engang din hund, Steg der med paa hesten och Reed ud ad gaden (fol. 59b) och Nogle gange frem och tilbage, och Reed enda ind at fegaarden igien och Raabte how how, huor est du nu din schnithund, dermed Reed hand Sin Wey, Widere Sagde hand Sig ey derom hafue at prouffue.

Malene Østensdatter prouffued at for^{ne} tid da Carll Bersund War kommen till Jörgen Laursen paa Hönen, da bad Jörgen Laursen hende at sette Carls hest i stalden, och Carll Sagde Ney at hand iche wille hafue hans hest i stalden, och efftersom det reigned, da tog hun Sadelen aff och lidde hesten ind udj it schiull och bant han: ved en slede: Och hun gich ind i stuen som Jörgen och Carll war inde, med det samme gich Jörgen och Carll ud och som hun da wille gaa ud at giffue hesten æde da saa hun at Peder Tronsen kom hiem, huorfor hun gich ind igien i köchenet. Lidet stund dereffter kom Jörgen och Carll ind i stuen igien och Jörgen Sette Sig for bord Enden Mens Carll bleff staaendis paa gulffued, Och hun hörde at Jörgen drach Carll till aff it Kruus som Jörgen hafde i haanden, och Carll i det samme löb till och Slog Kruset med

öllet op i ansigted paa Jörgen, och Jörgen Wigte om bordet paa den anden side Imidlertid at Mette Anders datter da stod och holdt Carll Bersund, och som Jörgen kom omkring bordet, da bleff hun War at Carll hafde en kniff i haanden, och som Jörgen löb ad dören, da Slog Carll Maden ud paa gulffued /: som da stod paa bordet :/ och Kasted effter Jörgen, och hand Sled Sig fra Mette och sögte till dören effter Jörgen, Mens som hand ey kunde faa dören op, sagde (fol. 60a) hand till hende och Mette, at dersom di iche luchte han: ud, da schulle di ingen baade hafue deraff at hand gich der, och sagde at hand schiötte iche om di samled it heell Compagnie paa han: det agted hand iche, hand schulde vell bije dem nogen stund der effter fich hand dören op och löb ud, och hafde endda Kniffuen i haanden. Widere saa hun ey till han: förend hun saa at hand Reed frem och tilbage i gaden, och kom atter igien frem i fægaarden, och hörtdte han: Raabe och saa atter Reed sin Wey Widere sagde hun Sig ey herudinden hafue at prouffue.

Halduor Hielmerud prouffued, at for^{ne} tid da Carll Bersund war hos Jörgen Laursen paa Hönen, da kom hand gaaendis offuer Jordet till Hönen, och da Saa hand at Carll Bersund Reed frem och tilbage i fægaarden och haffde Een kniff i haanden och schreeg och Reed ud ad gaden hen ved alman Veyen, Wende saa tilbage och Reed i fasteste spring tilbage igien, och som hand kom i fægaarden Raabte och schreg hand, och sagde huor est du nu din hund, din schnit hund, Reed saa nogle gange omkring i fægaarden Raabende och schrigende och Reed der med ud af gaden igien och hen ad alman veyen Ned till Saugerne igien; Widere (fol. 60b) sagde hand sig ey herudinden haffue at prouffue.

Tord Christensen prouffued, at for^{ne} dag som Carll Bersund drog till Hönen, da War hand tilforn hos han: udj hans hosbonds /: Sr Hendrich Holstes saugstue, och som Carll saa at Jörgen Laursen gich der paa broerne sagde hand, der Seer Jeg Jörgen Laursen gaae, hand haffuer saa tit bedet mig hiem at ieg schulle besøge han: nu faar Jeg komme till han: och tale med han: huorledis det er med Woris danet (?) med Laurs Laursen och mig och sagde at Jörgen hafde Staaed saa hart Imod hannom i den Process for Laurs Laursen, och som det leed Imod afften da Saled Carll Sin hest och Reed fra han: och Tord viste iche andet end hand wilde Ride hiem, och spurte han: om hand wilde iche Ride ad Rabben, da Sagde hand Ney Jeg vill Ride den Vey her neden om, och tog der med hesten med sporerne och Reed ad den Wey som löber till Hönen; Vngefehr en halff times tid der effter, da kom Carll Ridendis tilbage igien och lige till for^{ne} Saugstue och Kom ind till Tord /: och Claus Michelsen war da samme tid hos Tord /: da spurde Tord han: huorfor hand kom saa hastig igjen, och om hand hafde glemst noged, der till suared hand Nu War Jeg fremme och besøgte Jörgen (fol. 61a) Laursen, Jeg haffuer Vered hos hannom engang tilforn, da schienchte hand mig aff folchens öll, och nu tog di min hest och bant han: bort ved en Wæg och indted gaf han: och sagde di louved till och ville giffue han: Mad. Mens hand gich först ud at wille See om hans hest hafde faaed noged da war sadelen tagen aff han: Mens hafde Indted faaed at æde, och som di kom med æde at ville giffue han: da tog Carll Sadelen och lagde paa han: och wille iche hand schulle hafue noged efftersom hand indted haffde faaed tilforn. Sagde end Widere at hand gich ind till Jörgen Laursen och Sagde, Jeg hafuer vered hos Jer engang tilforn, da schienchte i mig aff folchens öll, och nu binder di min hest borte med Veggen, och indted will giffue han: Mens Jeg fich han: till at springe kraaged paa dören for det ligeuell, och Jeg fich fat paa it fad /: enten det War gröd eller Welding eller huad det var i det vidste hand iche :/ det wille Jeg /: sagde Hand :/ at hand schulle hafue med sig, och sagde at quindfolchen kom om hannom Och da will Jeg tro /: sagde hand :/ at Jeg hafde ud stubben min, Mens Jeg kunde iche komme ud, eller faa laasen op, Jeg wed iche huordan laas det war, Siden kom Jeg dog ud (fol. 61b) och kom paa löffuen min, da War Jörgen alt bortte, da spurde Jeg om di hafde samled nogen folch paa mig, for Jeg widste iche andet end de hafde samled nogen folch paa mig Siden di saaledis hafde lucht mig

inde; disse for^{ne} ord prouffued och tilstod Tord Christensen aff Carll Bersund at haffue hördt, och sagde Sig ey Widere herudinden haffue at prouffue.

Söffren Andersen /: Tienende Monsr Anders Jacobsen /: prouffued, at for^{ne} dag ad afften som Carll Bersund hafde vered hos Jörgen Laursen paa Hönen och hand War kommen fra Hönen igien och ind i saugstuen till indbemelte Tord Christensen, da kom for^{ne} Söffren did ind till dennem och Carll gich da inde paa gulffued och dreff /: och hand syntes hand war druchen /: och Snached om Jörgen Laursen at hand hafde wered hiemme hos han: och sagde di tog Sadelen af hans hest och ledde han: bort till en flise houg och bant han: till en wæg i it schiull, och at hand iche fich andet, och som hand hafde wered inde hos Jörgen och gich ud igien och Wille See om hans hest haffde faaed noged, och som hand saa at hand enda inted hafde faaed, lagde hand Sadelen paa han: igien och wille da iche at hand schulle faa noged, Mens hand Wille da Ride sin kaas, Och Jörgen bad han: till bords och bad hand schulle bliffue der hos han: om Natten, och Carll sagde at hand Wille ingen (fol. 62a) Mad haffue, Sagde och at Jörgen drach han: till af it kruus, och som Jörgen schulde driche da slog Carll det paa han: och tog saa it fad som stod paa bordet /: Mens huad der war udj det wiste hand iche /: det Slog hand och effter Jörgen, och dermed Spranch Jörgen ad dören kraaged, och Quindfolchen kom och holt Carll saa hand motte inte komme ud, och hand sagde i saugstuen, at dersom hand iche hafde kommed ud, da schulle hand sprunged igiennem Winduet, Sagde Widere, at den tid hand kom ud, och saa indted till Jörgen da steg hand paa Sin hest som stod ferdig, och Reed sin Wey, disse for^{ne} ord Sagde Söffren Andersen at hand i be^{te} Saugstue saaledis aff Carll Bersund Sielff hört haffuer som forindbemelt,

Anders Andersen Hengsle prouffued at nu Nestleden Winter i faste, som War en Nat till Söndags noged offuer MidNat da kom Carll Bersund till hans huus, och banched paa dören, Raabte at di schulle luche han: ind, da stod Anders op och luchte han: ind, Carll bad hand schulle blesse i lys for han: som hand och giorde, och der laa en fremmed Carll paa gulffued som war komen fra Tönsberg lehn, da talte Carll till same person och spurde huorfra hand War komen, der till Suared hand Jeg er en fattig fremmed karl och mesten for meged fremmed, der till suared Carll Bersund han: est du (fol. 62b) Mesten for megid fremmed, da kiender huerchen Gud eller fanden dig, med videre ord di Hafde som hand ey saa kand Mindes; dermed gich Carll ud gienem dören, och Anders gich ud effter han: i Sin bahre schiorte, Da Sagde Carll, Jeg hafde fulde en poffert i min lomme om Jeg haffuer iche glemt den hiemme, och sagde, om ieg gaar ind igien da schall Jeg schyde han: Ihiell sagde hand om den karll som laa paa gulffued, och sagde, Huad Meter Jeg at schyde den fante Ihiell end som en anden hund och sagde fanden frier vel Sin Mand, dermed gich Carll till sin Slede och ledte effter noged, och kom saa Igien med en öxse och kom till Anders med den och holt den lige Imod hans pande /: efftersom Anders Stod for dören och wilde iche at Carll schulde gaa ind /: och Anders tog i öxsen med den Wenstre haand och wigte dend fra Sit hoffued, Mens som Carll kom iche ind igien, da satte hand sig i sin Slede Igien och kiördte bort etc:

Flere aff di Indsteffnte prouff War nu ey tilstede Vndtagen Knud Olsen som Sagde Sig aldels Indted herudinden hafue at prouffue.

RETTERGANG 1. JULI 1680 VED MARIGÅRD I ULLERÅL

Dend 1 Julij War Jeg igien till Rettens betienelse Paa de omtuistige eyedeler Imellum Mari-gaard och Berger, angaaende den omtuistige schoughugst som Sr Peder Nielsen Kongsberg Söger Börge Berger for, fra Seniste 12 Junij till i dag forflöt bleff nu Retten betiendt med effter^{ne} Laugrettismend Nemblig Halduor Braag, (fol. 63a) Engebrit Weisteen, Laurs Weisteen,

Ole Westren, Ole Schöyen, Torger Breen, Iffuer Hielde, Johannes Ægge Jon Hauge, Ole Weholt, Jacob Lij och Harrall Wager.

Huor Sig da Igien udj Rette præsentere Sagsögerens Sr Peder Nielsens fuldmegtig Monsr Jörgen Laursen och indgaff Sit schriftlig Indleg datered i dag.

Börge Berger mötte Sielff udj egen person udj Rette,

H^r Laugmand Sr Jörgen Phillipsen mötte ochsaa udj egen person udj Rette, som protestered och foregaff at huoruell Börge Berger her, ved Seeniste Rettergang vdj hans fraverelse haffuer giordt den forindbemelte bekiendelse om hans hiemrast och eyedeler at gaa Vdj Graffuerdall aff Butne kiernet, Saa forklared och foregaff Sr Philipsen at huis Widere der er vden for, det er fellidtz eyedeler och udrast till Berger, Nykleby, Norby och Brörby paa Hadeland, Dereffter war h^r Laugm: Sr Phillipsens paastand och begiering at effterdj hand och Börge Berger ved de forindbemelte her i Retten anwiste Trende Rigens Steffninger, Haffuer for Hadelands Rettens betiendter giort angig till Nestkommende 5 Julij och en deell prouff till samme tid, om disse omtuistige eyedeler indsteffnt. Saa och documenter som hand och till same tid agter der, udj Retten at producere War derfor hans begiering och paastand at med denne Rettens forhandling motte beroe Indtill for^{ne} Steffninger paa Hadeland som for bemelt först worder foretaget, och derom widere Reffereret Sig till Sit forige Indgifne Indleg Item War hans foregiffuende, at effterdj hand och Börge Berger Haff^r ved en aff for^{ne} Steffninger (fol. 63b) ladet Steffne endeell bönder och almuffue af Wangsböigden for deris V-louglig hugst och aawirche udj for^{ne} Hadelands eyedeler begaaed, och Jörgen Laursen angiffued Sig for at Were deris hiemmell, och nu agerer Peder Nielsen Kongsbergs persohn i Retten, Saa begiered hand at Jörgen Laursen Wille forklare och fremvise huad hiemmell eller fuldmagt hand aff han: kand hafue till at beuilge same for^{ne} schoughugst. Huis iche det fremvises, da haffuer de och Wed Een Sæhr Rigens Steffning till aasteden for Hadelands Rettens betiendter ladet Steffne for^{ne} Peder Nielsen Sielff till Nestkommende 5 Julij, Om hand will gaa i hiemmels Sted der for, eller iche; = Dertill Suared Jörgen Laursen, at Naar beuislig giöres, at Nogen aff dend hugst som hand haffuer giffued hiemmell eller forloff till, er scheid paa Hadelands eyedeeler, schall der till Widere Suahres efftersom hand ey ved de andensteds hugged end udj Marigaards eyedeeler,

H^r Laugm: tillspurdte Jörgen Laursen om hand haffde nogen Breffue eller beuislighed om schielne och deele Imellum Ringerig och Hadeland, der till Suared Jörgen Laursen at hand denne gang ey Widere derom haffuer end huis alle reede udj Retten er forklared, huilched hand formeente at vere Noch till Sagens opliusing.

Dereffter anwiste h^r Laugm: Sr Jörgen Phillipsen It pergamentzbreff dat: udj Kong Olluffs tid, som Melder om schielne och deele Imellum Ringerigs och Hadelands eyedeeler med Widere, och efftersom h^r laugm: foregaff at hand haffuer samme breff fornöden i Retten, Nestkommende 5 Julij annammet hand det till Sig Igien och leffuered (fol. 64a) mig deraff en lös Copie paa v-stempled Papijr, etc. = Jörgen Laursen Imod samme pergamentz breff protestered och Suared at hand formeente det ey gyldig burde ansees till nogen effter retning efftersom der ey kiendis nogen Zigneter at Vere trycht udj det vnderhengende Wox, = War ochsaa hans paastand at Sagen ey lenger bör Opsettes eller forhales IMod Recessen, Mens begiered dom effter huis prouff och beuislighed derom alle rede er fört udj rette, etc:

Effter huilchen denne Sags Leylighed, som Sr Peder Nielsen Kongsberg haffuer ladet steffne och tiltale Börge Berger for aawirche och schoughugst udj Marigaards schouff och eyedeler, Huilched Börge Berger dog benegted, hand det ey at haffue begaaed, Huor vell wi dog befunden en deell gamle stubber Westen for det deele som forindbemelte Jörgen Laursens paa

Sr Peder Nielsens veigne i Rette förde prouff samhermig omprouffuer om deele Imellum Marigaard och Berger, Huilchet Jörgen Laursen end ochsaa paastaar at de prouff och gamle breffue som udj den i Rette lagde dom /: om Berger och Nyklebyes eyedeler :/ er Indfördt ochsaa offuerEensstemmer, end ochsaa Börge Bergers och Rolff Nyklebyes egen bekiendelse etc: Mens efftersom Börge Berger, saa gandsche benegter och fragaar /: som forindfördt :/ at hand ey haffuer begaaed dend paasteffnte hugst som er scheid westen for for^{ne} deele effter de befundne gamle stubbers vdvísning, och Jörgen Laursen Imod (fol. 64b) samme hans benegtelse Refferered Sig til loughen L: L: B: 19 capt: som formelder, at den som for Slig Sag Söges, bör werge Sig med sin Æed Sielff tredie om eyermanden haffuer der iche widne till. Saa kand wi iche wide forsuahrilig paa dette sted at kiende eller dömmen om same Louvergelse, Mens des paakiendelse till Börge Bergers werneting Remitterer. Huor effter Siden om aawirchet och schouffschaden kand kiendis och schiönnens huad Rett er.

Belangende huis h^f Laugm: Sr Jörgen Philipsen haffuer her for os udj Rette producered och protestered, om hans paagrendsende gaarders udrast och eyedeler, baade paa Hadeland, saauelsom her paa Ringerige /: eller om nogen Aawirche der udj giort offuer Rette deele :/ Da forbliffuer han: hans Ret och loughlig adgang dertill herued v-behindret, och huad hand i des fald effter loughlig Sögning och beuis kand haffue med Rette at prætere;

RETTERGANG 5. JULI 1680 PÅ GOMNES I HOLE

Dend 5 Julij War Jeg till Rettens betienelse paa Gomnes tingstue i Hole prestegiæld paa Ringerige war offueruerendis böigdelensmanden Laurs Onsagger, Sambt effter^{ne} Laugrettis mend Nemblig, Jull Rud, Gulbrand Gomnes, Christen Gomnes, Knud Lehne Hoffuor Moe, och Christopher Gomnes,

Kom da for os udj Rette Velagt Tommes Tommesen vaanhafftig paa Strömsöen och i Rette Producered en Rigens Citation af dato 18 Junij 1680, wed huilchen h^r assessor och Lougm: Sr Laurs Christensen, h^f Præsident Sr Laurs Jacobsen och Mr Russell aff Bragenes och Strömsöen haffr ladet till i dag hidsteffne Monsr Jacob Lut Waanhafftig paa Helgeland, (fol. 65a) formedelst hand Contracter och med den: Sluttede handling schall hafue ofuertraad Saa och ey huis huad effter same Contracter och forpflichtelse den: schyldig, fuldbiurdet eller Clareret med derom same Stefnings Videre Indhold och bemeld. Huilchen aff Jacob Lut Sielff findis paaschreffuen d: 21 Junj Nestleden at hand Sig der effter schall Rette at lade Suare eller Sielff Suahre,

Da alligeuell Monsr Jacob Lutz opschrift paa for^{ne} Stefnung, udviser hand at vere Loughlig Steffnt, Och dog ey nogen möder paa hans Veigne till Stefnungen eller Sagen at Suahre /: effter nogle ganges paa raabning :/ Huor uell Wi nogle timer effter hans for moedlig ankombst paa tinget forWagted. Saa er hand for samme höy Respective Stefnemaals offuerhörighed tilfunden at böde Sin Sigt til Kongl: Ma: Nemblig 8te örtuger och tretten mark Sölff, och Citanten udj Kost och tæring Thj Rixdaler.

RETTERGANG 6. JULI 1680 PÅ ÅGÅRDSLIA PÅ KROKSKOGEN, NORDERHOV

Dend 6 Julij 1680 War Jeg effter en Rigens Citation och der effter giordte opsettelse till Rettens betienelse paa Aggerslien, som h^r Justitiarius welædle Sr Christian Lund med mons^r Madz Truelsen af Christiania omtuister, War offueruerendis Kongl: Ma: fouget Sr Christen Christensen, sambt effter^{ne} Laugrettismend aff Ringerige, Nemblig Gunder Gaunum, Ole Siffuersen

Wager (fol. 65b) ~~Jon Schiöruold~~, Halduor Braag, Engebrit Weisteen, Jens Norby, Knud Biörnstad, Tore Deelen, Laurs Rachestad, Ole Westren, Biörn Flechesöuff Ole Amundrud Erich Øurdall.

Kom da for os udj Rette Monsr Mads Truelsen af Christiania och udj Rette Producered Een Rigens Citation af dato 19 decembr: 79 /: som fra Jordetisdagen till i dag forflöt :/ wed huilchen hand ladet hidstefne h^r Justitiarius welædle Christian Lund formedelst hand schall hafue Indfalden udj Aggerslj schouge och eige deeler med hugst brug och deslige /: huilchen pladtz Citanterne paastaar han: och hans medEigere er tilhörig etc: = Till prouffs udj samme Sag hidstefnt Gunder och Tron Horum, Matis Stubbald, Sigri Aasen (?), Laurs Sifuersen och Anders Laursen effter derom Samme stefnings widere indhold och medför; Paa Indstefnte h^r Justiari weigne till Steffningen at Suahre mötte i Rette i Rette hans fuldmegtig Monsr Pouell Ibsen.

Noch Producered for^{ne} Madtz Truelsen i rette en anden Rigens Citation af dato 28 May: Sidst afuigte wed huilchen hand udj samme Sag till i dag hidstefnt for^{ne} h^r Justiarij fuldmegtig Pouell Ibsen till flere widnisbiurd udj samme sag, Som och tillige ved same stefning hidstefnt, Nemblig Ole Schoug, Alff Huall, Jacob Lij, Jon Schiöruold och Ingri Polsdatter paa Stixrud, etc: = Pouell Ibsen Indlod Sig och till samme Stefnemaall at suahre och tilspurde Madtz Truelsen om hand haffde noged schrifftlig forfald enten domme eller andre documenter om det deele hand udj for^{ne} Sidste Steffning Sig paaberaaber, da formeente hand, at hand det tilforn burde anvist och kundgiordt, förend Sagen wed Steffnemaall giort anhengig (fol. 66a) och Stor bekostning tilbracht, derimod Suared Madtz Truelsen at hand ey noged schrifftlig derom hafde, Mens sagde Sig det nu i Retten med lefuendes vidnisbiurd at ville beuse.

Bleff saa dernest aff Madz Truelsen fremlagt hans Sl: formands Ole Bendtsens aff Sl: höyloffl: Ko: May: Fr: 3ti Erholdne schiöde liudende Iblant andet paa Aggerslj udj Nördrehougs prestegiold paa Ringerige schyllende En Rixd. Er dat: 30 Martj 1663 och Confirmerit den 18 Julij 1666.

Dereffter fremlagde Madz Truelsen en böxsell Zeddell af forig Ko: Ma: fouget Hans Rasmussen till Sl: Ole Bentsen udsteed paa it Rödstödd kaldis Aggerslj dat: 20 decembr 1650.

Imod samme böxsell Zeddell Protestered Pouell Ibsen, at efftersom dend befindis at were udsteed langt tilforn förend det for^{ne} Kongl: schiöde derpaa er Erlanget, och de steder och eyedeler Som udj böxselledellen beneffnis, ey udj schiödet findis indfördt, Ey heller nogen Wedkommende till effterretning befindis at Vere tingliust, da formeener hand at det ey nogen af di angrendsende LodsEyere bör komme till nogen hinder paa deris eyedeler; = Huorimod Madtz Truelsen Referered Sig till L: L: B: 59 capt: Som beuilger hans Ma: ombudsmend at bortfeste almindig Naar hand will;

Noch fremlagde Madz Truelsen en besigtelse aff Sorenschiffueren i Aggers herrit Monsr Laurs Böyesen /: och medhafuende Laugret :/ udsteed, angaaende schougenes besigtelse till for^{ne} Aggerslj med videre dat: 24 Julij 1665. = Pouell Ibsen Imod samme besigtelse Suared (fol. 66b) at dend haffuer Sig aff samme beschaffenhed :/ effter hans formeening :/ som for indbemelte böxsell Zeddell; Och formeener dend ey aff nogen Krafft till noged deele kand ansees.

Noch fremlagde Madtz Truelsen fire landschyldsedeller for landsch: aff be^{le} Aggerslj at Vere betalt Nemblig den 1. aff forig fouget Sl: Hans Niels: udsted d: 3 Janv: 1653, den anden ochsaa aff han: udsted dat: 20 Martij 56. Noch en aff Peder Jensen dat: 12 febr: 1657, den 4de aff Jacob Lutz Tienner Lauge Pedersen udsted dat: 2 7br: 1660.

Noch indgaff hand en attest aff Stiffamtbschriffuerens fuldmegtig Rolff Hansen Meddeelt angaaende Aggerslj huorledes det udj schatte Mandtalet Indfördt, dat: 3 Julij 1680.

Dereffter fremlagde Madtz Trulsen Sit schriftlig Indleg och Protestation i Sagen dat: i gaar.

Widere Indgaff hand en videmeret Copie af It Indleg Som h^r Justiarus paa Nördrehougs tingstue ladet Indgiffue dat: 20 7br: 1679. = Noch aff it hans Indleg dat: 13 decembr: 79.

Dereffter War Madz Trulsen begierendis at hans Indsteffnte prouff och Widnisbiurd motte Tages til forhör, effter Steffningens medför;

Pouell Ibsen derimod Suared och Protestered, at efftersom hand paa Sin principals veigne hafuer Erlanget en Rigens Citation i Sagen som er Indsteffnt for Sorenschriffueren och Rettens betientere baade aff Aggers herrit och Ringerige /: som nu her tilstede :/ da formeente hand at samme Steffnemaall med sambt huis breffue och Documenter hand i Sagen Kand haffue, först bör foretages förend Madtz Truelsten nogen prouff kand faa foretagen eller fördt,

Och War hans begiering at Monsr Laurs Böyesen Sorenschriff^t med Rettens betienter aff Aggers herrit /: som nu (fol. 67a) her tilstede Supra bemelt :/ samme hans Steffnemaall Wille foretage etc:

Dertill Monsr Laurs Böysen Suahred och war begierendis at Pouell Ibsen wille samme hans Steffning med tilhörende Documenter fremlegge och efftersom det er udj Een Sag som Wi til sammen Retten schall betiene udj, och derfore ey aff Meere end Een aff os kunde Protocoleris, da War hand aff mig begierendis Jeg Protocoleringen fremdelis i Sagen wille forrette;

Bleff saa aff Pouell Ibsen fremlagt foromrörte Rigens Citation hand paa welermelte Sin Principals Veigne i Samme Sagh udvirchet dat: 29 Martij 80. Och Efftersom den formelder at foretages aff dommere och Rettens betiendter baade aff Aggers herret och Ringerige, som forindbemelt, Da Indstilled Sig med os /: forindfördte :/ Nu her till Rettens betienelse, Ermelte Lauridtz Böyesen Sambt effter^{ne} Laugrettis mend aff Aggers herrit Nemblig, Anders Alne (?), Hans Saugn, Bottoll Saugn, Iffuer Sindsen, Hans Rötuedt Amun Greffsen, Haagen Fröen, Anders Fröen, Gulbrand Tonsen, Peder Østensiö Christopher Aareuold, och Christen Reffsta. Och paa Kongl: Ma: fougetz offr Aggersherrit hans Weigne mötte böigdelensmanden Hans Nielsen Bestum effter schriftlig begier.

Ved for^{ne} Pouell Ibsens Steffning befindis ochsaa till prouffs i Sagen hidsteffnt Niels Enneuooldsen aff Christiania Noch Peder Christophersen, Anders Taasen (fol. 67b) Ole Taasen Ole Olsen och Ole Frandtzos sambtlig aff Aggers herrit. Noch Ole Schoug och Engebrit Kittelsby och Ole Stixrud aff Ringerige etc: = Item her till stefnt Jochum Schöyen och Halduor Grimelund, om de formedelst nogen deris eyedeler noged herudj kand hafue at Sige, etc:

Dernest fremlagde Pouell Ibsen Sin schriftlig fuldmagt aff h^r Justitiarius till samme sag at Procedere och tilsuahre etc: dat: 14 Martj 1680. = Dereffter Producered Pouell Ibsen it kongl: Confirmerede Mageschiffte breff, dat: 5 7br: Ao: 1648 och Confirmeret den 12 Janv: 1649. Huorued Sl: Johan Gaarman Sig tilforhandlet, It styche schoug som Eggert Nygaard bruger, schyldende aarlig - ½ Rixdlr. eller ½ f:ring tunge, Och it Styche schoug kaldis Sandvig Helgetoen och Nachum som Amund Löken bruger, och schylder aarligen ½ schippd Rougmeell, Sambtlig liggendis i Aggers herrit effter same breffs videre udvisning -

Madtz Truelsten Imod for^{ne} Mageschiffte breff Protestered och formeente at effterdj ey noged derudj er Indfördt eller benefnt om Aggerslien, det derfor ey heller i nogen maader kunde Præjudicere han: udj des der till liggende eye deeler;

Pouell Ibsen Widere beraabte Sig paa it andet kongl: schiöde som udj Sl: H^f Hanniball Sehesteds /: statholders /: tid till Sl: Johan Gaarmand udsteed, Huorudj hand foregiffuer Iblandt andet godtz at Were Indfördt it stöche schoug liggendis Imellum Semström och Sandbecken, schyllende Aarlig till Cronen Een ort, Saaoch It Andet stöche schoug, som Strecher Sig Westen (fol. 68a) for Fyldingen och till den Nordeste bech som Rinder i Fyldingen, schyllende - 1½ ort. Huilchet originallschiöde hand foregaff at were hos Kirsten Sl: Niels Tolders och Erböd Sig at Wille schaffe det i Retten tilstede forinden delegangens beschriffuelse.

Noch fremlagde Pouell Ibsen it adkombstbreff huor ued Sl: Johan Gaarman aff hans høy Exl: h^f Statholder Gyldenlöu er bebreffuit it schoustyche kaldet Syndre Fyllingen i Aggers fougderie som schyldet till Ko: Ma: Een Rdr. etc: dat: 22 Janv: 67.

Item fremlagde Pouell Ibsen en Kongl: Naad^t giffne Privilegium till Sl: Johan Gaarman paa for^{ne} hans brug och schouge, dat: 22 decembr: 1658.

Noch fremlagde Pouell Ibsen en attest aff Tuende Mend wed Nauffn Jost Hauge och Anund Löken angaaende udrasten och eyedelerne till forindbemelte Sl: Johan Gaarmands tilforhandlede schoustycher, dat: 18 Julij 1654.

Item fremlagde hand it Tingsvidne som er fuldt paa det samme, vdsted af Nannestad tingstue den 7 Martij 1656.

Madtz Truelsen derimod fremlagde en anden beschichelse tilstand aff Anund Löken om for^{ne} eyedeeler dat: 7 febr: 1680.

Widere breffue och documenter bleff nu ey aff Enten partter Indgiffuen, Mens partterne paa begge Sider war begierendis deris prouff och Widnisbiurd motte tages til forhör. Huilched ochsaa er effterkommed som efftermeldis, dog vden æd /: efftersom her er prouff paa begge sider /: alligevell er æden for den: oplæst och dereffter formanet at Tilstaa deris Rette sandhed, Som de ved samme Æed Will bekreffte och vedstaa. = Haffuer Sig Saa först fremstilled aff Monsr Madtz Truelsens Indsteffnte och (fol. 68b) tilstedeverende prouff disse effterschrefne Nemblig -

Gunder Horum /: som sagde Sig vngefehr firsinds tiuffge aar gamell /: Tilstod at hand for Meere end it halff hundrede aar siden haffuer hördt aff gamle Mend, Nemblig Harald Øren, Jens Lij och Torgier Wager, at Ringerigs eyedeler schulle streche Sig udj yttre Langeli Oset, och atter i öster paa öffuerste hoffuet och fulde hoffued effter i Nord och Norduest, och ded som helded i öster till schulle höre till Aggers heret och ded Westen for till Ringerige, Sagde Sig ellers for Sin egen person ingen videnschab om noged schielne eller deele at haffue.

Alff Huall tilstod, at hand haffuer hört aff Sl: Madtz Klechens ord, Saa och war Sielff beuist, at Madtz Klechen haffde bögt Setter her ved Aggarslj Setterstöll och at det dend tid kaldtis Aggorslj Setter, Samme Madtz Klechen Sagde och for hannom at Ringerigs eyer gich i Lange- li oset, och Sagde at baade di aff Ringerige och Aggersherrit fished der udj Slederne tilsammen. Sagde och for han: at deelet gich Siden derifra ad Hoffden och till Maalfos. Huilched hand sagde nogle gange aff han: at haffue hördt Och at samme Madtz Klechen for vngefehr 28 Aar Siden Ved döden afgangen;

Ole Schoug tilstod at hans fader Engebrit som bode paa Lo i Nördrehougs prestegield, hand Laa udj setter med Sit fæ her i Aagaarslij Well udj Treduffue Aar, och hand Sagde for han: at hand med flere aff Ringerige di fishede till fellids med den: aff Aggersherrit udj fischeslederne i Langeli oset;

RETTERGANG 7. JULI 1680 PÅ ÅGÅRDSLIA PÅ KROKSKOGEN, NORDERHOV

Dend 7 Julij War Wij sambtlig forindbemelte igien till Rettens betienelse paa (fol. 69a) forindbemelte aasted wed Aggerslj. Huor da Ermelte Madtz Truelsen fremstilled de andre hans Indsteffnte och tilstede verende prouff.

Tron Horum prouffued och tilstod at for vngefehr Trejochtiuffge aar siden Tiendte hand Sl: Ole Bendtsen och Tiendte han: udj tou Aar, Huor hand da med flere aff hans folch och Tienere och andre som hand der till Leigde, hug och kiörte tömmer for hannom her ved och paa dette sted som Aggers lien er opröddet och her stod Stor schouff paa di tider och di hug ochsaa offuen for Aggerslj Setter och alt till op i höigden Saauit helder i Wester till dette Wasdraeg och hand fornam iche at der war nogen trette eller Anche paa samme schoughugst och eyedeler i de tider -

Anders Brende Tilstod at hand haffuer hugget och kiördt tömmer for Sl: Ole Bentsen paa disse omtuistige eyedeler her ved och omkring paa alle sider aff Aggerslj och alt öst op i höigden saauit som strecher sig Och di kunde faa her wester till dette Wasdraget och der brugte hand saaledis for han: alt fra hand fich denne schouff och eyedeeler, och alt Mens hand leffde, och hand hördte eller Widste iche at der war nogen Anche eller trette der paa i de tider förend for vngefehr Tolff eller Sexten aar siden at de Ringeriges folch som Laa her till Setters, di flötted fra dend Söndre Setter vold formedelst de beklaged Sig at Sl: Johan Gaarmand wille haffue aff den: for huer bieleKo It pund Smör, derfor flötted di aff dend Söndre Setter vold och Nor offuer bechen, Mens hand wed iche at der war nogen Rettegang derom.

Jacob Lj aff Ringerige prouffued, at ald den stund hand kand mindis da er han: Witterlig (fol. 69b) at denne pladtz Aggerslj haffuer fuldt och suared till Ringerige och aff Ringerigs folch vered brugt till Setter, Och Anders finde Röddet det först op och haffde taged det i böxsell aff Ringeriges fouget, och hand och hans efftermand Hendrich di Suared deris Rettighed och sögte till Kirche paa Ringerige, Mens aff noged egentlig deele paa disse Steder War han: iche beuist. Sagde Sig nu ved 50 aar gamell.

Mattis Stubbald Tilstod at hans broder Anders som först opröddet dette Aggerslj hand tog det i böxsell aff Ringeriges fouget och Suared sin Rettighed did, och hand och Trej aff hans börn ligger begrafuen i Nördrehougs Kirchegaard, och samme Anders hafde hugget och brent en braade her i Nordoust paa höigden, Mens Ole Bentsen forböd han: at brand rödde same braade for tömmers schyld, Mens ded sidste aar hans broder boede her, da hug hand ochsaa en braade Norden for Aabor kiennet, dend formeente Sl: Ole Bentsens Enche han: (!) Ellers om noged schelne eller deele Widste hand ey at prouffue.

Söffren Horum prouffued och tilstod at haffue aff sine forældre hört at hans farfader Madtz Klechen aff Ringerige, hand först opröddet Setter her ved Aggerslj, och Söffrens forældre brugte det och till Setter deris liffs tid, Och dend tid Söffren war vngefehr ved fembten aar gammell Mindis hand at haffue hört aff for^{me} Sin farfader Madtz Klechen at Langelj laa till Ringerige och Ned till Oset, der Sagde hand at de aff Aggersherred och Ringerige hafde fischerj tilsammen. Widere om noged schoudeele, Sagde hand sig ey Were beuist.

Peder Berrig aff Ringerige prouffued och tilstod at hand war med hans Sl: fader Gunder Klechen och brugte med tömmer ved Sandvngerne for Sl: Niels Laursen, och som di fuldtes ad (fol. 70a) i schougen da Sagde hans fader till hannom her er schielne i Imellum Ringerigs rige och proustischougen och da stod di paa en aas her östen for som hans fader kaldet Rolighougen, och det schulle gaa Nord effter höigden till Sandbechen /: Mens Peder war iche ved Sandbechen med han: dend tid :/ dog Sagde hans fader han: at samme Sandbech löb i dend

Nordre ende aff lille Sandvngen, och i Sör schulde schielnet gaa effter höigden i Langelies dammen.

Laur Siffuersen af Piberuigen Tilstod at hand well udj tiufge Aars tid hug tömmer for SI: Ole Bendtsen her ued Aggerslj och östen for Settered och Kiennet op i höigden Saauit her kunde falde Inden for höigden och SI: Niels Laursens folch hug derimod paa den anden side af höigden och hand hörde iche at der war nogen Anche eller trette derom Saa lenge Ole Bentsen lefde;

Ingri Stixrud som ochsaa Steffnt, mötte ey tilstede for alderdom och Suagh: schyld som be-
rettis -

Dernest fremstilled Pouell Ibsen Sine Indsteffnte prouff, Huilche ochsaa /: vden foregaaende æeds afflæg /: prouffued och tilstaaed enhuer for Sig som følger.

Laur Huseby och Tore Vlderen som frembahr Niels Enneuoldsens prouffning och och tilstand Saaledis at igaar 8te dage Siden da gjorde hand sin æd for den: her Paa aasteden ved Setterboerne at hand for fiorten aar Siden forböd di Ringeriges folch at di iche schulle hafue deris Setter der, och hand bad Michell finde hand schulde følge han: optill Settered; Widere forklared de Samme deris ord at Niels bad for^{ne} Michell finde følge Sig till Settered, Mens iche hörte at hand bad dem Wise Sig Weyen eller Settered som war her fra Aggerslien och till Settered, = Widere (fol. 70b) forklaring om hans tilstand bleff ochsaa nu aff Pouell Ibsen schriftlig fremlagt dat: 29 Junj 1680 -

Madtz Truelsen Imod samme Niels Enneuoldsens prouffning och tilstand Protestered och formeente det ey gyldig Imod han: burde Ansees efftersom Madtz ey war hos tilstede enten den tid hand for^{ne} tilstand gjort for disse to Mand, ey heller förend nu hört eller Seet dend Indgiffne schriftlig forklaring derom;

Ole frandsoes /: boende i Fyllingen /: prouffued och tilstod, at for Vngefehr fiorten eller femten aar Siden da war hand /: effter SI: Johan Gaarmands befaling ved hans udschichede bud /: Med for^{ne} Niels Eneuoldsen i følge hidtill Settered, och som di da ey fant nogen aff di Ringerigs folch paa Settered da drog hand med han: till Ringerige, Huorda Niels Enneuoldsen paa Nördrehougs hestegaard forböd di Ringerigs folch som Laa her till Setters at de ey lenger schulle haffue deris Setterboer paa den östre Side bechen, Mens flötte den: derfra, huilket di ochsaa gjorde om Neste Waaren der effter.

Ole Schoug som i gaar effter Madtz Truelsen Steffnemaall gjorde Sin tilstand och prouffning, Bleff endnu aff Pouell Ibsen fremfordred och effter Pouels tilspörgelse endnu derom widere forklared och tilstod, at effterad hand fich vide at Niels Ennevoldsen hafde vered paa Ringerige och forböded den: deris Setter boer, och Haffde beded den: drage ind till Johan Gaarman der om, da drog hand /: paa egne och di andres weigne som haffde deris Setter her /: Ind till SI: Johan Gaarmand, at tale med han: derom, da Spurdte Johan Gaarmand han: huem der hafde giffued han: och di andre forloff at bygge der, och ligge der till Setters; der til Ole Suared at di holt det for at schulle vere kongens aalmerche, der till Johan Gaarman Suahred, at hand bekiendte vell at det war Kongens aalmerche, Mens hand haffde handled Sig det till aff Kongen, och Sagde, om di wille ligge der, da schulle (fol. 71a) di giffue han: huer it halffpund Smör, ellers schulde di vere derifra och flötte husen frem offuer bechen, och sagde at hand hafde indted med det som war paa Nördre side bechen, dermed drog hand hiem och forkynded di andre det, Och som di ey wille indgaa at giffue nogen leye for deris Setter, da drog hand och di andre ud och flötted deris Setterboer Nord offuer bechen som de nu er be-
staaende.

Anders Hansen och Ole Christophersen Tosen prouffued och tilstod, at for vngefehr Otte aar Siden, da war di effter Sl: Johan Gaarmands begiering och fogdens befaling, med Pouell Ibsen till at grandsche och besigte en braade Som Hendrich finde /: tilforn boende her i Aggerslj /: hafde hugged paa denne Side lille Sandvngen Ved it lidet Kien, och Rougen som da War schaaren udj samme braate schulle di grandsche och besigte. Om anden dagen der effter, drog for^{nc} Hendrich finde ind till Johan Gaarmand och forligte Sig med hannom derom udj deris Neruerelse, och baade Hendrich och di bad Sl: Johan Gaarmand derom at hand motte beholde braaten. Huilchen hand dog beholt och bleff med Han: forligt om; Om eyedelerne i Sig sielff Sagde de Sig aldeles Indted at were beuist eller huem dem tilhordte och sagde at di aldrig for-end dendtid War paa di steder -

+
Wider prouff eller documenter bleff nu ey udj Retten fremfört, Producered eller forklared paa enten Sider. Mens Madtz Truelsen effter forind fördte hans i Rettelagde breffuer sambt prouff och beuisligheder begiered dom i Sagen och Widere om hans Protestation Refferered Sig till Sit Indleg etc: Bleff saa begge parternes prouff tagen till Æed efftersom ingen saadan Eragtlig stridighed derudj befunden som det Kunde Hindre.

Pouell Ibsen War begierendes at effter hans Steffnemaall sambt hans i Rette fördte Documenter och beuisligheder motte schie it Louglic Och Rigtig Sougnedeele Imellum disse omtuistige eyedeler, huad som bör ligge till Ringerige, och Agers herred huer paa Sin Side etc:

Peder Berrig som i dagh tilforn aflagt Sin prouffning (**fol. 71b**) Sig nu igien fremstilled och foregaff at hand Sig nu widere kunde Erindre /: end hand i dag tilforn om prouffued /: at Een-gang effter ad hand och hans fader haffde brugt med tömmer for Niels Laurs: effter hans forige prouffning /: da war hand hos Sl: Niels Laursen i Christiania, och hand spurde Peder huor di hafde hugged, da Suared hand at di hafde hugget i Sör fra lille Sandvngs enden, der till Suared Niels Laursen hannom I huor i hugger mine börn, Saa hugger iche offuer höigden, Thj det kommer Ole Bentsen till.

Widere er ey udj Sagen Producered eller forklared. Huorfor wi haffuer begiffued os till de omtuistige eye delers begrandschning, Efftersom parterne begiered dom och deele effter for-indberörte deris Protestation och paastand, etc:

Da Wdj denne tuistige Sagh som er Steffnt med trende Stefninger, och aff begge parterne udj deris Stefninger begiered it Rigtig Sognedeele Imellum fougderierne Aggers herrit och Ringerige aff os schulle opgaaes och oprettis partterne till fremdelis effter retning, med Widere paa-schadende enhuer kunde formeene Sig at Were aff hin anden for v-retted, = Da effter ad Wij deris Stefninger, documenter, prouff och widnisbiurd med Störste flid haffuer igiennemlest och forhoret, schouffuene och ald Eyedelerne med Stor besuerlighed beseet och Nesten offuer-faret, Saauit iche breffue och beuislighed forklarer, Saa befinder wi först effter tuende Mends tilstand, dat: Nannestad tingstue den 7 Martij 1656 at prousti schougene strecher Sig till Bubech, Der Norden for er parterne ingen Stridighed Imellum; Huorfore wi os paa di omtuistende Steder haffuer hen forföyet, Nemblig först till Bubech och der befunden samme bech at löbe udj Sandvngen udj den Nordeste Ende /: dog en part kalder samme bech Sandbecken /: Samme bech (**fol. 72a**) fuldte Wi op effter indtill en Stor dall som følger Nord med bechen och becken haffuer Sit udlöb Norden ifra indtill it Myre drag Imodstöder, och der sammesteds befant Tuende store granstubber dicht hos huer anden. Der satte wi den förste deelesteen op-reigst udj en liden Sten röyse som wi lagde der omkring, derhos kommer en liden becke Ridsell Synden till fraa aasen, Siden gich Wi fra Samme dele steen till it lidet Wand kaldis Hunde kiennet, der opreigste wi den anden deelesteen med Store Steene Runt omkring i Nordvest fra kiennet, derifra Syd Sydoust om den Söndre ende Kiennet, lige till Rolighougen kaldet, som er it höigt bierrig, Er deelet Aggers herrit paa den östre Side, och Ringeriges eyedeeler paa

den Westre side, huor paa Sin side till høyeste aasen, Siden fra forskreffne Rolighougen følger deele effter prouff och widnisbiurd högste Aasen effter, Aggersherret paa den östre Side, och Ringerig paa den Westre Side till Langelies ouset /: dog di fra Aggers herrit deris fischeri i Wandet som tilforn effter windenis tilstand v-behindret /: Huilchet effter documenterne prouff Och Widnis biurd er it Ret deele forschr^{ne} fougderier Imellum, det Wj och nu for Ret Kiender Stedse her effter at schall forbliffue, = Angaaende huad brug med tömmerhugst och andet di stridige parter hafuer her till dags brugt, det beholder huer for Sig, formedelst ingen fuldkommen deele eller schiffte tilforn derom befindis at were giordt, som di kunde Wide Sig til effterretning, Mens huis tömmer nu befindis hugget udj schougen, lad Sig Were aff huilchen aff parterne det Were maa, det schall were forfalden till den huis böigd schougen tilhörer, och dermed schall ald Stridighed Imellum parterne om schoug hugst Vere opheffuit, = Huad Sig angaar kost och Tæring, Da efftersom begge parterne haffuer steffnt om deele (fol. 72b) som di tilforn iche haffuer ladet bekoste Eragtes billigt at begge parterne betaler en huer paa Sin side des bekostning.

RETTERGANG 8. JULI 1680 VED ÅGÅRDSLIA OG DYPENDAL PÅ KROK-SKOGEN, NORDERHOV

Dend 8 Julij War Jeg till Rettens betienelse paa nogle omtuistige Aasteder Imellum Aggerslj och Dybendall som Mons^f Madtz Truelsen af Christiania och Ko: Ma: fouget ofuer Ringerige och Hallingdall S^f Christen Christensen omtuister. War offuer verendis /: Saasom udj fougetz Sted effter hans Exl: h^f Statholder Banners Resolution och befaling Mons^f Jörgen Laursen, Item effter^{ne} Laugrettismend af Ringerige Nemblig, Gunder Gaunum, Ole Siffuersen Wager Halduor Braag Engebrit Weisteen, Jens Nordby, Knud Biörnstad, Tore Deelen, Laurs Rache stad, Ole Westren, Biörn Flechesöuff, Ole Amundrud och Erich Øurdall.

Kom da for os udj Rette forermelte Madtz Truelsen och udj Rette Producered en Rigens Citation dat: 12 decembr: 1679 Wed huilchen hand hafde hidstefnt forErmelte Ko: Ma: fouget Christen Christensen formedelst hand sig med schoughugst udj Aggerslj schouge schall hafue fornermed, Item opretted en saug paa hans och hans medEigeris grund, Item ved samme stefning till prouffs i sagen hidstefnt, Ole Findsens Tangen aff Agersherrit, Gunder och Tron Horum, Efuen Loren Lasse Dybendall Tomas Tandberg och Erich Tandberg. Item till Ko: Ma: interesses obagtning tilstefnt Provinciall Procuror S^f Jens Nielsen Solgaard, Med Widere samme stefnings Indhold.

Indstefnte Christen Christensen mötte Sielff personlig tilstede, och bleff saa aff Madz Truelsen fremblagt it kongl: schiöde till hans formand Sl: Ole Bentsen udsted paa for^{ne} Aggerslj med Widere dat: 30 Martij 1663 och Confirmerit 18 Julj 1666.

Dernest fremlagde Madz Truelsen en böxsellSeddell aff forig Ko: Ma: fouget paa Ringerige Hans Rasmusen till Sl: Ole Bendtsen udsteed paa for^{ne} Aggerslj med widere udj almindingen dat: 20 decembr: 1650.

Noch fremlagde hand en Copie /: videmerit aff tuende Mend Johan Horsens och Torgier Laurson /: aff en böxsell Seddell som fougden S^f Christen Christensen till h^f Assistensraad S^f Christian Lund udsted, paa it stöche schoug kaldis Katnos och (fol. 73a) Kalfuehougen paa Krog-schougen i Nördrehougs prestegield dateret 12 decembr: 1676.

For Ermelte Christen Christensens fuldmegtig tienner Jens Castensen paa hans Weigne dertill Suared, at dersom Madtz Truelsen noged haffuer i mod for^{ne} böxsell Zeddell at Prætendere

paa di eigendeler som h^r Justitiarius Sig til böxslet, da formeente hand at hand der till burde Were Stefnt och kaldet förend der om noged kand ordelis;

Madtz Truelsen derimod suared, at hand i des fald haffuer Christen Christensen at Söge for hans V-louglig udstedde böxsellZeddell, och iche Sr Lund som Sig det till böxslet.

Jens Castensen War begierende at Madtz Truelsen ville Naufngifue huad sted och pladt han: ved for^{ne} böxsellSeddell schall Were Præjudiceret; der till Suared Madtz Truelsen at det er di eyedeler som strecher sig till Hadelands grendser effter hans böxsellSeddell, vdj öster.

Noch fremlagde Madtz Truelsen en opbiudelse och tilbiudelse som till tinge schall vere scheid paa for^{ne} Dybendall, des Copie wnder Pouell Tostensens och Hans Wesbyes haand, dat: 1 Julij 1668.

Noch fremlagde Madtz Truelsen Sit schrifftlig Indleg datered 5 Julij 1680.

Belangende de prouff som Madtz Truelsen indsteffnt Sagde hand nu Sielff at Were v=for-nöden at före eller forhöre, efftersom hand formeente at hans breffue och documenter Noch-som derudj giör opliusning och hiemler han: det som hand söger och paataler etc:

Jens Castensen paa Christen Christensens Veigne i Rette Producered en contra Steffning offuer Madtz Truelsen i same sag dat: 10 febr: 1680 Item ved same stefning Stefnt en deell prouff Nemblig Tomas och Erich Tandberg, Gunder och Tron Horum sambt Lasse Dybendall.

Dereffter fremlagde Jens Castensen it kongl: schiöde till Jacob Lut udsted som liuder paa en pladtz kaldis Dybendall paa Krogschougen med des Naufngifne udrast, dat: 25 Septembr: 1668 och Confirmerit d: 30 octobr: same aar.

Noch fremlagde Jens Castensen Jacob Lutz offuer dragelse till Christen Christensen paa for^{ne} pladtz (fol. 73b) med des benefntte tilliggelse dateret d: 12 Janvarij 1669.

Effter for^{ne} schiöders oplesning dertill Suared Tomas Tandberrig och gjorde Indsigelse, at det Wand Nemlig Store Flaateren som staar Indfördt i for^{ne} schiöder det ligger vnder Tandberg och hand och Erich giffuer deraf aarlig i landschyld huer en fierding Rougmeell i landschyld; Erich Tandberrig fremkom ochsaa och det samme paastoed, at samme Wand hördte vnder Tandberg, som hand af andre folch haffuer hördt och spurdt, at de som aff gammelt boed paa Tandberg hafuer fuldt och tilhördt samme Wand.

Belangende de prouff som Christen Christensen i Sagen Indsteffnt, Sagde Jens Castensen V-fornöden at tage till förhör efftersom hand paastod at deris breffue Och documenter Sagen Nochsom forklarar, Huor till hand Sig Refererer, och formeener at de eyedeler som samme hans i Rette lagde schiöder omformelder och hiemler bör v-behindret at følge och tilhöre Christen Christensen, och begiered at det motte effter hans Steffnings formelding och for^{ne} schiöders Anledning och vdisning, komme till Riktig schiffte och deele den: Imellum om disse tuistige eyedeler.

Madtz Truelsen Ilige maadr referered Sig till for indfördte hans indgiffne documenter, och Bleff ey Widere paa enten Sider udj Sagen Indgiffuen eller forklared, Mens paa begge Sider War dom begierendis, = Dereffter begaff wi os Widere till endeell de omtuistige aasteders begrandschning, Och som tiden och Leigligheden nu ey kunde beuilge det alt at offuersee och med denne Sagh till Endelighed at forrette, efftersom dend och saa god betenchende behöf-fuer, Da bleff dend opsatt och forflöt till Tandberrig tingstue, och det med begge parternis Wilge och sambtyche som de her for retten ved handerband Wedtoeg at Indstille Sig igien i Rette paa for^{ne} Tandberg tingstue till huilchen dag Jeg dertill determinerer och dennem Ved

min schriffuelse adWarer och det udj denne anstundende (fol. 74a) höst Effter aandfreden Er Endiget.

Monsr Peder Simensen som sagde Sig her paa h^r Provinciale Procurörs Weigne at Were tilstede sagde ochsaa med samme opsettelse at vere fornöyed och dend berammende tid vill möde.

RETTERGANG 13. JULI 1680 PÅ TANBERG I NORDERHOV

Dend 13 Julij War Jeg till Rettens betienelse paa Tandberg tingstue i Nördrehougs prestegield. War offuerverendis böigde lensmanden Halduor Settrang, Sambt effter^{ne} laugrettismend Nemblig, Ole Schøyen, Anders Ferden Erich Tandberg, Gulbrand Settrang, Harrald Fraag och Jon Opperud.

Kom da for os udj Rette dend hederlig Mand h^r Otte Jacobsen och i Rette fordred dend fra Nestleden 22 Junij opsatte Sag Imellum dend hederlig mand h^r Otte Jacobsen, och endeell Hans landbönder af Oudalen till Nördrehougs presteboell beliggende, Nemblig Iffuer Enger, Tore Blaxtued, och Ole Blaxtued /: Huilche mötte Sielff personlig udj Rette Och indgaff it schriffblig Indleg vnder deris bolcher som er dateret i dag.

WelErmelte hederlige Mand h^r Otte Jacobsen Satte udj Rette och formeente at effterdj be^{te} prestebolens landbönder haffuer saaledis till v-pligt forhugged prestebolens schouge, som baade er Stridig Imod landslougen, Sambt Ko: Ma: forordning angaaende prestebolens gods och schouger dat: 15 decembr: 1670. Item och deris böxsell Zeddell som den: det Paaminder och forbyder, da formeener hand at de iche allene samme tömmer /: som de saaledis till v-pligt vden hans loff och Minde hugget /: bör haffue forbrut med sambt des böder effter lougen Item och deris gaards feste at hafue forbrut etc:

Effter Huilchen denne Sags leylighed (fol. 74b) och effterdj de for^{ne} Indsteffnte h^r Otte Jacobsens landbönder ingen hiemell eller forloff beuise eller forklarer aff dend hederlige Mand at haffue hafft till denne paasteffnte schoug och tömmerhugst Mens alleene beraaber Sig paa at de effter Sl: Hans Hansens befaling hafuer hugget samme tömer /: som prestebolens gods de tider schulle hafft udj forValtning /: effter huilchen paaberaabning Sagen udj Trej Vger hidtill er opsat och forflöt med foreleg till at beuise Och forklare huad Contract eller fuldmagt Sl: Hans Hansen till Slig tömer hugst kunde haffue, som dog nu ey i ringeste beuises eller forklares andet end löse beretning och udflugt som ey forsuarlig kand fölges med Rette etc:

Da wides iche Imod lougen L: L: B: 19 och 50 capt: sambt foromrörte Kongl: Naad^{te} forordning anderledis at kiende och dömme, end dette forbemelte udj prestebolens schouff vden landherrens h^r Otte Jacobsens louff och minde hugne tömmer, bör till han: vere forbrut och hiemfalden, Och om noged aff samme tömmer schulle vere forkommen eller opschaaren Imod Seeniste forefindelse, da de der till at Suahre, Och dersom det sig befinder /: som och well lader sig ansee /: at Sl: Hans Hansen schulle haffue giffuen den: befaling Och forloff till samme tömmerhugst, da haffuer de deris schades opretning hos hans arffuinger som billigt at Söge och Were berettiget.

(fol. 75a) Böigdelensmanden Halduor Settrang i Retten fremfördte den fange som er fengslet for adtschillige Mistenchelige ord och bekiendelse aff han: hördt: om det Mord som forleden aar scheede paa Holme Poels datter, huilchen tilforn d: 5 Julij for mig och tuende Mend bekiendte at hans Naufn var Ole Johansen och föd paa Sörum, Sagde nu at hans Naufn Var Hans Tiöstelsen och at Vere föd i Sörkedalen paa en gaard kaldis Ringerige, Huilchen ingen effter

retlig bekiendelse derom wille giöre, ey Heller noged dermed kunde foretages formedelst Ko: Ma: fouget som Sagen Imod han: bör söge och paatale ey nu er tilstede.

RETTERGANG 27. OG 28. JULI 1680 PÅ GJØLÅS I SOKNEDALEN

Dend 27 och 28 Julij War Jeg effter en Rigens Citation till Rettens betienelse om nogle om-tuistige eyedeler och Rougbraater westen offuen for Sesrud Modalen och Trandby. Huor wel-viise h^f Lougm: S^f Jörgen Philipsen Prætenderer at vere berettiget it Rödstd kaldet Giölaas, war med mig offuerverendis effter^{ne} Laugrettismend Nemblig Torgier Breen, Ole Westren, Christopher Hallem: Knud Wee, Ole Weholt, Ole Bierche, Niels Follum, Jens Sörum, Ole Schöyen Johannes Ægge, Madtz Leerberg och Ole Sörum, Sambt böigde lensmanden Hal-duor Settrang;

Kom da for os udj Rette Höyagtbaher och Wels: h^f LaugMand S^f Jörgen Phillipsen /: ved sin fuldmegtige Tiener welagt Jonas Christensen :/ och indgaff en Rigens Citation af dato 10 Junj 1680; wed huilchen hand hafde hidCitered Levor Setzrud, Knud och Bendix Trandby Anbiörn och Tosten Modalen. Huilche hand paa Sin landbunde paa Aaseruds Weigne, tiltaler for V-louglig aawircke och tiltagelse Med Suæ (?) land och deslige som schulle tilhøre dend han: tilhörige Rödningspladt kaldet Giöllaas, Ittem till prouffs i Sagen hidsteffnt (**fol. 75b**) Narffue Halduorsen Wehme, Kittell Nördre Gaarhammer; Item tilsteffnt Mons^f Laurs Laursen Michell Oppen och Anund Weigsall som landherrer till de Indsteffnte bönders paaboende pladtzer etc: sambt och till prouffs steffnt Sigri Mogensdatter Tueten etc: -

De for^{ne} Indsteffnte mötte sambtlig udj egen phersoner tilstede, vndtagen Anbiörn Modalen paa huis weigne Tosten Modalen Suared, Item Mons^f Laurs Laursen paa huis Weigne Amund Wegsall Suared till Steffningen.

Bleff siden aff for^{ne} Jonas Christensen fremlagt hans hosbonds aff hans ko: Ma: Naad: Erlan-gede schiöde paa endeell gods som han: först aff hans höy Exl: h^f Statholder Gyldenlöu Soldt den 28 May 1666 och Confirmerit den 8 Januarij 1668. Liudende paa en deell pladtzer och Rödstöer Iblant andet. Saaledis, Sougndalen, Sⁿesrud, Giölaasen och Fladhusen som hidtidtill iche er lagt for nogen landschylt etc:

Noch fremlagde hand en S^f Jörgen Phillipsens till Sl: afgangne Pouell Gregorsen udstedde böxsellZeddell paa den pladtz Aaseru sambt Een Rödningsplads kaldet Giölaas, dat: 25 april: 1673.

Imod denne for^{ne} Sögning och Steffne maall Protestered forschr^{ne} tilstede verende wedepartter med paastand at disse paasteffnte eyedeler och braadeland er deris gaarders vdrast och Rette eydeeler och ey Widste at der fantes nogen Slig Rödstd eller pladtz som udj Steffningen om-meldis. Huorfore det aff Citantens fuldmegtig och Aaseruds besiddere bleff begiered de os samme Rödstd Wille AnWiise och begaff os med den: /: sambt Peder Schotland och Sigri Tueten :/ till aastedens begrandschning -

Bleff os saa först aff dennem anwijst (**fol. 76a**) Een gammell braate, Huilchen de berette War den braate /: som for^{ne} Sirj Tuetens Mand :/ Erich finde der först ~~op~~prödded, Med hugst och breeding Mens for^{ne} Sigri Sagde at hand kom iche till at Saa dend fordj hand motte Römme formedelst nogen schade aff braatejld hand haffde udsat. Och som wi samme braade begrandschet da kunde wi iche See eller befinde der noged Rödstd eller Noked dögtig land som enten War giort till agger eller Æng ey heller noged der till tienlig at kunde bliffue, Och som de ey noged i saa maader Widste at AnWiise, da Wijste di os derifra vngefehr en halff fieringveis i

SydWest hen till en anden Ny brendt braade. Huor wi och med mueligste flied begrandschet och der ey heller nogen Rödstd eller noyed till agger eller æng tienlig kunde befinde ey heller nogen Anden steds i samme march som wi offuer fore /: och os bleff anvist :/ noyed dertill tienlig enten Rödt eller v-Rödt kunde fornemme; = Dereffter begaff wi os aff for^{ne} omtuistige March och Ned till Aaserud Igien. Huor for^{ne} Citantens fuldmegtig d: 28 Hujus fremstilledde i Sagen Indsteffnte prouff som i Steffningen benefnt. Huilche effter afflagde æd Eenhuer for Sig prouffued som følger,

Sigri Mogensdatter Tueten prouffued at for nogen Rum tid Siden /: da Jacob Lut var fouget :/ da tog hendis Mand Erich Hendrichsen finde it Rödstd aff han: i böxsell och fich hans böxsell seddell derpaa och War Nauffngiffued Giölaas och schulle ligge westenfor elffuen Synden for Sesrud, och hand gaff Jacob Lut deraff i böxsell fem tylter tömmer for 5 dr: som hand (fol. 76b) han: Strax betalte och hand schulde enda giffue han: fem tylter till: som dog ey bleff betalt formedelst Erich borthömte, effter samme böxsellZeddell Nedfeldte och brendte hand dend gamle braade som hun os i gaar paa aasteden anwiste, Mens hand kom iche till at Saa dend formedelst hand Römte for nogen schade aff braadejld som hand haffde udsat, och indted widere enten för eller Siden Haffde der nogen hugst eller brug och ey kom her igien siden hand bortrömte, Widere forklared hun at dend schade hand Römte for, det scheede östen i Hofflands aasen, aff en braate som hand brent der; Och som hun bleff tilspurd om for^{ne} böxsell Zeddell som hendis Mand aff Jacob Lut bekommed da Suared hun at dend war bortkommen, och hafde den ey tilstede. Widere War ey hendis prouffning derom.

Narffue Wehne prouffued at hand ey widere om dette paasteffnte Rudstd beuist, end hand for nogle aar siden hördte Sige at Sr Jörgen Philipsen haffde it Rödstd udj Sesrud marchen, derfor talte hand med hans broder Michell Oppen /: efftersom Michels quinde war odelsbaaren til godset :/ och spurde Michell huorfor hand iche Kiöbte det, Thj der kunde komme trette paa, dertill Suared Michell han: och Sagde, at effterdj hand war bedre kiendt Med Jörgen Philipsen da bad hand Narffue Wille Kiöbe det paa hans Veigne, dereffter begiered Narffue det en eller To gange aff Jörgen Philipsen till Kiöbs, och Sagde Sig ey Widere derom haffue at prouffue, ey heller war noyed beuist om same Rödstd i Sig sielff enten huad sted det war beliggendis eller Wed huad Nauffn det kaldtes.

Kittell Nördre Gaarhammer prouffued at hand om dette paasteffnte Rödstd (fol. 77a) aldelis Indted beuist Widere end hand haffuer hört baade aff Pouell Gregorsen och Knud Bornaas at di kaldet det Gyllaas. Widere sagde hand Sig ey derom haffue at prouffue.

Der effter Protestered Jonas Christensen med formeening och paastand, at effterdj de Indsteffnte Wederpartter Kalder och tilholder Sig disse paasteffnte eyedeler at were deris gaarders Eyendom och vdrast, at de derfor burde Pligtig were det med Rigtig vdweys breffue at beuise Saafrembt samme deris foregiffuende schulle ansees aff nogen gyldighed, effterdj de vden nogen foregaaende Dom och Steffnemaall haffuer bemegtiged Sig det till brugs,

Anund Weigsall dertill Suared, at Naar di bliffuer Steffnt och kaldet paa deris breffuer, schall di well fremvise deris adkombst till godset;

Jonas Christensen War begierendis at Sagen motte opsettis enten Sex vger eller till Neste Sageting effter aandfreden /: effterdj Wederpartterne Prætenderer Widere steffnemaall och forklaring i Sagen, Huilchen hans begiering ey Widstes han: at kunde negtes, Mens denne Sag forflöt till tingstuen till Neste almindelige Sageting effter aandfreden etc:

Det aff Jonas Christen i Rette lagde Kongl: schiöde, sambt dend böxsellZeddell paa for^{ne} Göl-aas, annammed hand till Sig igien aff Retten.

SKATTETING 11. AUGUST 1680 PÅ TANBERG I NORDERHOV

Dend 11 augustj Holtis almindelige schatteting paa Tandberrig tingstue i Nördrehougs prestegield paa Ringerige. War offuererendis (fol. 77b) Ko: Ma: fouget Sr Christen Christensen, Sambt effter^{ne} laugrettis mend Nemblig, Truls Germundbo, Christopher Röseng, Laurs Rachestad, Halduor Braag Jens Wessetrud, och Ole Schoug, Sambt endeell tilstede verende ting almuffue.

Huor da Ermelte ko: Ma: fouget for Almuffuen lod oplæse och forkynde effter^{ne} Ko: Ma: och den höye öffrigheds breffue och befallinger.

1. Kongl: Ma: Naad^t breff angaaende baadzfolch Vdj Aars tienniste at antages dat: Haffn: 5 Junj 80 des Copie vnder h^r amptmands Sr Tönsbergs haand.
2. Noch hans høy Exl: h^r Statholder Gyldenlös Widere anordning och forklaring om det samme dat: d: 6 Junj 1680 des Copie /: effter h^r amptmand Tönsbergs Copie /: Testered vnder fougdens Christen Christensens haand.
3. H^r Commissar Hans Hansens forklaring om dend Naad^t paabudne Princesinstyr at det derudj bemeldis aff Jordegods at schall udgiffuis schall forstaaais saa megid till huer Termin som i same forordning findis benefnt, dat: 13 Julij 80 des Copie Vnder Stifft amptschriffuer Claus Hansens haand.
4. Hans høy Exl: h^r Statholder Gyldenlös schriffuelse till h^r Stifftampmand Banner, angaaende Tuende Commissaier som schall Revidere och forfatte ald kongl: Restandz, Saa och den anfangne Matrichull dat: Hafn: 6 Junj 1680, des Copie aff velb: Erich Banners Copie, Testered med her amptmand M: Tonsbergs haand -

Ermelte Kongl: Ma: fouget Sr Christen Christensen lod for retten fremføre en fange som er Angreben for adtschillige Mistenkelige ord hand schall haffue hafft om det Mord som forleden aar om Waaren /: disvæhr /: er begaaed paa dend quinde ved Nauffn Holme (!) Pouelsdatter boende i det huus ved Hougs kircke. Huilchen (fol. 78a) fange effter hand Nyes var Angreben bleff fört till mig Nestleden 5 Junj och da udj Madtz Leerbergs och Christopher Rösengs offuererelse giordt en deell bekiendelse om samme Mord som vnder min och for^{ne} tuende Mendis hender er beschreffuen, Samme tid haffuer hand kalled Sig Ole Johansen och at vere föd paa en gaard Nauffnlig Sörum udj Sörum sougn, etc: = Mens nu her for Retten Sagde hand Sit Nauffn at Were Hans Tiöstelsen och at Vere föd i Sörkedalen paa en gaard kaldis Ringerige, gjorde nu widere vnderscheedlig bekiendelse Nemblig, At den samme Nat som for^{ne} Holme Polsdatter bleff drebt /: Vdj Sit egit huus /: da Stod hand ude paa Wolden noged styche fra huset, och hördte hende schrige, sagde at hand ey var inde i huset. Mens en karll ved Nauffn Ambrus /: som war en høy karll /: och en ved Nauffn Tosten Johansen /: som er komen fra Tellem(ar)ken /: Item en Ved Nauffn Niels Hansen, di War inde i huset, och om Morgenen der effter, war hand oppe i gaarden, der Wiste Niels Hansen han: en deell penge; Dernest bekiendte hand atter Widere och anderledis, at hand kom gaaendis och Saae at for^{ne} Ambrus och Tosten Johansen di gich ind ad dören /: i for^{ne} Holme Polsdatters huus /: och for^{ne} Niels Hansen stod noged effter i dören, och quinden Var udgaaen effter Wid, Och Saae at hun gich ind med Widden Igien, och da gich hand sin Vey, och som hand kom op Ved kirchen da hördte hand kierlingen schrige i huset, och hand gich op till Øren och bleff der om Natten, Om anden dagen oppe i gaarden Wijste Ambrus han: en stor pung och Niels Hansen en liden pung med penge udj, och sagde di hafde faaed dem nedre i en Stuffue; Noch bekiendte hand atter anderledis, och sagde at hand stod vdenfor glassed dendtid Ambrus tog fat paa Kierlingen i Sengen, Siden bekiendte hand end Widere at hand War inde i huset förind di andre trej kom der ind och hand Stod ved gruen dendtid di kom ind /: och kierlingen Var Vde effter Wid,

Imidlertid (fol. 78b) di alle samen kom ind :/ och di trej schiulte Sig i koffuen och hand bleff staaendis ved gruen da Kierlingen Indkom Och som kierlingen hafde lagt Sig, gich Ambrus hen till hende och spurdte hende om penge, truede hende och stach hende som hun laa i Sengen, och som kierlingen bad for Sig, begynte at schrige och sagde at pengene laa henne i nogle Kister, da bleff hand /: Nemblig fangen Hans Tiöstelsen :/ Ræd och gich ud, och effter hand war udgaaen hørdte hand Kierlingen schrige grumt och bad for Sig, Sagde widere at Ambrus och Tosten di War begge om och Slo kierlingen, Mens Niels Hansen war ude i Koffuen och Slo Kisten op effter penge, Om Morgenen der effter Saa hand den: igien oppe i gaarden, da hafde di to Secher at bære med Sig, Widere sagde hand at Tosten Slog kierlingen i hoffuedet med en bismær, Och Sengen som hun laa udj, stoed Imellem Winduet och schorsteen.

RETTERGANG 12. AUGUST 1680 PÅ TANBERG I NORDERHOV

Dend 12 aug: bleff atter Retten betiendt paa Tandberg tingstue War offuerVerendis Ko: Ma: fouget S^f Christen Christens: sambt effter^{ne} Laugrettis mend Nemblig, Gunder Gaunum Halduor Braag, Laurs Rachestad, Ole Schoug, Jens Wessetru, och Erich Tandberig.

Huor da Ermelte Ko: Ma: fouget S^f Christen Christensen lod atter i Rette före dend for^{ne} fange /: Hans Tiöstelsen :/ Item fremstilled endeell prouff i samme Sagh, Nemblig Elline Nielsdatter Knæstang, Elen Anders dater Tonen, Bersuend Andersen Settrang, Ole Schöyen och Ragnild Christophersdatter Horum. Huilche effter aflagde Æed prouffued och tilstod som følger Elline Nielsdatter /: som er Ole Knæstangs quinde :/ prouffued at denne fange /: som nu kalder Sig Hans Tiöstelsen :/ War hos hende i fior Waar, Strax effter at det Mord war scheid paa Holme Polsdatter och som hun Mindis War det om en Messe dag, och hand hafde en liden Gente med Sig som hand (fol. 79a) sagde War Knud i Koffuens datter, da sagde Elline till han: Naar du faar haft hende nogen stund hos dig, saa dræber du hende, da sagde hand Ney: Jeg dræber Ikun gamle Kierlinger som har noyed.

Elline Anders datter Tonen prouffued at i fior höst ved Winternetz tid da kom denne fange ind paa Tonen och hafde en liden gente med Sig och det war ved klochen 10 Slet for Middag, Hun gaff han: to gange mad, bad han: saa gaa Sin Wey, kunde dog iche faa han: bort, och hand bleff der till Imod Solberginngen, och hun bad han: baade med onde och gode at gaa bort, Och som hun saa holt paa han: for alwore at wille hafue han: sin Kaas, Da Suared hand och sagde, Saadanne dieffler schulle mand Komme till om Natten at Slaa dem Ihiell, bryde op deris kister och tage deris penge fra dennem. Med det samme taldte hand adtschilligt om tyffueri, och sagde di tager den: fat, förer den: till lensmanden. Slaar den: fast i en Weg, förer dem til tinget, tager dom ofuer den: henger dem op; der henger hand i Wær och Wind, Mens di faar iche deris penge Igien ligevell.

Ole Schöyen prouffued at nogle dage effter at denne fange War Satt hos Willads Trögstad, och Ole och Bersuend Andersen Wagte offuer han: och Ole spurdte han: om hand hafde giordt den gierning med Widere; da Suared hand han: och sagde, Jeg er Ræd for det breff som schriffueren schreff der Vde, Jeg forløb mig, Jeg er Ræd at Jeg forraadde mit lifff dermed, och Sagde gid di ord War i mig Igien -

Bersuend Andersen Settrang prouffued at hand Wagte offuer for^{ne} fange paa Settrang, /: nogle dage effter hand war didfördt :/ och Bersuend Sang och læste aff en Boeg hand hafde. Da spurdte fangen han: (fol. 79b) huorfor hand læste saa megid, dertill Suared hand, det er iche for megid at frygte Gud, om man kunde giöre det, och Bersuend sagde, der er indted som kommer tyngere for Mennischen end læse och frychte Gud, och indted lettere end at Synde och forsee

Sig, derfor er det iche for megit at læse och frychte Gud och bede Gud beuare Sig, och sagde till fangen, hafde du saa giordt, saa kandschee du war iche Kommen i denne onde gierning, Da Suared fangen han: och Sagde, Gid fanden bede hannom, hand gör mig inted got, Mens beder Jeg fanden saa hielper hand mig, och sagde gid fanden tage mig och före mig ud Imellem disse to Mend och före mig Ned i helffuede och före mig Ned i kiedelen som staar der aar och dag;

Atter en anden tid som Bersuend vagte offuer han: och hafde psalme och bönne bog med Sig, och som fangen begynte da at bande, Sagde Bersuend det war bedre at læse end at bande, Der till Suared fangen, gid fanden læse, fich Jeg fatt paa bogen da schulle Jeg faa Raad med den, Jeg schulle kaste den i Wandet, och der war en Wasflaag digt ved som di sad; Noch Siden der effter som hand ochsaa Wagte offuer han: sagde fangen at den kiedell som Stod i helffuede der gich Siuff Mand udj;

Ragnild Christophersdatter /: som er Söffren Horums quinde :/ prouffued, at nu forleden i Wares nogle dage förend denne fange bleff tagen fast, da kom hand ind till hende och hafde en liden gente med sig, och hun spurde om det Var hans datter, dertill sagde hand Ney, och sagde Ney at hun war ey i fölge med han: Och genten (fol. 80a) sagde Jo at hun war i fölge med han: da truede hand hende och sagde Jeg schall Slaa dig i hiell en gang ligevell, da Sagde Ragnild till han: bed gud beuare dig, Mens hand sagde gid fanden beuare mig, Hannem tiener Jeg, da bad hun Gud beuare Sig, och hand Suared atter, Mener du Jeg tiener wor herre, Gid den mand tiener han: den tyff och den schielm, med Widere Slemme och forfengelige ord som hun ey alle kand Mindis; prouffued ochsaa at Mari Hungerholtz Sön Ole Christophersön hand War och saa inde hos den: dend tid for^{ne} fange taldte same ord med hende, Mens hun Sagde at samme dreng ligger nu Siug i Kaaldesiuge;

Widere prouff om denne fange berettis at were i Hole prestegield som der till tinget schall förís.

SKATTETING 13. AUGUST 1680 PÅ GOMNES I HOLE

Dend 13 Aug: Holtis almindelige schatteting paa Gomnes tingstue i Hole prestegield paa Ringerige, War offueruerendis Ko: Ma: fouget Sr Christen Christensen, Sambt effter^{ne} Laugrettis mend Nemblig, Christen Gomnes, Peder Houg, Tolle Houg Ole Hansen Gesuold, Ole Stadum, och Tolle Greffsrud, Sambt tilstede verende ting almuffue.

Huor da Ermelte Ko: Ma: fouget lod for almuffuen oplæse och forkynde forindbemelte Kongl: Maytz: och den höye öffrigheds breffue och befalinger som forleden 11 Hujus paa Froug tingstue er Publicered tilsammen fire udj tall, de tuende angaaende baads folchs Antagelse, det tredie angaaende Kongl: Ma: Restands: och de tuende Commissarier som same Restandz och Matriculen schall forfatte etc: Den fierde h^f Commissar Hans Hansens forklaring om Princesinstyren etc: -

Ermelte Kongl: Ma: fouget Giorde endnu Erindring och Anfordring till Almuffuen om de Resterende pram arbeidzpenge, Mens almuffuen formeente derfor at vere forschaanet effter derpaa Erholdne Resolution aff velb: Ouffue Jul etc:

(fol. 80b) Noch fremstilled Ko: Ma: fouget Sr Christen Christensen tuende Mend, Nemblig Siffuer Gomnes och Hello Field till prouffs angaaende den fange som nu Sidder paa Settrang /: och kalder Sig Hans Tiöstelsen :/ Huilche derom bekiendte och tilstod at Nestleden Tredie pintz dag /: som war To dage förend samme fange bleff tagen :/ War hand inde paa Field hos

for^{ne} Helle och Siffuer war der ochsaa inde, da spurde Hello samme karll ad, om hand iche Jo war Sön ad Tone fogden, der till sagde hand stöt Ney, Dernest sagde Hello till han: da er det dig som Slog den Kone Ihiell her oppe wed Hougs kirche, dertill sagde hand ochsaa Ney, Mens hand sagde Jeg kiender well dend som det gjorde: hand heder Ole Johansen och er komen offuen landet till, och Sagde: Jeg heder ochsaa Ole Johansen, Och som di Snachede widere derom Sagde for^{ne} fange, at den Ole Johansen som dræbte kierringen hand fich Thj ochtiuffge Rixdr, och noged Stund dereffter Sagde hand, Ja Jeg fich ochsaa Thj och tiuffge daler, DisImellem Snachede hand ochsaa nogle adtschillige galne ord som di ey Mindis; Sagde ochsaa for den: at hand hafde Sidt i fengsell Wester for hand stall nogen Strije, och sagde hand War gnaged om benen aff bolten hand hafde hafft paa Och som Helge trued han: at wille tage han: fast Da sagde hand di haffuer spaaed mig det alt dag at Jeg schulde bliffue tagen her i böigden etc: -

Denne prouffning och tilstand Sagde for^{ne} Siffuer Gomnes och Hello Field Saaledis begge til lige aff for^{ne} fangne person at haffue hördt, Som de widere wed deres æed will Were gestendig Naar paafordres.

SKATTETING 20. SEPTEMBER 1680 PÅ GOMNES I HOLE

(fol. 97b) Dend 20 Septembr: Holtis almindelige schatteting paa Gomnes tingstue i Hole prestegield paa Ringerige, War offuer Verendis Ko: Ma: fouget Christen Christensen, Sambt effter^{ne} Laugrettismend Nemblig, Jull Rud, Christen Gomnes, Gulbrand Gomnes, Ole Stadum, Torgier Øffreby och Alff Horum, Sambt en deell tilstede Verende ting almuffue; Huorda ey nogen Processer eller Rettens forhandlinger passeret, Wndtagen fougdens Stefning offuer almuffue som till Neste ting forflöt.

SKATTETING 23. SEPTEMBER 1680 PÅ TANBERG I NORDERHOV

Dend 23 Septembr: holtis ochsaa almindelige schatte ting paa Tandberg tingstue i Nördrehougs prestegield paa Ringerige War ofuer verendis Ko: Maytz: fouget Sr Christen Christensen, Sambt effter^{ne} Laugrettis mend Nemblig Ole Sifuersen Wager, Madtz Leerberrig Johannes Ægge, Laurs Weysteen, Erich Tandberg och Christopher Röseng, Sambt Meenige tingalmuffue.

Anders Jacobsen af Bragenes lod tingliuse en Contract af Jochim Fridrich Jan paa fire Rix tusind bords schiörsell dat: Hönnefos dend 26 Julij 1680.

RETTERGANG 5. OKTOBER 1680 VED VIK OG BILI I HOLE

Dend 5 Octobr: War Jeg effter en Rigens Citation till Rettens betienelse paa en aasted och omtuistige Eyedeler Imellum Wiig och Bilden i Hole Sougn paa Ringerige. War offuer verendis effter^{ne} Laugrettismend Nemblig Christopher Gomnes Christen Gomnes, Ole Stadum Gulbrand Gomnes (fol. 98a) Ole Berrig, Ole Gesvold, Christopher Feker, Tolle Gesvold Knud Vlleren Torbiörn Börgen, Johannes Suarstad och Söffren Horum, War och offuer verendis böigde lensmanden Laurs Onsagger.

Kom da for os udj Rette Erlig och Welfornehme Mand Pouell Tostensen Borger och Indwaa-
ner udj Christiania som effter medgiffuen schriftlig fuldmagt aff hans verfader Halsten
Erichsen Trandem i Rette Producered en Rigens Citation af dato 6 aug: 1680 Ved huilchen
for^{ne} Halsteen Stefner och tiltaler Christopher Alffsen Billen formedelst hand Sig bemegtiger
och tiltager en stor deell af hans gaards Wijgs eyedeler, formeener hand derfor tilbörilig bör
lide; Item derom hidsteffnt effter^{ne} prouff Nemblig Gulbrand och Elling som tilforn bode paa
Wiig, Hendrich Börger /: Nu Verende i Storöen :/ Rolff Kimerud, Ole Rudsödegaarden, och
Siffuer Gesvold, Item der till Steffnt Ole Christensen boende paa Mo som land herre till for^{ne}
Billen etc; = Huilche alle sambtlig mötte udj Rette som alle tillige med os begaf os först till
Aastedens och de omtuistige eyedelers begrandschning och Erfaring, Och Siden forföyed os
Igien till Wiig, Huor da vederparten Ole Christensen ochsaa fremstilled endeell prouff Som
hand udj Samme Sag hidsteffnt, Nemblig Torger Haldvorsen Trygsle, Rönnert Lij, Peder och
Gulbrand Löken. Och efftersom her findis prouff paa begge sider da ere de först tagen til for-
hör Vden Æeds afleggelse, dog æden for den: oplæst, och der effter formanet at prouffue och
tilstaa deris Sandhed. Haffuer saa först Citantens prouff Tilstaaed och prouffued som følger.

Gulbrand Julsen prouffued och tilstod at hand Strax effter krigen som di kalled Hannibals
krig, kom at bo her paa Wiig och hand bode her Well i Tiuffge aar Indtill det aar Nest förend
Gunvold Kom hid at boe, och Christopher Billens fader Alff, hand bode da paa Billen, som
bad for^{ne} Gulbrand om forloff at Rydde dend braate (**fol. 98b**) som er Nest Norden for Dyre borg,
Huilched hand ochsaa effter hans forloff oprydded och brugte det nogen stund som hand gior-
de han: Willighed for. Siden laa det atter öde igien it stund, och hand tog atter paa och brugte
det Igien; Item prouffued hand at dend gierdesgaard som Staar Imellum Wig och Billen /: paa
denn Sydoust Side aff Billen :/ at den er noged Indflöt paa denne östre Side, Mens huor giers
gaarden stod tilforn, eller huor megit dend er flöt det Kunde hand iche egentlig Wide, Widere
var ey hans prouff.

Elling Helgesen tilstod, at hand bode her paa Wiig Nest förend for^{ne} Gulbrand Kom her at bo,
och hand boede her i fire aar och udj Hannibals Krig, Och i de tider War Billen ey andet end
som en Huusmands pladtz och hafde ingen vdwey eller eyedeler dertill ey heller tilholt de paa
Billen Sig noen eyedeler dertill i de tider. Hafde ey heller nogen trette eller tuist derom, Och
tilstod at i de tider da holtes for schielne och deele Imellum Börger och Wigs eyedeler paa det
sted som Kaldis Dyre borg och derfra i Schröffshougen; prouffued ochsaa at dend gierdes-
gaard Som staar paa denne Side Imellum Billen och Wiig, at dend er en heell hoob flöt hid till
denne östre Side, Mens hand wed iche egentlig paa huad sted dend stod tilforn, prouffued
ochsaa at de paa Billen i de tider iche motte hugge noged enten till bed eller andet, vden de
bad Wigs besiddere derom och haffde deris loff dertill; Widere war ey hans prouffning derom;
= Hendrich Börger prouffued at hand bode paa Börger udj Tolff och tiufge Aar, och er
barnföd och opföd paa Börger och hand er nu ved 72 aar gammell, och i de Thider Widste
hand iche at der hörde nogen eyedeler till Bilden, Mens War kun som en husmands Were,
Mens Börgens och Wigs eyedeler gich tilsammen fra Schröffshougen och till Dyre borg
stuffue paa den Side;

Rolff Kimerud Sagde Sig aldelis Indted beuist at prouffue i denne Sag Imellum Vig och Bil-
len etc:

(**fol. 99a**) Ole Rudsödegaarden prouffued at for nogen Rum tid siden Imedens hand bode paa
Mo, da War hand en Laugrettismand med at betiene retten Imellum Löken och Billen och di
war paa Schröffshougen, da hörde hand di andre laugrettis mend sige at dele Imellum Wig
och Börger War i samme Schröffshougen, Widere var ey hans prouffning, = Siffuer Gesuold
prouffued, at for Vngefer Treduffue Aar Siden da hörde hand: at hans Werfader Sl: Peder
Gesuold Sagde for han: at der War ingen eyedeler till Billen Widere end inden gierdis som

War Indheigned och det suared hand Siffuer till hans Spørsmåall derom efftersom der da war trette Imellum Billen och Löken Widere war ey hans proufning.

Dereffter fremkom Ole Christensens prouf Nemblig,

Torgier Halduorsen Trygse tilstod at hans fader Sl: Halduor Löken hand haffde Billen udj pant och brugte och hafde det i pant en lang tid, Indtill odels eigerne löste det fra han: igien, och hand i de tider brugte med tömmer och tyre hugst östenfor Dyreborg baade Neden och offuenfor Rabben och der War ingen som Anched derpaa i de tider, Och der bode en schomager paa Billen ved Naufn Claus, hand flaade barch der som dend braade som er Nest Norden Dyreborg, Och Wigs besiddere tog samme barch fra han: och Claus lod stefne den: till tings derfor, Da dömbte Sorenschriueren Jens Nielsen den: till at före barchen paa aasteden igien som de och gjorde, och det War for Hannibals Krig, Widere war ey hans proufning derom.

Peder Halduorsen Löken tilstod at alt Mens hans Sl: fader Halduor Löken Hand hafde Billen i pant och brug, da brugte hand ochsaa der östenfor Dyreborg Ligesom for^{ne} hans broder Torgier derom prouffued haffuer.

Guldbrand Halduorsen Lökens tilstand War Een stemmig med for^{ne} hans broder Peder Halduorsen at deris fader brugte med tömmer och tyre hugst östen Dyreborg Emedens hand hafde Billen i pant och brug.

Imod disse for^{ne} trende bröders prouffning (fol. 99b) och tilstand Protestered Pouell Tostensen med formening de at were partiisch i Sagen efftersom de endnu will Prætendere och tilkiende Sig indpaa Wigs eyedeler, som de i dag paa aasteden ladet Sig med forlyde; Och Siger at di Procederer i Sagen Imod han: ligesom hans Wederpart etc:

Rönnert Knudsen tilstod at for vngefehr Tiufge aar Siden /: eller meere :/ da hörde hand at Mari Ru som war Jull Ruds och Gulbrand Wigs Moder, som hand sad och Snached med hende paa Rud :/ om dend trette, som war Imellum Billen och Löken, da Sagde hun at den Westre Billen braaten dend kand di iche faa paa Löken, hand sticher Sig op Imod Schröffshougen, = Widere prouff bleff ey fremfört eller paaberaabt; = Mens Ole Christensen i Rette lagde en forig Sorenschriuers Jacob Bertelsens Dom om noged höes afvirche dömbt d: 1 octobr: 1667.

Parterne War begierendis at for^{ne} deris prouff motte tages Wed Æed, = Ochsaa som ey nogen saa Wigtig stridighed kand fornemmis som prouffuens æedtagelse paa enten Sider kunde hindre, da Haffuer alle sambtlig forind förde prouff afflagt deris Æed paa forind bemelte deris prouffning Saaledis udi Sandhed at vere; Widere bleff ey udj Sagen indgifuen eller forClared, vndtagen Ole Christensen med en Lougm: Sl: Wittikind Huuses dom dat: anden Søgne effter St: Johanni Babtiste dag 1654 ydermere forklared at Billen er en Særdelis pladtz och for Sin Særlandschyld: etc:

RETTERGANG 6. OKTOBER 1680 PÅ VIK I HOLE

Dend 6 octobr: War Wi igien /: sambtlig forind bemelte :/ paa Wiig till Rettens betienelse i Samme Sag, och part och wederpart Pouell Tostensen och Ole Christensen Sig Igien for Retten fremstilled, Huorda Pouell Tostensen tilspurdte Ole Christensen enten om hand Will Indlade Sig till at Suare huad schade som Billens besiddere haffuer giordt paa Vigs eyedeler; eller Billens besidderen Sielff schall Suare dertill Huortill Ole Christensen Suared at hand ey wed di det anderledis haffuer brugt end som aff formend offr Treduffue aars tid, och huad hand haffuer forloffued Sin landbonde at (fol. 100a) bruge eller Indheigne, er scheid effter hans

egen beretning, Saaoch effter den foromrörte Jacob Bertelsens Dom. Widere Sagde hand Sig ey at vide deraff; = Pouell Tostensen Imod Jacob Bertelsens dom Protestered, at effterdj Ingen landherre dertill vered Stefnt, for meente hand at den her udj denne hans Sögning ey kunde giöre nogen hinder och war hans paastand at Billens besiddere iche alleene burde afstaa Huis de aff Viigs eyedeler Sig v-louglig tilholdet och brugt, Medens end och des aawirche och afgröde at före tilbage ved deris Æed med sambt des böder effter lougen, Sambt kost och Tæring at Erstate. Huorpaa hand begierede Dom.

Da Effter tiltale giensuahr och denne Sags beschaffenhed, Och effterdj Citantens Pouell Tostensens i Rette fördte prouff /: fornemblig Elling Helgesen, Hendrich Börger och Olle Ruds ödegaarden: saaoch Gulbrand Julsen :/ Mest derudj offuerEens kommende och forklarer at schielne och deele Imellum Wigs och Börger eyedeler, aff gammelt, haffuer vered och gaaed i Dyreborg och Schröffshoug, Saa Kand wj Iche derimod Eragte eller kiende at Billen med Rette kand eller bör tilholde Sig nogen egedeler Norden eller östen for for^{ne} Dyreborg, Huilched wi nu effter for^{ne} prouff Saauelsom aastedens Øyensiunlig grandschning och Erfaring for Rette dele haffuer Erkiendt at fölges och holdis Imellum Billen och Wigs eyedeler paa dend Side; = Belangende det som paa denne östre eller Sydoust Side Billen, Som dertill befindis at vere oprödt och Indheignet till agger och Eng, Huorom endeell aff prouffuen melder at same giersgaard schall vere udflöt lenger end dend Staaed af gammelt, Da efftersom di ey widst at prouffue noged egentlig enten huor samme giersgaard tilforn staaed, eller huoruiit flöt, Ey heller om noged schielne eller deele paa dend Side, Saa eragtes for Rett och billigt at Saauit nu paa den Side befindis at were Indheignet och omgierdet till agger och Eng, bör dertill som hidtill forbliffue, Vdj Anseende at Billen nu ey saa aldels kand eragtes for en bahre husmands pladtz eller gandsche eigelös effterdj den offuer treduffue aar Vered Reigned och holdt for en Særdelis pladtz och for Særlig schatt och landschuld; Ellers huad sig belanger dend schadis opretning for afgröde och aawirche offuer for^{ne} Dyreborgs deele Som Citanten hos Billens besiddere Söger, Da effterdj det befindis och fornemblig (fol. 100b) med Gulbrand Julsens prouffning forklares at endeell samme Rödning och aawirche er först scheid med Wigs besidders forloff och sambtyche /: huilched till denne tuistighed giffued aarsag och anledning :/ Och Christopher Billen holdt Sig der till som hans formend for han: brugt, Och ey förend nu Ved nogen Lougmaall eller effter retlig deele Sögt han: eller hans formend det at fraWinde, Och om hand end hidtill deraff kand hafue haft nogen Nytte, Saa haffuer hand och med Rödning forbedret Steden igien som nu her effter kommer Wiig till gauffn och beste, Huorfore den post forbliffuer den: derued Imellum sletted paa begge Sider Saauelsom och om kost och tæring.

RETTERGANG 7. OKTOBER 1680 PÅ GOMNES I HOLE

Dend 7 Octobr: bleff Retten betiendt paa Gomnes tingstue i Hole prestegield. War offuer verendis böigde lensmanden Laurs Onsagger, Sambt effter^{ne} Laugrettis mend Nemblig, Gulbrand Gomnes, Christopher Gomnes Christen Gomnes, Johannes Suarstad, Ole Stadum.

Kom da for os udj Rette Erlig och Welfornehme Mand Povell Tostensen Borger och Ind-Waahner udj Christiania och Indgaff en Rigens Citation dat: 3 Sept: 1680 Wed huilchen hand hidstefnt och i Rette fordred Ko: Ma: fouget Christen Christensen for en böxsell Seddell som hand till h^r CanceliRaad och Justitiarius Wel ædle Christian Lund udsteed paa Katnos och Kalffuehougen som for^{ne} Pouell Tostensen formeener Sig tilhörig, och ved same böxsell Zeddell Stor schade tilföyed som hand formeener Christen Christensen han: Igien bör oprette, etc: Item och hidstefnt Wel Ermelte h^r Justitiarius at i Rette Producere samme hans böxsell Zeddell etc:

Paa Indstefnte Christen Christensens Veigne mötte i Rette böigdelensmanden Laurs Onsagger Och Indgaff hans schrifftlig Indleg dat: 4 Hujus.

Paa h^r Justitiarius Welædle Sr Lunds weigne fremstilled Sig Willads Trögstad till Steffningen at Suahre, effter Welbe^{te} Lundiusis Missive aff dato 25 7br: 80, at Naar Pouell Tostensen (fol. 101a) Lougligen kalder hannom derhen: huor det tilkommer hannom at suahre, Saa schall hand faa Suar som wedbör etc:

Dereffter fremlagde Pouell Tostensen en Sr Lunds beschichelse till hannom dat: 10 Septembr: 1679 med der paa fuldte hans Suahr.

Widere bleff af Pouell Tostensen i Rette Producered it prouffsbreff dat: Aasteden i mellum Hadeland och Ringerige dend 8 Julij 1680.

Da effterdj Huerchen fougden Sr Christen Christensen eller h^r Justitiarius lader i Rette Producere dend paasteffnte böxsell Zeddell eller Copie deraff Da Kunde nu ey noged udj Sagen wedgiöris, Mens med Citantens consent er Sagen forflöt till Nestkommende 14 decembr: at Kongl: Ma: fouget Sr Christen Christensen till samme tid udj Rette stiller Copie aff for^{ne} udstedde böxsell Seddell till Sagens Widere Retleedning etc:

DerEffter annammed Pouell Tostensen till Sig igien det forindbe^{te} aff han: i Rettelagde prouffsbreff Sambt Sr Lundiusis beschichelse.

RETTERGANG 26. NOVEMBER 1680 PÅ NORDRE SEMMEN I ÅDALEN

Dend 26 Novembr: War Jeg effter en Rigens Citation och der effter gjorde opsettelse, till Rettens betienelse paa Nördre Semen i Aadalen War hos verende fogdens fuldmegtig Jens Castensen, böigde lensmanden Halduor Settrang, Sambt effter^{ne} Sex Laugrettis mend Nemblig Jon Waagaard, Ole Sörum, Christopher Haldem, Knud Weyen, Jens Sörum och Niels Follum,

Kom da for os udj Rette Erlig dydig och Gudfrychtig quinde Ingeborg Sl: Hans Hansens aff Bragenes wed hendis Sön Hans Hansen och indgaff en Rigens Citation aff dato 7 octobr: 1680 Wed huilchen hun till Nestleden 27 octobr: hidsteffnt Laurs Simensen for hand Sig v-louglig till brugs bemegtiget 5½ f:ring gods, som hun schall vere eyende Vdj Nördre Semen formeener hand derfor tilbörliq bör lide etc: Item och derued Warsell giffued fougden (fol. 101b) Sr Christen Christensen sambt Sr Laurs Laursen aff Bragenes, om di noged derudj kand haffue at Sige etc: med Widere samme Steffnings bemeld;

For^{ne} Indsteffnte Laurs Simensen mötte ey tilstede ey heller nogen paa hans Weigne till Sagen och Steffnemaaleet at Suahre.

Der nest Indgaff Hans Hansen Sin Moders schrifftlig Indleg och Protestation dat: 25 Hujus.

Bleff saa aff Hans Hansen i Rette lagt en dom aff Monsr Johan Böchman /: som i byfougetz Sted forordnet /: paa Bragenes byting dömbt och affsagt d: 23 Julij 1680. Huorudj findis indfördt it pantebreff aff Hans Laursen till Monsr Söffren Kinch udsteed paa endeell gods till vnderpant for en Summa penge, huor udj findis ochsaa Indfördt disse paa vrgerende 5½ f:r i Nördre Semen, same breff dat: 16 Januarij 1674. Item och derudj indfördt en Söffren Kinches och Hans Laursens affstaaelse paa same forpantede gods till eyendom och brugelighed, dat: 8 May 1677. Item derudj indfördt it fledföringsbreff aff Hans Laursen till for^{ne} hans datter Ingebor udsted paa ald hans eyende middell, Imod hans liffs ophold datered d: 10 Januarij 1676. Huilched aff Laurs Simensen Sielff till Witterlighed bekreffted,

Huilche breffue befindis ved for^{ne} Doms Slutning och affsigt at Vere Confirmered och ved magt kiendt. = Widere documenter bleff nu ey aff Hans Hansen i Rettelagt, Mens effter forindfördte Steffning och Protestation War dom begierendis etc:

Paa Ko: Ma: fougetz Sr Christen Christensens Veigne fremstilled Sig hans fuldmegtige tienner Welagt Jens Castensen och Protestered paa Sin hosbonds Veigne med formeening at huis auffill och affgröde her findis paa gaarden burde her forbliffue udj arrest och v-forrycht Indtill di Resterende Kongl: schatter och Rettighed aff gaarden bliffuer til fyldiste betalt Som hand foregaff at Restere aff disse 2/3 i gaarden for Anno 1678 - 16 dr 3 ort 21 s: forvden odelschatten (fol. 102a) for Ao: 1679 - 13 dr 1 ort 2 s: foruden odelschatten, Och for Nerverende aar - 12 dr 1 ort 4 s: der forvden 11 aars Resterende odelsschatt och Tuende aars kobber schatt be- dragende - 24 dr 19 s: med sambt des paa fölgende Prætention etc: Ellers huad aawirche der kand were begaaed aff Laurs Simensen med schouhugst det formeener hand at hans hosbond Saauit /: for Sin anpart i gaarden kand paa löbe /: bör vere hiemfalden etc: = Laurs Laur- sens fuldmegtige tienner Knud Olsen /: som paa hans veigne mötte tilstede /: Imod for^{ne} Jens Castensens Indsigelse Suared, at hans hosbond iche er Christen Christensen gestendig noged i Nördre Semen schoug at vere Raadig, Mens paastaar at huis aawirche aff Laurs Simensen der- udj giordt, bör vere hans hosbond och Ingebor Hansdatter alleene /: huer for Sin anpart /: hiemfalden, etc:

Da effter denne Sags Leylighed och Effterdj Citantinden Ingebor Hansdatter med for^{ne} i Rette- lagde bytings Dom och derudj Inddragne Confirmerede och ved magt kiendte documenter, Nochsom beuiser och forklarer Sin Louglig adkomst aff Sin fader Hans Laursen till disse paa- steffnte 5½ f:ring i Nördre Semen, Och Laurs Simensen aldellis indted derimod eller till des Suechelse fremstiller, som vell och lader Sig ansee at hand indted saa Krafftig eller Louglig derimod kand haffue, Och alligeuell at Laurs Simensen huerchen Sielff eller nogen paa hans veigne möder till Sagen och stefnemaalet at Suahre, Saa Wides dog iche forsuaerlig Citantin- dens Ret derfor at spilde och forhale; Anseende adtschillige Wanscheligheder der aff kunde fölge, Saasom afgröden och schoughugstens forrychelse, Item at dette er en Sagh som saaledis till aasteden schall Procederis aff lange weye och besuerlige Reigser der Stor bekostning och Möye med Sig förer, med widere der aff expenderende.

Derfore er nu denne Sinde saaledis for Rette dömbt och forefunden, at dette Nerverende aars auffill och affgröde som paa denne for^{ne} gaardepart di 5½ f:ring er arresteret och endnu befin- dis i behold, bör were Ingebor Hansdatter /: som Rette landherre /: hiemfalden (fol. 102b) Item huis tömmer eller felding der kand befindis i Nördre Semen schoug, som Laurs Simensen ladet hugge, det bör ochsaa Ingebor Hansdatter och hendis med eyere i gaarden /: huer effter Proportion /: Were hiemfalden och tilhörig; = Dog Imod for^{ne} auffill och affgröde som Inge- bor Hansdatter alleene beholder, bör hun betale huis Kongl: schatter och Rettighed som af samme 5 ½ f:ring for dette Nerverende aar kand paalöbe och Restere; Mens huad sig belanger Ingebor Hansdatters Sögning till Laurs Simensen for di forige tuende aaringer som hand Ilige maader Sig schall hafue bemegtiget och brugt for^{ne} hendis gods, Da kunde nu ey noged der- om till nogen endelige Kiendelse vedgiöres, effterdj det er affördt och ey tilstede, eller kand wides des Werdj eller huorudj bestaar, I Synderlighed Laurs Simensen ey heller Sielff til Vedermaalstale, Huorfore det till Sin Særdelis Louglig Sögning och paatale med tilbehörig Louglig adfardt och forklaring Remitteris, Med sambt huis Widere deraff kand Dependere, = Ellers for denne Sinde er Laurs Simensen tilfunden at Erstate Citantinden Ingebor Hansdatter for denne Process och stefnemaals omkostning Tolff Rixdaler -

SKATTETING 29. NOVEMBER 1680 PÅ GOMNES I HOLE

Dend 29 Novembr: Holtis almindelige schatteting paa Gomnes tingstue i Hole prestegield paa Ringerige, War offuuerendis Kongl: Maytz: fouget Sr Christen Christensen, Sambt effter^{ne} Sex Laugrettis mend Nemblig Knud Halduorsen Lehne Tron Horum, Anders Rud, Anders By, Gulbrand Gomnes och Tolle Gesuold, Sambt Meenige almuffue her i Hole prestegield.

Huorda Ermelte Kongl: Maytz: fouget Sr Christen Christensen lod oplæse och forkynde kongl: Maytz: Naad^t fordordning och paabud om Consumption och folcheschatt dat: 8 9br 1680 - des Copie wnder Welædle h^r Amtmands haand.

(fol. 103a) Noch lod fogden oplæse och forkynde en Order fra schatt Cammeret till h^r Lant Commissar Hans Hansen, Mellende at hans Ko: Ma: hafuer for got Anseet alle benaadinger och friheder paa Jordegods, schatter, told, tiender, Möller och alt Andet at opheffue, Ingen vndtagen enten geistlig eller Werdslig etc: dat: Rente Cammeret d: 25 May 1680 des copie vnder WelErmelte h^r Lant Commissari haand;

Welædle Kirsten Tönsberg Sl: Niels Tolders lod tingliuse it pantebreff aff Sr Peder Nielsen Kongsberg till hende udsted paa - 346½ Rdr Capitall. Huorfore hende Sat till Vnderpant, Löken paa Ringerige som Hans och Peder paaboer schylder aarlig It pund tunge, Onsagger ibdm: Som Laurs paaboer It schippund tunge, Houg paa Hadeland fem fiering tunge alt med böxsell och Herlighed, etc: dat: 25 Martij 1678 vnder hans haand och Seigl.

Monsr Peder Söffrensen Mos af Bragenes, lod Læse och tingliuse it pantebreff aff WelErmelte Sr Peder Nielsen Kongsberg till han: udsteed paa Fire hundrede Rixdaler Capitall. Huorfore hand han: till brugelighed Paa trei wisse aaringer i pantsatt tuende Sauger, Sambt it quernehuus i Schierdalen paa Feigren ödegaards grund her i Hole prestegield, den ene aff samme Sauger haffuer Sit wand aff den dam tillige med Nördrehougs presteboels Saug, och den anden Saug der neden for bestaaende, med derom widere des Indhold etc: datered d: 19 octobr: 1680 vnder hans haand och Seigell.

Ermelte Kongl: Maytz: fouget Sr Christen Christensen lod oplæse Sin Restands paa kongl: schatter och Rettighed her aff Hole prestegield som effter Specification bedragende For NerVerende Aar 1680 till -
och for forige Aaringer till -

Aff forskreffne Restands fordred nu fougden dom offuer effter^{ne} tuende bönder Nemblig Tolle Gesuold som mötte udj Rette Och befantes at Were schyldig paa forig aaringers Rettighed indtill Ao: 1680 - 20 dr 2 ort 5 s: och for dette Aar 1680 - 12 dr 16 s: er tilsammen - 32 dr 3 ort 21 s: huorimod hand ey gjorde nogen modsigelse Jo saaledis Rigtig at Were.

(fol. 103b) Ole Olsen Lehne som och Sielff mötte udj Rette och bekiendte at Were schyldig for forleden aaringer till Ao: 80 - 11 dr 2 ort 13 s: och for NerVerende aar - 14 dr 16 s: er tilsammen - 25 dr 3 ort 5 s: -

Huilchen forschr^{ne} gield och Restands di begge enhuer for Sig er tilfunden Vden Widere ophold at betale med Trej schilling aff huer daler i omkostning och dompenge, Saa frembt det iche ved Worderings adferd Hos dennem schall udsöges, etc: Vdj for^{ne} dom Sad Ole Berg Retten i Tolle Gesuolds Sted.

Hendrich Pedersen och Hans Pedersen Bye for Retten fremkom och fordred kiendelse udj dend tuistighed som paa schiffte effter deris Sl: broder Christian Pedersen Stadum Sig tildrog Imellum den: som hans arffuinger och hans effterleffuersche Inger Stadum, Angaaende gaard-

sens auffling och affgröde som de formeente med hende at burde Vere lige gode udj efftersom de beretter at Jorden skulle Vere mest tilsaaed förend hand döde.

Inger Stadum mötte Ey Sielff i Rette, Mens Laurs Onsager paa hendis Weigne Suared och Meente at di vell udj Mindelighed derom kom till Rette;

For^{ne} Tuende brödre begiered Endelig kiendelse enten di schall Nyde Halffpart med hende i affgröden eller ey etc:

Effter huilchen Leylighed och effterdj deris Sl: broder Christian Pedersen udj forleden Waar Wed döden afgangen, da Wides iche hans arffuinger Med Rett at kand tilkiende nogen auffll eller affgröde aff gaarden for dette aar, Mens i det Sted at vere berettiget deris lod och anpart udj huis KornWare som baade Saaed och w-saaed Kunde Were till beste och udj behold dend tid deris Sl: broder döde, Item och at Suaris til billighed Jordens dörchelse och NedWinding for Saa megit förend hans död kunde Were Saaed, Och Naar det aff enten partterne Worder Specificered och Nauffngiffuen med behörlig forklaring, huor megit det kand haffue vered /: Som ey endnu scheid :/ gaaes da derom Widere till fuldkomen Endeligh: som Retten kand medføre -

(fol. 104a) Welædle h^r Amptmand Sr Mathias Tönsberg lod tingliuse it schiöde aff fogden Sr Christen Christensen till han: udsteed paa en pladtz i Hole prestegield Nemblig Domholt som Johan Tommesen paaboer schyllende it halff schippund tunge med böxsell, dat: 16 April: 1680.

SKATTETING 1. DESEMBER 1680 PÅ TANBERG I NORDERHOV

Dend 1 Decembr: holtis almindelige schatte ting paa Tandberrig tingstue i Nördrehougs prestegield paa Ringerige War offuer uerendis Ko: Ma: fouget Sr Christen Christensen, Sambt effter^{ne} Laugrettis mend Nemblig Erich Ourdall, Jens Wessetrud, Anund Hougnrud, Ole Schoug, Biörn Flechesöff och Ole Amundrud, Sambt Meenige tingalmuffue.

Huor da Ermelte Ko: Ma: fouget for almuffuen lod oplæse och forkynde forindbe^{te} Ko: Ma: Naad^t paabud om Consumption och folcheschatt. = Item den order fra Rente Cammeret om alle benaadinger och friheders opheffuelse Som forindbemelt.

Ermelte Ko: Ma: fouget Sr Christen Christensen lod nu her paa tinget for almuffuen oplæse Sin Restandz paa Kongl: schatter och Rettighed her aff Nördrehougs prestegield som effter Specification och Mandtall Bedrager for Nerverende aar 1680 till -
och Restands for forige Aaringer till -

SKATTETING 2. DESEMBER 1680 PÅ TANBERG I NORDERHOV

Dend 2 Decembr: Holtis atter almindelige schatteting paa Tandberg tingstue i Nördrehougs prestegield, War offuer uerendis Ko: Ma: fouget Sr Christen Christensen Sambt effter^{ne} Tolff Laugrettis mend som med det same betiendte Retten udj dend Sag med den fange som kalder Sig Hans Tiöstelsen :/ Nemblig Halduor Braag, Jens Norby, Jacob Aschesrud, Alff Gundersby, Rasmus Weysteen Harrald Fraag, Niels Berger, Biörn Fleche=söuff, Harald Wager, Gulbrand Vltued (fol. 104b) Steener Marigaard och Truls Aaserud med sambt ting almuffue flere.

Huor da Ermelte Kongl: Ma: fouget Sr Christen Christensen lod udj Retten fremføre dend for^{ne} fange /: som kalder Sig Hans Tiöstelsen :/ Item ochsaa for Retten fremstilled dend persohn Ole Christophersen Som Ragnild Christophers datter udj Sin proufning om melder at war hos verende dend tid denne fange talde di bespottelige ord Imod Gud. = Huilchen for^{ne} Ole Christophersen effter aflagde bogeræed derom prouffued saaledis, at hand kom gaaendis Ind i Sören Horums Stue i forleden Waar da denn fange war der inde hos Söffren Horums quinde Ragnild Christophersdatter och Snached med hende, da hörde hand denne fange /: som nu kalder Sig Hans Tiöstelsen :/ at hand Sagde: Jeg tiener indted wor Herre, Jeg tiener fanden det er en braff mand at tiene. Hörte ochsaa at hand truede en liden gente som hand hafde med Sig, och sagde Jeg faar hende aldrig fra mig, Jeg schall dog Slaa hende Ihiell en gang, Jeg har slaged saa mangen Een Ihiell med denne Staff saa faar ieg giöre med denne vessle fyrke ochsaa; Widere Sagde hand Sig ey derom haffue at prouffue,

Der effter bleff Ko: Ma: fouget tilspurdt om hand nu hafde videre udj denne Sagh till opliusing at fremstille eller forklare, Huor till hand Suarede Ney Mens begierede Rettens kiendelse derudj effter huis prouff, beuislighed och bekiendelse, derom allerede er passeret.

Da effter denne Sags Leylighed som med Mueligst flid er offuerueyed och forhördt, Och befunden at denne fange /: som udj förste bekiendelse kaldet Sig Ole Johansen, och Siden forwendt Sit Nauffn och kaldet Sig Hans Tiöstelsen :/ Sielff haffuer bekiendt och tilstaaed at hand wered Neruerende med udj och ved Holme Poels datters huus, da hun bleff (fol. 105a) Myrdt, och Mercheligh beretted huorledis dermed tilgaaen, alligeuell hand Sig undschylt at samme v-dedische Mord och Röffueri ey er scheid wed han: Mens ved trej andre hans medfölgere Naufnlig Tosten Johansen, Niels Hansen och Een ved Naufn Ambrus, aff huilche dog ingen er bragt her i Retten tilstede,

For det andet, aff Ragnild Christophers datters sambt Ole Christophersens och Bersuend Andersens prouffning om hans Wederstyggelege och bespottelige ord Imod Gud och hans helige ord, Huormed hans egen bekiendelse och moxsen kommer offuerEens i det hand aldellis Indted er bekiendt om Guds frycht eller hans Saligheds Sag, Saa følger det well gierne derpaa, at den som er vden Gud och Guds frycht, er aller nermest till Slemme och v-dedische gierninger at öffue och begaa; = Mens som der formeenis och aff adtschilige folch foregiffuis at hand ey schulle vere ved sin fulde fornufft och forstand /: Som well och Wille Sluttes aff nogle Vnderschiedlige hans v-offuerEens kommende beretning och bekiendelse :/ Saa kand wi iche finde Slige höye sager at henhöre till Voris dom och schiönsomhed Mens Eragter och formeener at des paakiendelse till den höyere ærwerdige geistlige Rett henhörer, Huorheden wi det herued Remitterer, Wed Inderlige Ønsche at Gud Wille opliuse den Rette Sandhed till den schyldiges lidelse och v-schyldiges befrielse etc:

Engebrit Hesselberg lod tingliuse en affstaaelse aff Sr Daniell Knoff paa en f:ring tunge i Kletten med böxsell, dat: 28 febr: 1679.

Peder Söffrensen Mos af Bragenes /: ved Gunder Söffrensen :/ lod tingliuse it forpachtningsbreff aff Ingeborg Hansdatter paa en halff Saug i Hönnefos med des behörig Reedschab, Same breff er dateret d: 10 octobr: 1676.

RETTERGANG 11. DESEMBER 1680 PÅ TANBERG I NORDERHOV

(fol. 105b) Dend 11 decembr: bleff Retten betiendt paa Tandberrig tingstue i Nördrehougs prestegield paa Ringerige, War offuer verendis böigde lensmanden Halduor Settrang Sambt

effter^{nc} Laugrettis mend Nemblig Gunder Gaunum Ole Siffuersen Wager, Jacob Lij, Rasmus Weisteen Erich Tandberg och Hans Gullerud;

Huor da Welfornehme mand Pouell Tostensen aff Christiania i Rette Producered en Rigens Citation aff dato 5 9br: sidstleden huorued hand hidCitered Pouell Keisen Spaalen formedelst hand schall haffue aawirchet, Nedhugget och opbrendt en stor andeell schouff paa hans odels eyendom liggende vnder hans gaard Bratvold i Jeffnagers Sougn paa Hadeland, formeene hand derfor tilbörlig bör lide och Stande till rette, = Item hidsteffnt Jacob Lut at Suare till om hand han: nogen böxsell Seddell paa same schouf och eyendom meddeelt effter derom samme Stefnings videre Indhold och medför etc:

Indsteffnte Pouell Keysen möette Sielff udj rette och Indgaff en videmeret Copie vnder foug- dens Sr Christen Christensens haand, aff forig fouget Sr Jacob Lutz till han: udstedde böxsell Seddell paa Katnos och Kalffuehougen, dat: 24 May 1662.

Dereffter fremlagde Pouell Tostensen it prouffs breff aff Bendt Pedersen Sorenschriffuer Hadeland udsted aff for^{nc} Aasteed d: 8 Julij 1680 med endell derudj Indfördte Documenter och besigtelser etc:

Item fremlagde Pouell Tostensen Sit schriffblig Indleg och protestation, dat: 9 Hujus.

Jacob Lut som ochsaa Indsteffnt till hans böxsellseddell at Suahre, mötte ey tilstede, ey heller nogen paa hans Weigne, Och bleff ey Widere paa enten Sider i Retten Indgiffuen. Mens Citanten Pouell Tostensen formodet dom i Sagen effter forindfördte hans Protestation och Indgiffuende,

Dog till Sagens offuer veyelse och betrachtning bleff der med Pouell Tostensens tilladelse och beuilling opsatt till Neste almindelige Sage ting Effter Juell.

Mons^f Laurs Laursen aff Bragenes ved hans befuldmegtigede Jörgen Laursen lod Indgiffue en (fol. 106a) Rigens Citation af dato 6 april 1680. ved huilchen hand ladet hidCitere Ellen Sl: Jon Saugmesters ved Hönnefos sambt hendis Sön Jens Jonsen, först angaaende giæld Sl: Jon Saugmester till han: schyldig, 2. for Hans och Anders Jacobsens Saug hand aff misagt schall ladet opbrende, 3. for en bekiendelse hun med for^{nc} Sin Sön tilforn giordt och de Siden vill fra gaa etc: med Widere same Stefnings bemeld;

Jörgen Laursen der effter indgaff Sin fuldmagt aff Sr Laurs Laursen till same Sager at i Rette söge paa hans Veigne, dat: 25 7br: 1680.

Forindbemelte Jens Jonsen paa egen och Sin Moders weigne mötte i rette till Sagen och Steffnemaalet at Suahre och Indgaff Sit schriffblig Indleg dat: 22 7br: 1680.

Angaaende dend förste post udj Steffningen till des forklaring Indgaff Mons^f Jörgen Laursen en Sr Laurs Laursens Reining paa huis Jon Amundsen Saugmester aff han: och hans tiener bekommed bedragende till - 41 Rdr 2 ort 11 s: och derpaa at Vere betalt - 10 dlr 3 ort, och at Reste - 30 dlr 3 ort 11 s: Huilched med hans haands vnderschrift Testesis.

Jens Jonsen bleff tilspurdt om hand Kunde benegte noget aff det som i samme Reining er Indfört Huortill hand Suarede at hand ey benegter det der udj Indfördte Jo at Vere bekommed, Mens hand Siger at hans Sl: fader hafde Reining derimod med arbeid och deslige, Huilchen gienreining hand Sagde Sig nu ey at medhaffue efftersom dend er beliggendis udj Sl: Hans Hansens boe paa Bragenes och Ellers derom Widere Refferer Sig till Sit Indleg. = Jörgen Laursen derimod Protestered, at effterdj hand haff^f hafft Tid och Respiit Noch Siden Steffningen er forkyndt, at bringe till veye huad hand till affbeuisning kunde haffue War hans paa-

stand, at samme fordrende giæld och tilforaarsagelig omkostning (fol. 106b) burde betales vden videre ophold eller forwending,

Mens efftersom Jens Jonsen beraaber Sig paa gienreining till afbeuisning och denne Sag och Sögning ey förend nu vered udj Rette, Saa kunde han: iche Veigres nogen Respiit till at i Rette forschaffe hans gienreining, och det till Nesthollende almindelige Sageting offuer Julen. Och om det da ey i rette forschaffes, da at Erwartte rettens kiendelse effter det allereede i Retten Produceret er.

Till samme tid beroer ochsaa med di andre tuende poster i samme Steffning, och Synderlig om den tredie post och med des Prouffs förelse at foretages Neste sögnedag effter den almindelige tingdag.

Claus Dinesen schredder Indgaff en fuld magt aff Hans Laursen paa Bragenes dat: 18 decembr 1679 Huoreffter hand i Rette fordred dend en Sag om en Reining Imod Monsr Jörgen Laursen som Hans Laursen Sielff udj Rette sögt och Imod han: Indgiffuen paa tinget d: 16 decembr: 1679 Huilked hidtill med parternis Consent haffuer Huilet.

Wederpartten Jörgen Laursen mötte och Indstilled Sig i Rette till samme Sag at Suahre, och först udj rette Producered Een Contract Imellum Si: Johan Snell och Si: Claus Pedersen Sambt Hans Laursen angaaende bordhandling, dat: 17 Junij 1648. Noch indgaff en Hans Laursens udgiffne quitering eller beuis paa annammede bord och andet aff Johan Snell bekommed till - 639 dlr 1½ ort, dat: 24 febr: 1649. Och for det Sidste Indgaff Jörgen Laursen Sin gienreining och schriftlig Protestation dat: i dag.

Widere aff parterne paa enten Sider bleff ey indgiffuen eller paaberaabt Mens paa begge Sider fordred dom i Sagen, och som dagen nu ey till des endtschab Kunde tilstreche da er samme Sag optagen till Nesthollende ting her effter etc:

RETTERGANG 14. DESEMBER 1680 PÅ GOMNES I HOLE

(fol. 107a) Dend 14 decembr: bleff Rettens betiendt paa Gomnes tingstue i Hole prestegiæld med effter^{ne} Laug rettismend Nemblig, Jull Rud, Christen Gomnes, Torbiörn Börger Anders Aasterud, Anders Biörnstad och Christopher Feker,

Huorda for Welfornehme Mand Povell Tostensen aff Christiania Sig i retten fremstilled och igien i rette fordred dend fra Nestaffuigte 7 Octobr: till i dag opsatte Sag Imellum han: paa den Eene: och Ko: Ma: fouget Sr Christen Christensen Sambt h^r Justitiarius velædle Sr Christian Lund paa den anden Side, Huilchen opsettelses beschriffuelse hand nu udj Rette Producered;

Noch fremlagde Pouell Tostensen en videmered Copie /: vnder Nils Laursens och Hans Tostensens hender :/ aff Christen Christensens till Sr Lundius udstedde böxsell Zeddell dat: 12 decembr: 1676.

Det forhen Producerte prouffsbreff, Sambt den beschichelse som udj opsettelsen bemeldis War och nu udj Retten tilstede;

Wederparten Sr Christen Christensen War och Sielff udj Retten tilstede till Wedermaalstale; och Indgaff en böxsell Seddell som forig fouget Jacob Lut haffuer till Pouell Andersen finde udsteed paa Katnos och Kalfuehafuen dat: 24 May 1662. Paa Samme böxsell Seddell Sagde Christen Christensen at hand Sin böxsellSeddell haffuer Funderet, och effter samme böxsell

Zeddell som hand saaledis funden for Sig, Haffuer hand ey andet kunde vide end samme pladtzer Haff^f ligget och tilhört Ringeriges eyedeler.

Der imod beretted Pouell Tostensen at Katnos er ey andet end it fischevand, som ligger i schilned Imellum Ringerige och (fol. 107b) Hadeland, Saa at Ringerigs eyedeler gaar paa den Eene, och Hadelands eyedeler paa den anden Side aff samme Wand, Mens KalffueHaugen schall vere beliggende vngefehr halfftredie fierding i Sydoust der fra och grendser till Sandvngschouff.

Widere fremlagde Pouell Tostensen Sit schriftlig Indleg, dat: 9 Hujus.

Christen Christensen derimod Referered Sig till for^{ne} Jacob Lutz böxsell Seddell Som giffued Han: anledning till den böxsel Zeddell hand udgiffued, Saa hand formeener Sig ingen v-ret derudj at haffue giordt och formeener Sin udstedde böxsell Seddell at Were louglig efftersom hand ey andet bortböxslet end det som hörer till Ringeriges Eyedeler.

Widere bleff nu ey udj Sagen Indgiffuet eller forklared, Mens med begge partters Consent opsatt och forflöt till Neste Almindelige Sageting effter Jull, Med forhaabning de des forinden same Stridighed i Mindelighed affstiller, Huis iche schee kand, da Rettens kiendelse at Erwartte etc:

REGISTRE

Forkortelser

Nh = Norderhov hovedsokn, Hg = Haug anneks, Lun = Lunder anneks, Åd = Vikar anneks i Ådalen.

Ho = Hole hovedsokn, Tyr = Tyrstrand anneks. Chra = Christiania. Brag = Bragernes.

De nedre delene av Ådalen og Soknedalen hører til Norderhov hovedsokn.

PERSONREGISTER ORDNET ETTER FORNAVN

- Alv Amundsen Lo (Hg) 14, 16
Alv Bili (Ho) 45
Alv Gundersby (Hg) 51
Alv Hval (Hg) 30, 32
Alv Hårum (Ho) 22, 44
Ambjørn Modalen (Lun) 39
Ambros, angitt drapsmann 41-42, 52
Amund Grefsen (Aker) 31
Amund Honerud (Hg) 51
Amund Løken (Aker?) 31-32
Amund Veksal (Nh) 9, 39-40
Anders Alne (?) (Aker) 31
Anders Andersen Hengsle (Nh) 24, 27
Anders Aslaksrud (Hg) 16, 21
Anders Bjørnstad (Ho) 9, 54
Anders Brenne 33
Anders By (Ho) 5, 22, 50
Anders Eriksen Land (Lun) 13
Anders Frøn (Aker) 31
Anders Fugleli, sagmester ved Hønefossen 14-15
Anders Færden (Hg) 38
Anders Hallingby nedre (Nh) 19
Anders Hansen Tåsen (Aker) 31, 35
Anders Hårum (Ho) 23
Anders Jacobsson (Brag) 27, 44, 53
Anders Jakobsen, sagmester ved Hønefossen 14-15
Anders Jørnsen 13
Anders Larsen 30
Anders Nielsson Moss (Brag) 24
Anders Nilsen 12
Anders Olsen, tømmerhandler (Strømsø) 12
Anders Oppegården (Lun) 10
Anders Rud (Ho) 6, 50
Anders Simonsson, hospitalsforstander (Chra) 8, 23
Anders Ågårdslia, finne (Ho) 33
Anders Åsterud (Tyr) 54
Anne Hansdatter (Brag) 13
Anne Jammerdal (Hg) 16
Auen Bjørke (Ho) 22-23
Bendiks Tranby (Lun) 39
Bent Pederssøn, sorenskriver (Hadeland) 16, 53
Bersvend Andersen Setrang (Hg) 42-43, 52
Berte Gundersdatter Berg (Lun) 4
Berte Løksdatter, tj. på Bjørke (Ho) 23
Berte Mikkeltdatter, besovet kvinne (Hg?) 11
Bjørn Flekshaug (Hg) 30, 36, 51
Botolv Sogn (Aker) 31
Børge Berger (Jevnaker) 16-18, 27-29
Baard Olsen ved bruket, sagfogd (Nh) 9
Christen Christenssøn, fogd 3, 5-8, 9-11, 18, 19, 20, 21, 22, 29, 36-37, 41, 42, 43, 44, 47-49, 50, 51-52, 53, 54-55
Christen Gomnes (Ho) 6, 29, 43, 44, 47, 54
Christen Hårum (Ho) 9
Christen Refstad (Aker) 31
Christen Rørvik (Ho) 6
Christen Stillesøn (Brag) 10
Christen Trondsen Utvika, korporal (Ho) 8
Christian Lund, kanselliråd og justitiarius 29-30, 36-37, 47-48, 54
Christian Persen Stadum (Ho) 50-51
Christoffer Alvsen Bili (Ho) 6, 45, 47
Christoffer Fekjær (Ho) 6, 44, 54
Christoffer Frøyhov (Ho) 8
Christoffer Gomnes (Ho) 29, 44, 47
Christoffer Hallum (Nh) 9, 39, 48
Christoffer Mosenga (Ho) 7
Christoffer Røysing (Nh) 9, 12, 41, 44
Christoffer sagmester 14-15
Christoffer Svendsen Tveita (Nh) 9, 13, 19
Christoffer Årvoll (Aker) 31
Claus Hanssøn, amtsskriver 41
Claus Pederssøn (Brag) 54
Daniel Knoph, overtollinspektør (Brag) 52
Edvard Frans Deplace, veimester (Brag) 18
Eggert Nygård (Aker) 31
Eilert Mogenssøn 18
Eivind "Loren", vel Lore (Ho) 36
Eivind Persen (Lun?) 4
Eivind Røysingeie (Nh) 16-17
Elin Jon sagmesters ved Hønefossen 53
Eline Andersdatter Ton (Hg) 42
Eline Nilsdatter Knestang (Hg) 42
Elling Helgesen, tidl. på Vik (Ho) 45, 47
Elling Oppegården (Lun) 10
Engebret Busterud (Åd) 20
Engebret Hesleberg (Nh) 52
Engebret Kittelsby (Hg) 31
Engebret Lo (Hg) 32
Engebret Vegstein (Nh) 3, 9, 13, 15, 24, 27, 30, 36
Erik Aurdal (Hg) 30, 36, 51
Erik Banner, (vise)stattholder 36, 41
Erik Henriksen finne (Lun) 39-40
Erik Jakobsen, sagmester ved Hønefossen 14-15
Erik Jakobsen, tjener (Brag) 24
Erik jemt 14-15
Erik Knutsen Kroksrud (Lun) 13
Erik Tanberg (Nh) 36-37, 38, 42, 44, 53
Frederik III, konge 30

Fredrik Lundesgården (Lun) 3
 Fredrik Mikkelsen (Nh) 11
 Gjertrud Persdatter (Lun?) 4
 Gjurd Rud (Ho) 22, 29, 44, 46, 54
 Gudbrand Auren (Hg) 14-15
 Gudbrand Berger (Jevnaker) 16
 Gudbrand Gjurdsen Vik (Ho) 45-47
 Gudbrand Gomnes (Ho) 5, 7, 29, 44, 47, 50
 Gudbrand Halvorsen Løken (Ho) 6, 45-46
 Gudbrand Hov (Hg) 16-17
 Gudbrand Olsen, tyv (Ho) 8
 Gudbrand Pjåkerud (Tyr) 22
 Gudbrand Setrang (Hg) 38
 Gudbrand Tonsen (Aker) 31
 Gudbrand Ulltveit (Nh) 51
 Gunder Andersen Dæli (Nh) 21
 Gunder Gagnum (Nh) 3, 9, 10, 13, 19, 24, 29, 36, 42, 53
 Gunder Hårum (Ho) 8, 23, 30, 32, 36-37
 Gunder Jonsen Berg nedre (Lun) 4, 13
 Gunder Klekken (Hg) 33
 Gunder Sørensen ved Hønefossen 6-7, 52
 Gunhild Jakobsdatter ved Hønefossen 24
 Gunvold Vik (Ho) 5, 45
 Guri Ole Henriksens ved Hønefossen 10-11
 Guttorm Trulssøn, borger (Brag) 10
 Halsten Eriksen Trandum (Eidskog/Chra) 45
 Halvor Auren, vel feilskrift for Harald
 Halvor Bråk (Nh) 3, 9, 13, 15, 27, 30, 36, 41, 42, 51
 Halvor Grimelund (Aker) 31
 Halvor Hjelmerud (Nh) 24, 26
 Halvor Lundstad (Hg) 14
 Halvor Løken (Ho) 46
 Halvor Nøkleby (Nh) 9
 Halvor Setrang, bygdelenmann (Hg) 24, 38, 39, 48, 52
 Halvor Tollevsøn (Brag) 6, 12
 Hannibal Sehested, fhv stattholder 32
 Hans Gullerud (Nh) 53
 Hans Hanssøn (Brag) 10, 21, 48-49
 Hans Hanssøn, salig (Brag) 20, 21, 38, 48, 53
 Hans Hanssøn, landkommissær 41, 43, 50
 Hans Kaas, kommissær 5, 10
 Hans Lauridssøn (Brag) 13, 48-49, 54
 Hans Løken (Ho) 6, 50
 Hans Nielssøn, salig fogd 30
 Hans Nilsen Bestum, bygdelenmann (Aker) 30
 Hans Pederssøn Macherup (Chra) 11
 Hans Persen By (Ho) 50
 Hans Rasmussøn, fhv fogd 30, 36
 Hans Rua (Hg) 16-17
 Hans Rødtvet (Aker) 31
 Hans Sogn (Aker) 31
 Hans Thorstenssøn (Chra) 54
 Hans Tjøstelsen 38, 41-42, 43, 51-52
 Hans Vestby (Chra) 37
 Harald Auren (Hg) 14-15, 32
 Harald Frok (Nh) 10, 38, 51
 Harald Vaker (Nh) 10, 12, 13, 24, 28, 51
 Helge Berg (Lun) 9
 Hellaug Fjell (Ho) 22, 43-44
 Henrik Bjørge 14-15
 Henrik Holst, sageier 26
 Henrik Persen By (Ho) 50
 Henrik Storøya, tidl. på Borgen (Ho) 45, 47
 Henrik Ågårdslia, finne (Ho) 33, 35
 Holme Paalsdatter, drapsoffer (Hg) 38, 41-42, 52
 Hovord Mo (Ho) 22, 29
 Haaken Frøn (Aker) 31
 Ingeborg Hansdatter (Brag) 10, 21, 48-49, 52
 Ingeborg Mattisdatter (Ho) 8
 Ingeborg Veme (Nh) 3
 Ingeløv Knutsdatter Heggen (Nh) 13, 19
 Inger klokkers (Nh) 11
 Inger Stadum (Ho) 50-51
 Ingrid Paalsdatter Stiksrud (Hg) 30, 35
 Iver Enger (Åd) 20, 38
 Iver Hjelle (Nh) 11, 28
 Iver Sinsen (Aker) 31
 Jacob Bertelssøn, fhv sorenskriver 13, 19, 46-47
 Jacob Luth på Helgeland (Ho) 12, 18, 29, 30, 37, 40, 53, 54-55
 Jacob Sørenssøn (Brag) 10
 Jakob Askilrud (Hg) 51
 Jakob Li (Nh) 3, 9, 24, 28, 30, 33, 53
 Jakob Olsen Heggen (Nh) 13, 19
 Jan, se Johan
 Jens Andersen, tømmerhandler (Strømsø) 12
 Jens Carstenssøn, fogdens fullmektig 4-5, 36-37, 48-49
 Jens Grønvoll (Nh) 19
 Jens Jonsen ved Hønefossen 53-54
 Jens Li (Nh) 32
 Jens Nielssøn, fhv sorenskriver 46
 Jens Nielssøn Solgaard, prokurator 36
 Jens Nordby (Nh) 10, 19, 30, 36, 51
 Jens sagmester på Heieren (Nh) 14-15
 Jens Sass (Ho) 7, 8
 Jens Sørum (Nh) 39, 48
 Jens Vesetrud (Hg) 41, 42, 51
 Jochum Friedrich Jahn (Brag) 10, 44
 Johan Bøchman (Brag) 48
 Johan Garmann 31-35
 Johan Horsens 36
 Johan Schnell (Ho) 54
 Johan Tomassen (Ho) 7, 51
 Johannes Egge (Nh) 28, 39, 44
 Johannes Grønvoll (Nh) 19
 Johannes Strande (Åd) 21
 Johannes Svarstad (Ho) 5, 7, 44, 47
 Jokum Skøyen (Aker) 31
 Jon Amundsen sagmester ved Hønefossen 53
 Jon Gundersen Berg nedre (Lun) 3-5, 9, 13
 Jon Haga (Nh) 10, 28
 Jon Klekken (Hg) 12
 Jon Opperud (Hg) 38
 Jon Simensen Hønen (Hg) 10
 Jon Sjørvoll (Nh) 12, 30
 Jon Vågård (Hg) 10, 16, 48
 Jonas Christensen, lagmannens tjener 39-40

Jost Hauge (Aker?) 32
 Jul, se Gjurd
 Jørgen Lauridsson på Hønen (Hg) 5, 12, 13, 14-15, 16-18, 24-27, 28-29, 36, 53-54
 Jørgen Philipsson, lagmann 14-15, 16-17, 28-29, 39-40
 Karl Halvorsen Bergsund (Åd) 20, 21, 24-27
 Kirsten Tønsberg salige Niels Tollers (Chra) 32, 50
 Kittil Berg (Lun) 4
 Kittil Garhammer nordre (Nh) 39-40
 Kittil Olsen Ramstad (Sigdal) 22
 Klaus Bili skomaker (Ho) 46
 Klaus Dinessen skredder ved Hønefossen 13, 54
 Klaus Mikkelsen ved Hønefossen 26
 Knud Olufsson (Riber) (Brag) 49
 Knut Berggarden (Tyr) 22
 Knut Bjørnstad (Nh) 3, 12, 30, 36
 Knut Bårnås (Lun) 40
 Knut Eriksen Hesleberg (Nh) 14-15
 Knut Halvorsen Leine (Ho) 50
 Knut i Koven ved Hønefossen 42
 Knut Leine, den eldre (Ho) 5, 7, 22, 29
 Knut Olsen 24, 27
 Knut Somdalen (Nh) 21, 24
 Knut Tranby (Lun) 39
 Knut Ullern (Ho) 44
 Knut Ulvsen Bøle (Eggedal) 4
 Knut Ve (Nh) 39
 Knut Veien (Nh) 19, 48
 Lage Persen, fogdetjener (Ho) 30
 Lars Bergsund (Åd) 20
 Lars Huseby (Aker) 34
 Lars Olsen Brørby (Jevnaker) 16
 Lars Onsaker, bygdelenmann (Ho) 6, 7, 8, 29, 44, 47-48, 50, 51
 Lars Rakkestad (Nh) 30, 36, 41, 42
 Lars Sjurson i Piperviken (Chra) 30, 34
 Lars Somdalen (Nh) 24
 Lars Vegstein (Nh) 3, 9, 13, 15, 19, 24, 27, 44
 Lasse Dypendal (Nh) 36-37
 Laurids Bøyessøn, sorenskriver (Aker) 30-31
 Laurids Christenssøn, assesssor og lagmann 18, 29
 Laurids Jacobssøn, president (Brag) 29
 Laurids Lauridsson (Brag) 24, 26, 39, 48-49, 53
 Laurids Olufsson (Brag) 12
 Laurids Simonsson (Brag) 48-49
 Levor Sessrud (Lun) 39
 Mads Klekken (Hg) 32-33
 Mads Lerberg (Nh) 39, 41, 44
 Mads Trulsson (Chra) 29-37
 Malene Østensdatter (Hg) 24-25
 Malte Kittelsby (Hg) 19
 Mari Hungerholt (Ho) 43
 Mari Haakensdatter ved Hønefossen 10-11
 Mari Rud (Ho) 46
 Marte Lundstad (Hg) 16-17
 Mattias Tonsberg, amtmann 5, 10, 41, 51
 Mattis Stubdal (Nh) 30, 33
 Mette Andersdatter, tj. på Hønen (Hg) 24-26
 Michel Claussøn 12
 Michel klokker (Nh) 11
 Mikkel finne på Krokskogen 34
 Mikkel Gile (Nh) 11, 21
 Mikkel Oppen (Nh) 9, 39-40
 Narve Halvorsen Veme (Nh) 9, 39-40
 Niels Enevoldsson (Chra) 31, 34
 Niels Lauridsson (Chra) 33-35, 54
 Niels Toller, salig assessor (Chra) 32, 50
 Nils Berger (Nh) 51
 Nils Follum (Nh) 39, 48
 Nils Hansen, angitt ransmann 41-42, 52
 Nils Persen ved Hønefossen, sagfogd 13, 24
 Nils sagmester ved Hønefossen 15
 Nils Viker (Åd) 21
 Nils Villadsen ved Hønefossen 24
 Olav, konge 28
 Ole Amundrud (Hg) 30, 36, 51
 Ole Andersen Bjørke (Nh) 21
 Ole Andersen Knestang (Hg) 14-15
 Ole Berg (Ho) 5, 7, 44, 50
 Ole Bjørke (Nh) 39
 Ole Christensen Mo (Ho) 45-46
 Ole Christoffersen ved Hønefossen 10-11
 Ole Christoffersen Hungerholt (Ho) 43, 52
 Ole Christoffersen Tåsen (Aker) 31, 35
 Ole Engebretsen Bråten (Nh) 7
 Ole Engebretsen Skog (Hg) 30-32, 34, 41, 42, 51
 Ole Eriksen Sevle (Nore) 4
 Ole Finnsen Tangen (Aker) 36
 Ole Fjulsrud (Ho) 6
 Ole Fyllingen fransos (Aker) 31, 34
 Ole Gudbrandsen Blakstveit (Åd) 20, 38
 Ole Hansen Gjesval (Ho) 6-7, 43, 44
 Ole Henriksen ved Hønefossen 10-11
 Ole Hovland (Lun) 3
 Ole Haakensen Bjørke (Ho) 22
 Ole Johansen, falsk navn 38, 41, 44, 53
 Ole Jonsen Veholt (Nh) 7, 12, 19, 28, 39
 Ole Kjos (Lun) 3
 Ole Klekken (Hg) 12
 Ole Knestang (Hg) 42
 Ole Olsen (Aker) 31
 Ole Olsen Leine (Ho) 50
 Ole Pukerud (Lun) 3
 Ole Rudsødegården, tidl. på Mo (Ho) 45, 47
 Ole Sjurson Vaker (Nh) 9, 19, 24, 29-30, 36, 44, 53
 Ole Skøyen (Hg) 15, 19, 28, 38, 39, 42
 Ole Stadum (Ho) 43, 44, 47
 Ole Stiksrud (Hg) 31
 Ole Sørnum (Nh) 39, 48
 Ole Vestern (Hg) 15, 28, 30, 36, 39
 Oluf Bentsson (Chra) 30, 33-36
 Otte Jacobssøn, sogneprest (Nh) 10, 11, 20, 21, 38
 "Ouffuen", se Auen
 Ove Juel, visestattholder 6, 43
 Peder Madsson, lagmannens tjener 16-17
 Peder Nielsson Kongsberg (Chra) 16-17, 27-29, 50
 Peder Rasmussøn på Hønen (Nh) 8, 23
 Peder Simonsson (Brag) 3, 9, 18, 38
 Peder Sørensson Moss (Brag) 50, 52

Per Berg (Hg) 12, 16
 Per Christoffersen (Aker) 31
 Per Ekornrud (Nh) 12
 Per Gjesval (Ho) 45
 Per Gundersen Berg (Hg) 11, 14, 33, 35
 Per Hallingby (Nh) 19
 Per Halvorsen Løken (Ho) 6, 45-46, 50
 Per Haug (Tyr) 43
 Per Jensen, fogdetjener (Ho) 30
 Per Knestang (Hg) 14-15, 16
 Per Skottland (Nh) 9, 39
 Per Trondsen 24-25
 Per Trondsen Myrstua (Ho) 22-23
 Per Østensjø (Aker) 31
 Povel Ibssøn (Chra) 30-32, 34-35
 Povel Thorstenssøn, borger (Chra) 37, 45-48, 53, 54-55
 Paal Andersen finne (Nh) 54
 Paal Gregersen (Lun) 39-40
 Paal Keisen på Spålen (Nh) 53
 Paal Klekken (Hg) 12
 Paal Kroksund (Ho) 6
 Paal Oppegården (Lun) 10
 Paal Persen ved Hønefossen 7
 Paal Sjursen 3-5, 13
 Paal Åsa (Nh) 10
 Ragnhild Christoffersdatter Hårum (Ho) 42-43, 52
 Rasmus Mikkelsen (Nh) 11
 Rasmus Vegstein (Nh) 10, 12, 15, 51, 53
 Rolv Hanssøn, fullmektig (Chra) 31
 Rolv Kimmerud (Modum) 45
 Rolv Nøkleby (Jevnaker) 16-17, 29
 Rønnert Knutsen Li (Ho?) 45-46
 Simen Olsen Egge (Hg) 14-15, 16
 Simen Olsen Slora (Nh) 16-17
 Siri Åsa (?) (Nh) 30
 Siri Mondatter Tveita (Nh) 39-40
 Sjur Gjesval (Ho) 6, 45
 Sjur Gomnes (Ho) 43-44
 Sjur Gundersen (Veme) (Nh) 3
 Sjur Trondsen 12
 Sjur Veksal (Nh) 9
 Stener Marigård (Hg) 21, 51
 Svend Andersen (Strømsø) 6
 Svend Haakensen Moen (Ho) 8
 Svend Olsen Tveita (Nh) 13, 19
 Søren Andersen, tjener (Brag) 24, 27
 Søren Hårum (Ho) 22, 33, 43, 44, 52
 Søren Kinch (Brag) 48
 Søren smed ved Hønefossen 14, 15
 Thomas Thomassøn (Strømsø) 29
 Tollef Gjesval (Ho) 6, 22, 44, 50
 Tollef Grefsrud (Tyr) 43
 Tollef Haug (Tyr) 43
 Tomas Tanberg (Nh) 13, 36-37
 Torbjørn Borgen (Ho) 44, 54
 Tord Christensen, sagfogd 24, 26-27
 Tore Blakstveit (Åd) 20, 38
 Tore Dæli (Nh) 10, 30, 36
 Tore Ullern (Aker) 34
 Torger Breien (Nh) 7, 8, 12, 28, 39
 Torger Halvorsen Trøgsle (Ho) 6, 45-46
 Torger Larsen 36
 Torger Nøkleby (Nh) 9
 Torger Vaker (Nh) 32
 Torger Øverby (Ho) 6, 22, 44
 Torkel Olsen Hønen (Nh) 22
 Torsten Gudbrandsen Hov (Hg) 14, 17
 Torsten Johansen fra Telemarken, angitt drapsmann 41-42, 52
 Torsten Modalen (Lun) 3, 39
 Trond Gundersen Hårum (Ho) 8, 22, 23, 30, 33, 36-37, 50
 Trond Sørum (Ho) 22
 Truls Gjermbu (Hg) 41
 Truls Narvesen Land (Lun) 3, 13
 Truls Semmen (Nh) 9
 Truls Åserud (Hg) 51
 Ulrik Frederik Gyldenløve, stattholder 32, 39, 41
 Villads Knutsen Trøgstad, bygdelensmann (Nh) 3, 10, 11, 13, 15-16, 21, 42, 47
 Villum Gudbrandsen Hov (Hg) 7, 14-15
 Vittikind Huus, lagmann (Chra) 5, 46
 Østen Alme (Hg) 16-17

PERSONREGISTER ORDNET ETTER GÅRDSNAVN/FARSNAVN/SLEKTSNAVN

- Alme, Østen (Hg) 16-17
Alne (?), Anders (Aker) 31
Amundrud, Ole (Hg) 30, 36, 51
Amundsen, Jon, sagmester ved Hønefossen 53
Andersdatter, Mette, tj. på Hønen (Hg) 24-26
Andersen, Jens, tømmerhandler (Strømsø) 12
Andersen, Paal, finne (Nh) 54
Andersen, Svend (Strømsø) 6
Andersen, Søren, tjener (Brag) 24, 27
Askilrud, Jakob (Hg) 51
Aslaksrud, Anders (Hg) 16, 21
Aurdal, Erik (Hg) 30, 36, 51
Auren, Gudbrand (Hg) 14-15
Auren, Harald (Hg) 14-15, 32
Banner, Erik, (vise)stattholder 36, 41
Bentssøn, Oluf (Chra) 30, 33-36
Berg, Berte Gundersdatter (Lun) 4
Berg, Helge (Lun) 9
Berg, Kittil (Lun) 4
Berg, Ole (Ho) 5, 7, 44, 50
Berg, Per (Hg) 12, 16
Berg, Per Gundersen (Hg) 11, 14, 33, 35
Berg nedre, Gunder Jonsen (Lun) 4, 13
Berg nedre, Jon Gundersen (Lun) 3-5, 9, 13
Berger, Børge (Jevnaker) 16-18, 27-29
Berger, Gudbrand (Jevnaker) 16
Berger, Nils (Nh) 51
Berggarden, Knut (Tyr) 22
Bergsund, Karl Halvorsen (Åd) 20, 21, 24-27
Bergsund, Lars (Åd) 20
Bertelssøn, Jacob, fhv sorenskriver 13, 19, 46-47
Bestum, Hans Nilsen, bygdelenmann (Aker) 31
Bili, Alv (Ho) 45
Bili, Christoffer Alvsen (Ho) 6, 45, 47
Bili, Klaus, skomaker (Ho) 46
Bjørge, Henrik 14-15
Bjørke, Auen (Ho) 22-23
Bjørke, Ole (Nh) 39
Bjørke, Ole Andersen (Nh) 21
Bjørke, Ole Haakensen (Ho) 22
Bjørnstad, Anders (Ho) 9, 54
Bjørnstad, Knut (Nh) 3, 12, 30, 36
Blakstveit, Ole Gudbrandsen (Åd) 20, 38
Blakstveit, Tore (Åd) 20, 38
Borgen, Henrik, nå på Storøya
Borgen, Torbjørn (Ho) 44, 54
Breien, Torger (Nh) 7, 8, 12, 28, 39
Brenne, Anders 33
Brørby, Lars Olsen (Jevnaker) 16
Bråk, Halvor (Nh) 3, 9, 13, 15, 27, 30, 36, 41, 42, 51
Bråten, Ole Engebretsen (Nh) 7
Busterud, Engebret (Åd) 20
By, Anders (Ho) 5, 22, 50
By, Hans Persen (Ho) 50
By, Henrik Persen (Ho) 50
Bøchman, Johan (Brag) 48
Bøle, Knut Ulvsen (Eggedal) 4
Bøyessøn, Laurids, sorenskriver (Aker) 30-31
Bårnås, Knut (Lun) 40
Carstenssøn, Jens, fogdens fullmektig 4-5, 36-37, 48-49
Christensen, Tord, sagfogd 24, 26-27
Christenssøn, Christen, fogd 3, 5-8, 9-11, 18, 19, 20, 21, 22, 29, 36-37, 41, 42, 43, 44, 47-49, 50, 51-52, 53, 54-55
Christensen, Jonas, lagmannens tjener 39-40
Christenssøn, Laurids, assessor og lagmann 18, 29
Christoffersen, Ole, ved Hønefossen 10-11
Christoffersen, Per (Aker) 31
Claussøn, Michel 12
Deplace, Edvard Frans, veimester (Brag) 18
Dinessen, Klaus, skredder ved Hønefossen 13, 54
Dypendal, Lasse (Nh) 36-37
Dæli, Gunder Andersen (Nh) 21
Dæli, Tore (Nh) 10, 30, 36
Egge, Johannes (Nh) 28, 39, 44
Egge, Simen Olsen (Hg) 14-15, 16
Ekornrud, Per (Nh) 12
Enevoldssøn, Niels (Chra) 31, 34
Enger, Iver (Åd) 20, 38
Fekjær, Christoffer (Ho) 6, 44, 54
Fjell, Hellaug (Ho) 22, 43-44
Fjulsrud, Ole (Ho) 6
Flekshaug, Bjørn (Hg) 30, 36, 51
Follum, Nils (Nh) 39, 48
Frok, Harald (Nh) 10, 38, 51
Frøn, Anders (Aker) 31
Frøn, Haaken (Aker) 31
Frøyhov, Christoffer (Ho) 8
Fugleli, Anders, sagmester ved Hønefossen 14-15
Fyllingen, Ole fransos (Aker) 31, 34
Fården, Anders (Hg) 38
Gagnum, Gunder (Nh) 3, 9, 10, 13, 19, 24, 29, 36, 42, 53
Garhammer nordre, Kittil (Nh) 39-40
Garmann, Johan 31-35
Gile, Mikkil (Nh) 11, 21
Gjermbu, Truls (Hg) 41
Gjesval, Ole Hansen (Ho) 6-7, 43, 44
Gjesval, Per (Ho) 45
Gjesval, Sjur (Ho) 6, 45
Gjesval, Tollev (Ho) 6, 22, 44, 50
Gomnes, Christen (Ho) 6, 29, 43, 44, 47, 54
Gomnes, Christoffer (Ho) 29, 44, 47
Gomnes, Gudbrand (Ho) 5, 7, 29, 44, 47, 50
Gomnes, Sjur (Ho) 43-44
Grefsen, Amund (Aker) 31
Grefsrud, Tollev (Tyr) 43
Gregersen, Paal (Lun) 39-40
Grimelund, Halvor (Aker) 31
Grønvoll, Jens (Nh) 19
Grønvoll, Johannes (Nh) 19
Gullerud, Hans (Nh) 53
Gundersby, Alv (Hg) 51
Gundersen, Sjur på Veme (Nh) 3

Gyldenløve, Ulrik Frederik, stattholder 32, 39, 41
 Haga, Jon (Nh) 10, 28
 Hallingby, Per (Nh) 19
 Hallingby nedre, Anders (Nh) 19
 Hallum, Christoffer (Nh) 9, 39, 48
 Hansdatter, Anne (Brag) 13
 Hansdatter, Ingeborg (Brag) 10, 21, 48-49, 52
 Hansen, Nils, angitt ransmann 41-42, 52
 Hanssøn, Claus, amtsskriver 41
 Hanssøn, Hans (Brag) 10, 21, 48-49
 Hanssøn, Hans, salig (Brag) 20, 21, 38, 48, 53
 Hanssøn, Hans, landkommisær 41, 43, 50
 Hanssøn, Rolv, fullmektig (Chra) 31
 Haug, Per (Tyr) 43
 Haug, Tollev (Tyr) 43
 Hauge, Jost (Aker?) 32
 Heggen, Ingeløv Knutsdatter (Nh) 13, 19
 Heggen, Jakob Olsen (Nh) 13, 19
 Heieren, Jens sagmester (Nh) 14-15
 Helgeland, Jacob Luth, se Luth
 Helgesen, Elling, tidl. på Vik (Ho) 45, 47
 Hengsle, Anders Andersen (Nh) 24, 27
 Henriksen, Erik, finne (Lun) 39-40
 Henriksen, Ole, ved Hønefossen 10-11
 Hesleberg, Engebret (Nh) 52
 Hesleberg, Knut Eriksen (Nh) 14-15
 Hjelle, Iver (Nh) 11, 28
 Hjelmerud, Halvor (Nh) 24, 26
 Holst, Henrik, sageier 26
 Honerud, Amund (Hg) 51
 Horsens, Johan 36
 Hov, Gudbrand (Hg) 16-17
 Hov, Torsten Gudbrandsen (Hg) 14, 17
 Hov, Villum Gudbrandsen (Hg) 7, 14-15
 Hovland, Ole (Lun) 3
 Hungerholt, Mari (Ho) 43
 Hungerholt, Ole Christoffersen (Ho) 43, 52
 Huseby, Lars (Aker) 34
 Huus, Vittikind, lagmann (Chra) 5, 46
 Hval, Alv (Hg) 30, 32
 Hønen, Jon Simensen (Hg) 10
 Hønen, Jørgen Lauridssøn, se Lauridssøn
 Hønen, Peder Rasmussøn, se Rasmussøn
 Hønen, Torkel Olsen (Nh) 22
 Haakensdatter, Mari, ved Hønefossen 10-11
 Hårum, Alv (Ho) 22, 44
 Hårum, Anders (Ho) 23
 Hårum, Christen (Ho) 9
 Hårum, Gunder (Ho) 8, 23, 30, 32, 36-37
 Hårum, Ragnhild Christoffersdatter (Ho) 42-43, 52
 Hårum, Søren (Ho) 22, 33, 43, 44, 52
 Hårum, Trond Gundersen (Ho) 8, 22, 23, 30, 33, 36-37, 50
 Ibssøn, Povel (Chra) 30-32, 34-35
 Jacobssøn, Anders (Brag) 27, 44, 53
 Jacobssøn, Laurids, president (Brag) 29
 Jacobssøn, Otte, sogneprest (Nh) 10, 11, 20, 21, 38
 Jahn, Jochum Friedrich (Brag) 10, 44
 Jakobsdatter, Gunhild, ved Hønefossen 24
 Jakobsen, Anders, sagmester ved Hønefossen 14-15
 Jakobsen, Erik, sagmester ved Hønefossen 14-15
 Jakobsen, Erik, tjener (Brag) 24
 Jammerdal, Anne (Hg) 16
 Jensen, Per, fogdetjener (Ho) 30
 Johansen, Ole, falsk navn 38, 41, 44, 53
 Johansen, Torsten, fra Telemarken, angitt drapsmann 41-42, 52
 Jonsen, Jens, ved Hønefossen 53-54
 Juel, Ove, visestattholder 6, 43
 Jørnsen, Anders 13
 Keisen, Paal, på Spålen (Nh) 53
 Kimmerud, Rolv (Modum) 45
 Kinch, Søren (Brag) 48
 Kittelsby, Engebret (Hg) 31
 Kittelsby, Malte (Hg) 19
 Kjos, Ole (Lun) 3
 Klekken, Gunder (Hg) 33
 Klekken, Jon (Hg) 12
 Klekken, Mads (Hg) 32-33
 Klekken, Ole (Hg) 12
 Klekken, Paal (Hg) 12
 Knestang, Ole (Hg) 42
 Knestang, Ole Andersen (Hg) 14-15
 Knestang, Eline Nilsdatter (Hg) 42
 Knestang, Per (Hg) 14-15, 16
 Knoph, Daniel, overtollinspektør (Brag) 52
 Kongsberg, Peder Nielssøn (Chra) 16-17, 27-29, 50
 Koven, Knut, ved Hønefossen 42
 Kroksrud, Erik Knutsen (Lun) 13
 Kroksund, Paal (Ho) 6
 Kaas, Hans, kommissær 5, 10
 Land, Anders Eriksen (Lun) 13
 Land, Truls Narvesen (Lun) 3, 13
 Larsen, Anders 30
 Larsen, Torger 36
 Lauridssøn, Hans (Brag) 13, 48-49, 54
 Lauridssøn, Jørgen, på Hønen (Hg) 5, 12, 13, 14-15, 16-18, 24-27, 28-29, 36, 53-54
 Lauridssøn, Laurids (Brag) 24, 26, 39, 48-49, 53
 Lauridssøn, Niels (Chra) 33-35, 54
 Leine, Knut, den eldre (Ho) 5, 7, 22, 29
 Leine, Knut Halvorsen (Ho) 50
 Leine, Ole Olsen (Ho) 50
 Lerberg, Mads (Nh) 39, 41, 44
 Li, Jakob (Nh) 3, 9, 24, 28, 30, 33, 53
 Li, Jens (Nh) 32
 Li, Rønnert Knutsen (Ho) 45-46
 Lo, Alv Amundsen (Hg) 14, 16
 Lo, Engebret (Hg) 32
 "Loren", vel Lore, Eivind (Ho) 36
 Lund, Christian, kanselliråd og justitiarius 29-30, 36-37, 47-48, 54
 Lundesgården, Fredrik (Lun) 3
 Lundstad, Halvor (Hg) 14
 Lundstad, Marte (Hg) 16-17
 Luth, Jacob, på Helgeland (Ho) 12, 18, 29, 30, 37, 40, 53, 54-55
 Løken, Amund (Aker?) 31-32
 Løken, Gudbrand Halvorsen (Ho) 6, 45-46
 Løken, Halvor (Ho) 46

Løken, Hans (Ho) 6, 50
 Løken, Per Halvorsen (Ho) 6, 45-46, 50
 Løksdatter, Berte, tj. på Bjørke (Ho) 23
 Macherup, Hans Pederssøn (Chra) 11
 Madssøn, Peder, lagmannens tjener 16-17
 Marigård, Stener (Hg) 21, 51
 Mattisdatter, Ingeborg (Ho) 8
 Mikkelsdatter, Berte, besovet kvinne (Hg?) 11
 Mikkelsen, Fredrik (Nh) 11
 Mikkelsen, Klaus, ved Hønefossen 26
 Mikkelsen, Rasmus (Nh) 11
 Mo, Hovord (Ho) 22, 29
 Mo, Ole, nå på Rudsødegården (Ho) 45, 47
 Mo, Ole Christensen (Ho) 45-46
 Modalen, Ambjørn (Lun) 39
 Modalen, Torsten (Lun) 3, 39
 Moen, Svend Haakensen (Ho) 8
 Mogenssøn, Eilert 18
 Mosenga, Christoffer (Ho) 7
 Moss, Anders Nielssøn (Brag) 24
 Moss, Peder Sørenssøn (Brag) 50, 52
 Myrstua, Per Trondsen (Ho) 22-23
 Nielssøn, Hans, salig fogd 30
 Nielssøn, Jens, fhv sorenskriver (Ho) 46
 Nilsen, Anders 12
 Nordby, Jens (Nh) 10, 19, 30, 36, 51
 Nygård, Eggert (Aker) 31
 Nøkleby, Halvor (Nh) 9
 Nøkleby, Rolv (Jevnaker) 16-17, 29
 Nøkleby, Torger (Nh) 9
 Olsen, Anders, tømmerhandler (Strømsø) 12
 Olsen, Baard, ved bruket, sagfogd (Nh) 9
 Olsen, Gudbrand, tyv (Ho) 8
 Olsen, Knut 24, 27
 Olsen, Ole (Aker) 31
 Olufssøn (Riber), Knud (Brag) 49
 Olufssøn, Laurids (Brag) 12
 Onsaker, Lars, bygdelenmann (Ho) 6, 7, 8, 29, 44, 47-48, 50, 51
 Oppegården, Anders (Lun) 10
 Oppegården, Elling (Lun) 10
 Oppegården, Paal (Lun) 10
 Oppen, Mikkel (Nh) 9, 39-40
 Opperud, Jon (Hg) 38
 Pederssøn, Bent, sorenskriver (Hadeland) 16, 53
 Pederssøn, Claus (Brag) 54
 Persdatter, Gjertrud (Lun?) 4
 Persen, Eivind (Lun?) 4
 Persen, Lage, fogdetjener (Ho) 30
 Persen, Nils, ved Hønefossen, sagfogd 13, 24
 Persen, Paal, ved Hønefossen 7
 Philipssøn, Jørgen, lagmann 14-15, 16-17, 28-29, 39-40
 Pjåkerud, Gudbrand (Tyr) 22
 Place, de, se Deplace
 Pukerud, Ole (Lun) 3
 Paalsdatter, Holme, drapsoffer (Hg) 38, 41-42, 52
 Rakkestad, Lars (Nh) 30, 36, 41, 42
 Ramstad, Kittil Olsen (Sigdal) 22
 Rasmussøn, Hans, fhv fogd 30, 36
 Rasmussøn, Peder, på Hønen (Nh) 8, 23
 Refstad, Christen (Aker) 31
 Rua, Hans (Hg) 16-17
 Rud, Anders (Ho) 6, 50
 Rud, Gjurd (Ho) 22, 29, 44, 46, 54
 Rud, Mari (Ho) 46
 Rudsødegården, Ole, tidl. på Mo (Ho) 45, 47
 Russell, (Thomas) (Brag) 29
 Rødtvet, Hans (Aker) 31
 Rørvik, Christen (Ho) 6
 Røysing, Christoffer (Nh) 9, 12, 41, 44
 Røysingeie, Eivind (Nh) 16-17
 Sass, Jens (Ho) 7, 8
 Sax, se Sass
 Schnell, Johan (Ho) 54
 Sehested, Hannibal, fhv stattholder 32
 Semmen, Truls (Nh) 9
 Sessrud, Levor (Lun) 39
 Setrang, Bersvend Andersen (Hg) 42-43, 52
 Setrang, Gudbrand (Hg) 38
 Setrang, Halvor, bygdelenmann (Hg) 24, 38, 39, 48, 52
 Sevle, Ole Eriksen (Nore) 4
 Simonssøn, Anders, hospitalsforstander (Chra) 8, 23
 Simonssøn, Laurids (Brag) 48-49
 Simonssøn, Peder (Brag) 3, 9, 18, 38
 Sinsen, Iver (Aker) 31
 Sjursen, Lars, i Piperviken (Chra) 30, 34
 Sjursen, Paal 3-5, 13
 Sjørvoll, Jon (Nh) 12, 30
 Skog, Ole Engebretsen (Hg) 30-32, 34, 41, 42, 51
 Skottland, Per (Nh) 9, 39
 Skøyen, Jokum (Aker) 31
 Skøyen, Ole (Hg) 15, 19, 28, 38, 39, 42
 Slora, Simen Olsen (Nh) 16-17
 Sogn, Botolv (Aker) 31
 Sogn, Hans (Aker) 31
 Solgaard, Jens Nielssøn, prokurator 36
 Somdalen, Knut (Nh) 21, 24
 Somdalen, Lars (Nh) 24
 Spålen, Paal Keisen, se Keisen
 Stadum, Christian Persen (Ho) 50-51
 Stadum, Inger (Ho) 50-51
 Stadum, Ole (Ho) 43, 44, 47
 Stiksrud, Ingrid Paalsdatter (Hg) 30, 35
 Stiksrud, Ole (Hg) 31
 Stillessøn, Christen (Brag) 10
 Storøya, Henrik, tidl. på Borgen (Ho) 45, 47
 Strande, Johannes (Åd) 21
 Stubdal, Mattis (Nh) 30, 33
 Svarstad, Johannes (Ho) 5, 7, 44, 47
 Sørensen, Gunder, ved Hønefossen 6-7, 52
 Sørenssøn, Jacob (Brag) 10
 Sørums, Jens (Nh) 39, 48
 Sørums, Ole (Nh) 39, 48
 Sørums, Trond (Ho) 22
 Tanberg, Erik (Nh) 36-37, 38, 42, 44, 53
 Tanberg, Tomas (Nh) 13, 36-37
 Tangen, Ole Finnsen (Aker) 36

Thomassøn, Thomas (Strømsø) 29
 Thorstenssøn, Hans (Chra) 54
 Thorstenssøn, Povel, borger (Chra) 37, 45-48, 53,
 54-55
 Tjøstelsen, Hans 38, 41-42, 43, 51-52
 Toller, Niels, salig assessor (Chra) 32, 50
 Tollevssøn, Halvor (Brag) 6, 12
 Tomassen, Johan (Ho) 7, 51
 Ton, Eline Andersdatter (Hg) 42
 Tonsen, Gudbrand (Aker) 31
 Tonsberg, Mattias, amtmann 5, 10, 41, 51
 Tranby, Bendiks (Lun) 39
 Tranby, Knut (Lun) 39
 Trandum, Halsten Eriksen (Eidskog/Chra) 45
 Trondsen, Per 24-25
 Trondsen, Sjur 12
 Trulssøn, Guttorm, borger (Brag) 10
 Trulssøn, Mads (Chra) 29-37
 Trøgslø, Torger Halvorsen (Ho) 6, 45-46
 Trøgstad, Villads Knutsen, bygdelenmann (Nh) 3,
 10, 11, 13, 15-16, 21, 42, 47
 Tveita, Christoffer Svendsen (Nh) 9, 13, 19
 Tveita, Siri Monsdatter (Nh) 39-40
 Tveita, Svend Olsen (Nh) 13, 19
 Tønsberg, Kirsten, salige Niels Tollers (Chra) 32, 50
 Tåsen, Anders Hansen (Aker) 31, 35
 Tåsen, Ole Christoffersen (Aker) 31, 35
 Ullern, Knut (Ho) 44
 Ullern, Tore (Aker) 34
 Ulltveit, Gudbrand (Nh) 51
 Utvika, Christen Trondsen, korporal (Ho) 8
 Vaker, Harald (Nh) 10, 12, 13, 24, 28, 51
 Vaker, Ole Sjursen (Nh) 9, 19, 24, 29-30, 36, 44, 53
 Vaker, Torger (Nh) 32
 Ve, Knut (Nh) 39
 Vegstein, Engebret (Nh) 3, 9, 13, 15, 24, 27, 30, 36
 Vegstein, Lars (Nh) 3, 9, 13, 15, 19, 24, 27, 44
 Vegstein, Rasmus (Nh) 10, 12, 15, 51, 53
 Veholt, Ole Jonsen (Nh) 7, 12, 19, 28, 39
 Veien, Knut (Nh) 19, 48
 Veksal, Amund (Nh) 9, 39-40
 Veksal, Sjur (Nh) 9
 Veme, Ingeborg (Nh) 3
 Veme, Narve Halvorsen (Nh) 9, 39-40
 Vesetrud, Jens (Hg) 41, 42, 51
 Vestby, Hans (Chra) 37
 Vestern, Ole (Hg) 15, 28, 30, 36, 39
 Vik, Elling Helgesen, se Helgesen
 Vik, Gudbrand Gjurdsen (Ho) 45-47
 Vik, Gunvold (Ho) 5, 45
 Viker, Nils (Åd) 21
 Villadsen, Nils, ved Hønefossen 24
 Vågård, Jon (Hg) 10, 16, 48
 Østensdatter, Malene (Hg) 24-25
 Østensjø, Per (Aker) 31
 Øverby, Torger (Ho) 6, 22, 44
 Ågårdslia, Anders finne (Ho) 33
 Ågårdslia, Henrik finne (Ho) 33, 35
 Årvoll, Christoffer (Aker) 31
 Åsa, Paal (Nh) 10
 Åsa (?), Siri (Nh) 30
 Åserud, Truls (Hg) 51
 Åsterud, Anders (Tyr) 54

STEDSREGISTER

- Aker 30-33, 35-36
Aker (Lun) 4
Auren (Hg) 41
Berg (Lun) 13
Berg nedre (Lun) 3-5
Berger (Jevnaker) 15-17, 27-29
Bergermoen (Jevnaker) 15
Bergerskogen (Jevnaker) 15
Berggarden (Tyr) 22
Bili (Ho) 44-47
Bjørke (Ho) 12,
Bjørke (Lun) 13
Bjørke (Nh) 21
Bjørnsvika (Ho) 23
Blakstveitskogen (Åd) 20
Blikrud (Lun) 4
Borgen (Ho) 45-47
Bragernes 3, 53
Brattval (Jevnaker) 53
Brørby (Jevnaker) 28
Bubekk 35
Buskerud 5
Buttingsrud (Åd) 21
Buvann (Flå) 18
Bøtnetjern 16-18, 28
Bøtnetjernsbekken, grensedele
17-18
Christiania 18
Domholt (Ho) 51
Dypendal (Nh) 19, 36-37
Dyreborg (Ho) 45-47
Egge (Hg) 15
Eggemoen (Hg) 14-15
Eiker 5
Elvika (Nh) 22
Enger (Åd) 20
Fegri (Tyr) 50
Fjell (Ho) 43
Fjulsrud (Ho) 6
Flathusen (Lun?) 39
Frisvann (Lun) 18
Frok (Nh) 43
Frøyshov (Ho) 22
Fyllingen (Aker) 32
Gjølås (Lun) 39-40
Gomnes (Ho) 5, 7, 10, 22, 29,
43, 44, 47, 50, 54
Graverdalen, grensedele 16, 28
Guinea 5
Hadeland 16-17, 28-29, 37, 48,
53, 55
Hafnia, se København
Hallingdal 5, 18, 36
Hallsteinrud (Nh) 18
Haug på Hadeland 50
Haug kirke (Hg) 41, 44
Heggen (Nh) 13, 19
Heieren (Nh) 18
Helgeton (Aker) 31
Hesleberg (Nh) 3, 9, 18
Hovden, grensedele 32
Hovlandsåsen 40
Hovsetra (Hg) 17
Hundetjernet, grensedele 35
Hønefossen 10, 13, 44, 52
Hønen (Hg) 24, 26-27
Hårum (Ho) 23
Kalvehaugen på Krokskogen
(Nh) 36, 47, 53, 54-55
Katlebru 16
Katnosa på Krokskogen (Nh)
36, 47, 53, 54-55
Klekken (Hg) 21
"Kletten" 52
Krokskogen 29-37
København 41
Land (Lun) 13
Langedalsrabben (Hg) 17-18
Langlia (Ho) 33
Langlidammen (Ho) 34
Langlioset (Ho) 32-33, 36
Langvann (Flå) 18
Løken (Ho) 45-46, 50
Marigård (Hg) 15, 16-18,
27-29
Midtskogen (Ho) 3
Modalen (Lun) 39
Moss 18
Muggerud (Ho) 22-23
Muggerudvollen (Ho) 22
Målfoss, grensedele 32
Nakkum (Aker) 31
Nannestad 32, 35
Nordby (Jevnaker) 28
Nøkleby (Jevnaker) 16, 28-29
Onsaker (Ho) 50
Piperviken (Chra) 34
Rabba (Nh) 26
Ringerike i Sørkedalen (Aker)
38, 41
Rolighaugen, grensedele 33,
35-36
"RosEchern" på Hadeland 18
Ruggesteinen, grensedele 16-17
Rørvik (Ho) 6
Rørvikstranda (Ho) 6
Rælingsøya (Fet) 10
Rådalsmarka (Lun) 18
Sandbekken (Aker) 32-33, 35
Sandevassdraget (Lun) 18
Sandungen (Aker) 33-35
Sandungskogen 55
Sandvik (Aker) 31
Semmen, nordre (Nh) 48-49
Semstrøm (Aker) 32
Sessrud (Lun) 39-40
Setrang (Hg) 42, 43
Skjærdalen (Tyr) 50
Skrøvshaugen (Ho) 45-47
Soknedalen 9, 10, 18
Sommevann (Lun) 18
Songa elv (Lun) 18
Songavann (Lun) 18
Steinbru på Midtskogen (Ho) 3
Steinsetra (Ho) 22-23
Storelva 20
Storflåtan på Krokskogen
(Nh) 37
Strømsø 29
Sundby (Enebakk) 10
Sundvollen (Ho) 6
Sørkedalen (Aker) 38, 41
Sørum gård (Sørum) 38, 41
Tanberg (Nh) 9, 10, 13, 18, 19,
22, 24, 37, 38, 41, 42, 44, 51,
52
Telemarken 41
Ton (Hg) 42, 44
Tranby (Lun) 39
Trøgsle (Ho) 6
Trøgstad (Nh) 11, 18
Tveita (Nh) 13
Tønsberg len 27
Ullerål 17
Utøya (Ho) 8
Vangsbygda 28
Vestindia 5, 10
Vik (Ho) 44-47
Viul (Hg) 14
Vågård (Hg) 17
Østby (Nh) 18
Øvstevann (Flå) 18
Åbortjern 33
Ådalen 20, 38
Ådalslepinga 21
Ågårdslia på Krokskogen (Nh)
29-36
Åserud (Lun) 39-40